

За Українську Самостійну Соборну Державу!
Воля Народом! Воля Людині!

ВИЗВОЛЬНИЙ

ШЛЯХ

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ МІСЯЧНИК

Ч. 2 (41). ЛЮТИЙ 1951

Рік IV

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

- 1.....НА ПОЛІ СЛАВИ
- 2.З.Карбович.....СПІЛЬНИЙ ФРОНТ—ЗАПОРУКА ПЕРЕМОГИ
- 3.В.А.Ш.....ВПЕРЕД, ВПЕРЕД - ВЖЕ СУРМИ КЛИЧУТЬ
- 4.А.К.....СПРАВА МОРАЛЬНОГО ОБОВ'ЯЗКУ І НАЦІОНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
- 5.Д.....НАУКА МИНУЛОГО
- 6.В.А.Ш.....ДОРОГОЮ ВІДНОВЛЕННЯ
- 7.О.Д.....ЛИЦЕМ ДО УКРАЇНИ
- 8.Р.О.....КОМУНІЗМ І СЕЛЯНСТВО
- 9.П.Гетьманець.....ТАК ЛЮБЮ...
- 10.І.Вировий.....ТУТ І ТАМ
- 11.Д.Шалдій.....ЛЕГАЛЬНІ ДОНОЩИКИ НКВД
- 12.П.Карий.....БАГРЯНИВСЬКІ "СОЦІОЛОГІЧНІ МІРКУВАННЯ"
- 13.П.Гетьманець.....ЗНОВУ ВІКІТЬ СНІГИ
- 14.М.Мужин.....ЧУДАЦЬКЕ НАВЕРНЕННЯ
- 15.М.М.....ГАЛЕРІЯ ФАЛШИВИХ ОБРАЗІВ
- 16.О.Д.....? ? ?
- 17.Е.О.....РОЗПАД ІМПЕРІЙ
- 18.Мука.....ЗАВДАННЯ ФРОНТУ МОЛОДІ АБН
- 19.....МАСОВІ АКЦІЇ ОУН І АБН
- 20.З Край.мат.....ГОЛОС З ВОСКОЮЧОЇ УКРАЇНИ
21. " "ВЗІРЕЦЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО НАСИЛЬСТВА
22. " "В КОСЛГОСПНОМУ ЯРМІ
- 23.Р.Б.....ПОЧАТКИ СОКЗУ УКРАЇНЦІВ У В.БРИТАНІЇ
- 24.І.В.....ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ
- 25.О.прот.Мол.....ВІДКРИТИЙ ЛИСТ
- 26.Я.П.....НЕУКРАЇНСЬКА РОБОТА
- 27.....ПОЖЕРТВИ

ГУЧНИМ ЛУНАЙ ПРОТЕСТИ

-В своїй хаті - своя правда
І сила, і воля!

Тарас Шевченко

І знов до Ваших хат прийшов червоний кат
І грозить гнівно Вам, і оловом підлим манить
До царства свого й Вас, щоб потім розпинають,
Щоб потім й Вас закуть в тяжкі кайдани.

Не плачте від безсиль, від страху не тремтіть!
Озвітесь перед ним воім криком непокори!
Щоб вчув Ваш бунт палкий увесь лукавий світ,
Щоб Вас перед дітьми своїми не їв сором!

Хай не радіє кат, що легко забере
В Вас землю й другим десть, а Вас пішле на муки...
Гучніш лунай протест! УПА не поміч йде,
Й рубає скрізь катом загарбницькі руки!

/“Лісовик”, вересень-жовтень 1945 р./

Визвольний

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ МІСЯЧНИК

ШЛЯХ

Ч. 2/41

ЛЮТИЙ 1951 р.

РІК: IV

На Шолі Слави

В січні 1949 р. у Львові, недалеко головного поштового уряду, відстрілюючись з револьвера до емге-бістів, що були в погоні за ним, згинув смертю героя Шеф Головного Штабу (ГВШ) УПА, член Проводу ОУН

полковник УПА Олекса ГАСИН—ЛИЦАР,

член Української Військової Організації (УВО) і учасник націоналістичних гуртків на Західних Українських Землях в період до 1929 року, член ОУН з перших днів її існування (від 1929 р.), політв'язень польських тюрем і концтаборів, Організаційний і Військовий Референт крайової Екзекутиви ОУН на ЗУЗ в 1935-36 рр., працівник Військової Референтури при Проводі ОУН 1938-39 рр. (за кордоном), член Проводу ОУН 1940-41 рр., учасник II-ого Великого Збору ОУН весною 1941-го року, політв'язень німецької тюрем під час гітлерівської окупації, член Головного Військового Штабу УПА від 1943 р., шеф Головного Військового Штабу УПА від 1946 р., член проводу ОУН від 1947 р.

Сл. п. полковник Гасин-Лицар пройшов, як zorganizований і один з найактивніших учасників, майже всі етапи розвитку українського визвольно-революційного руху в Галичині після 1920 р. — від перших націоналістичних гуртків аж до наших днів. Здібний, всебічно талановитий, ініціативний полковник Лицар особливо рядо працював у військовій галузі. Значні заслуги поклав друг Лицар теж на полі організаційного будівництва ОУН, особливо на Стрийщині, на полі виховання кадрів організації, в галузі поточної політики ОУН, а теж у діяльності пропагандивної роботи. В особі полковника Гасина-Лицаря український визвольно-революційний рух утратив одного з найдосвідченіших і найталановитіших революційних керівників та військових старшин.

Вічна слава Героєві Української Національно-визвольної Революції!

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ УПА
ПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

17 квітня 1949 р. в Перегінському районі (Станіславівська область) в долині річки Лімниці під час наскоку військ МГБ на зимове приміщення — в бою загинув смертю героя член Проводу ОУН, Крайовий провідник ОУН в Карпатському Краї

полковник УПА Василь СИДОР—ШЕЛЕСТ, КОНРАД, ЗОВ,

член ОУН на початку 30-х років, політв'язень польських тюрем, військовий Референт при Проводі ОУН на Українських Землях в 1938-41 рр., працівник Військового Штабу при Проводі ОУН в 1941 р., учасник II-го Великого Збору ОУН, шеф Штабу УПА-Північ в 1943 р., заочно обраний на члена Головної Ради ОУН III-ім Надзвичайним Великим Збором ОУН в серпні 1943 р., командир УПА-Захід і член Головного Військового Штабу УПА з перших місяців 1944 р., від цього ж самого року — член Проводу ОУН на Західно-українських Землях, від 1947 р. член Проводу ОУН, Крайовий Провідник ОУН в Карпатському Краї та Генеральний Суддя ОУН.

Працюючи в ОУН, передусім у військовій діяльності, полковник Сидор-Шелест у період до 1941 р. виховав цілий ряд членів ОУН на майбутніх бійців, підстаршин і старшин УПА. Як шеф Штабу УПА-Північ, і особливо як командир УПА-Захід, полк. Сидор-Шелест поклав великі заслуги на полі організації УПА та на полі виховання кадрів повстанських командирів. Члени ОУН, всі учасники підпілля, всі бійці УПА і командири ніколи не забудуть полковника Сидора-Шелеста — свого улюбленого командира, революційного керівника та друга.

Вічна слава Героєві Української Національно-визвольної Революції!

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ УПА
ПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

(Передрук з бюлетеню „Осередок Пропаганди і Інформації” випуск ч. 4, рік видання III, за травень 1950 р.)

Спільний фронт—запорука перемоги

Поволі стає для всього свободолобного світу ясним, що війна в Москві неминуха. Росія готує агресію інтенсивно. Прагне цього, чи не прагне, західний світ, він мусить витягнути висновки з цього факту. Зараз йдеться вже про те, як війну виграти, а не як її уникнути. А виграти є ще всі дані. Найперше є помилков вважати, що поневолені Росією народи, є проти війни. Вони є проти війни загарбницької, але стоять за війну визвольну. Неправильно є в пропаганді заходу ширити пацифістичні настрої на сході і стало підкреслювати, що війна це зах. руїна, катастрофа. Про це все знають поневолені народи, але вони прагнуть волі, а війна дає їм нагоду розгорнути національно-визвольну революцію всередині СРСР. Народи свідомі нещастя війни, але, маючи до вибору поміж повільною смертю в неволі і страхотами війни, яка все ж таки створює шанси визволення, вибирають визвольну війну. Отже завданням західного світу є ставити справи так, щоб у м о ж л и в и т и поневоленим народам при найменших їхніх втратах, завалення більшовизму і ліквідації російської імперії взагалі, цього вічного ала для всього свободолобного світу. Треба бути свідомим, що поневолені народи прагнуть визвольної війни, хоч в той час на заході її хочуть уникнути. Західні вільні народи мають багато до втрачання. А ми — л и ш е к а й д а н и!

Тому зовсім інший підхід треба мати до поневолених народів, як до свободних, що живуть в добробуті. Це факт, що і кремлівська кліка і гноблені нею народи прагнуть війни, але з суттєвою різницею: Кремль прагне шляхом війни поневодити і ту решту ще вільного світу, а поневолені народи трактують війну, як одну із нагод скинути ярмо і скерувати свою зброю проти московських імперіялістів. Тому розкриваючи тенденції російсько-більшовицьких імперіялістів, які шляхом спровокування третьої світової війни хочуть підбити світ, і засуджуючи їх злочинну роботу, — треба йти на зустріч тенденціям поневолених народів, щоб шляхом визвольної війни повалити остов всього ала сьогоднішньої епохи — російську імперію, що прибрала тепер вид більшовицької. Бо зовсім слушно пише в своїй книзі: "Мої три роки в Москві" знаменитий знавець Росії, ген. В. Бедель Сміт: "Коли студіювати советські цілі і наміри, треба завжди мати на оці, що комунізм сьогодні на ділі не є нічого іншого, як великоросійськість і панславизм".

Але було б помилково вважати, що поневолені народи сподіються визволення лише шляхом зовнішньої війни. На питання, чи можливо поневоленим народам визволитися лише власними силами, відповімо: так!, але це може статися тоді, коли вже вся Європа буде підбита Росією і анайдеться в такому самому положенні, як ми. Заки підготовка національних революцій буде завершена, заки революційний вибух дозріє, — при сьогоденнішній поставі західного світу до підпільних рухів, — більшовизм випередить нас і протягне свою руку по Атлантику. Тому було б помилков з боку західного світу складати весь тягар боротьби на поневолені народи, надіючися, що вони, без найменшої підтримки заходу, справляться з більшовизмом. Російська загроза є універсальна, тому до боротьби проти неї, м у с и т ь с т а н у т и в е с ь с в і т !

Отже основним нашим завданням закордоном є прихилити опінію західного світу для нашої справи, для визвольної боротьби поневолених народів, — довести до координації дій заходу з підпільними рухами, на базі визнання наших ідей і цілей, — створити єдиний фронт всіх вольодільних народів світу проти царства неволі.

Як це зробити? Коли сьогоднішні "владі і мучі" не розуміють ще нас і наших ідей, — треба апелювати до безкомпромисових антибільшовицьких сил на заході, які визнають національний принцип організації світу, соціальну справедливість, адорому творчу демократію, яка створює основи не для анархії, але для вилонювання найкращих з народу, як це є в англійського типу народовладі, — сил, які вважать релігію могутньою силою переродження людства і антиподом безбожницькому матеріалізові. Треба апелювати до тих, що прийдуть завтра, коли сьогодні не хочуть нас розуміти. Треба бити нестримно на сполох. Недоцільно ставити ходної справи неясно й половинчасто, але завжди на вістрів меча. Хто з нами а хто проти нас, бо в сьогоднішньому духанні світів "золотої середини" не може бути. Бо хто не з Богом, той з чортом!

Щоб західний світ міг успішно в себе дома протиставитися комунізові, він мусить приставити до ліквідації решти соціальних крив і несправедливостей. Не може бути так, щоб комуністи були оцінювані великою частиною працюючого світу, як захисники його соціальних інтересів. Треба щоб національні сили західного світу взяли твердо і посли-

довно в свої руки розв'язку соціальних питань. Комунізму треба протиставити іншу віру, яка водночас несе з собою розв'язку всіх лих будня і розв'язує найбільш складні інші проблеми життя. В боротьбі з комунізмом треба також чітко видвигати протиставний йому світогляд, який дає відповіді на всі питання життя, національну й соціальну програму йому протиставну. Щойно при ударі двох протиставних світів думки і дій, - вийде один переможець. Світ, який стане поміж двома силами, буде розторощений. У боротьбі, що вже почалася, ні одна людина не зможе стояти осторонь, бо йде про зовсім нову концепцію життя, про вартості, які афірмують /стверджують/ людину, як Богоподібне істото, або лише, як одне колісцятко в машині, тоталітаризму, без власної волі. На рідних землях є повна свідомість альтернативи, бо живе життя показує чим є більшовизм. Ми не думаємо, щоб західний світ міг ухилитися, якщо хоче перемогти комунізм, від розв'язки цих проблем, які створюють для нього ґрунт, в душі ідеї соціальної справедливості й національного та релігійного ідеалізму. Щоб Франція чи Італія могла уникнути внутрішніх потрясеннь, мусить усунути причини для виникнення комунізму. Було б, очевидно, основною похибкою вважати їх виключно соціальної натури, бо комунізм став вже вірою, яку можливо перемогти лиш новою вірою мас, яка рівночасно даватиме практичні засновки для розв'язки питань дня. Епосі сумнівів важко боротися проти віри. Вірою не може бути лише змаг за створення умовин для свобідного вияву кожної людини, - віра мусить мати зміст, мусить бути якостєво визначена. Віра в свободу - це ще не все. Мусить бути віра в вищу правду, в вищу справедливість, в вищий сенс життя! Свобода, це лише рямці для реалізації правди й справедливості. Напр. у Франції є майже необмежена свобода, але вона не вистачає для цього, щоб усунути комунізм. Навпаки більшовицький комунізм поставив собі її в свою користь. Свобода - це рямці для реалізації вартостей. Які вартості несе захід сьогодні, - це є питання, на які ждемо відповіді. Наше завдання лежить надалі в тому, щоб довести заходові про це, які ідеї є пориваючі на сході і звернути увагу на конєчність ідейного відродження заходу, бо інакше не буде й чого протиставлятися комуністичній ідеї. Це треба робити не лише публікаціями, але й уоним словом кожного політичного емігранта, серед всіх середовищ, соціальних слоїв, верств і професій. Треба організувати масові політичні акції і демонстрації проти більшовизму і російського імперіялізму всіх барв, треба, щоб народні маси теж і на еміграції активно по-

борювали більшовизм.

Найважливіша річ: треба довести західньому світові, що його політика помилюва, коли йдеться про нехтування фронту поневолених народів. Мусить бути створений осередок координації боротьби західнього світу і поневолених націй в кожному напрямку: політичному, мілітарному й пропагандивному. Мусять бути організовані військові окремі національні формації поневолених націй теж на еміграції, коли будуть визнані альянтами їхні цілі. Треба здобути підтримку поневоленим але воюючим народам, їхнім повстанчим частинам і політичним підпільним організаціям. Напередодні неминучої війни треба довести врешті до погодження цілей заходу з нашими, бо інакше перемога заходу зовсім непевна. Якщо в цьому році альянти не знайдуть бази для розмови з фронтом поневолених народів, - опісля може бути запізно!

Четверт цензєв: перемога можлива лише об'єднаним фронтом всього ще свобідного і поневоленого світу!

З. КАРБОВИЧ

ВПЕРЕД, ВПЕРЕД - ВЖЕ СУРМИ КЛИЧУТЬ!

Вперед, вперед - завайтців лави!
Хай гаснуть зорі від заграви!
Вже клич повстань, борні і слави
Дніпро - Славутич нам заграв.
Заграли сурми і трембіти
На бій окликаючи людей:
- Нам перемоги сонце світить,
Бо в бій Чупринка нас веде.
Турму народів розторожим,
Ключі безсмертя в нас в руках
Шухевич агинув в Білогорщі,
Щоб жив Чупринка у віках!

Вперед, вперед - вже сурми кличуть,
"Хай мажорить наш гордий стяг,
Вдирать рабами тим не личить,
В кого козака кров в серцях!"
То ж сміло воі на бій останній,
Запал борні ще не згас!
Ми переможемо у змаганні,
Бо Дух Чупринки серед нас!
Турму народів і т.д.

Нам шлють привіт Дніпро - Карпати!
Свята Покрово, поможи!
Дріжи, дріжи, московський кате,
Перед кінцем своїм, дріжи!
Ми сміло йдем на бій останній,
В нас дух прадідівський не згас!
Ми переможемо в тім змаганні,
Бо Дух Чупринки серед нас!
Турму народів розторожим,
Ключі безсмертя в нас в руках.
Шухевич агинув в Білогорщі,
Щоб жив Чупринка у віках!

Б.А.Ш.

Справа морального обов'язку і національної відповідальності

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО ВИЗВОЛЬНОЇ ПРОПАГАНДИ

В обличчі накріваючих грізних світових подій, що нависли над світом і можуть привести до вибуху третьої світової війни, перед кожним вільним ще народом в категоричній формі стало питання: що робити? І вільні народи світу докладаючи всіх зусиль щоб відвернути або хоч віддалити на часі загрозу війни, рівночасно приспівено готуються до гіршої можливості — до остаточної розгри, від висліду якої залежатиме доля всього людства. Світ приспівено готується до війни, бо війна не така страшна для того, хто приготований до неї, ніж для того, хто до неї неприготований.

В обличчі цих міжнародних подій перед українським емігрантом, що живе серед вільних народів світу, в найгострішій формі стає питання підготовки і мобілізації всіх наших сил на еміграції. Коли у випадку мирного тимчасового залатання міжнародних протиріч, це питання для нас було б не таким нагальним і було б більше справом морального й національного обов'язку супроти залишеної в неволі батьківщини, то в другім випадку, який може статися й наступного дня або тижня — це вже питання не лише сумління й морального обов'язку, а питання повної відповідальності перед українським народом, перед майбутньою українською державою. Це питання відноситься до кожного українського емігранта зокрема і до українських політичних і громадських організацій особливо.

Всі українці на еміграції, а особливо всі українські політичні і громадські установи мусять ясно поставити собі питання: що зроблено досі для української визвольної справи і в чим ми прийдемо до свого народу? Чи ми приготовані, або готуємось, до вирішальних міжнародних подій відповідно до потреб і вимог української визвольної справи, чи будемо лише пасивними виконавцями-посторонніх наказів? Чи будемо оборонцями й пропагаторами української визвольної справи, чи лише слухатимемо пропагаторів чужих? Чи достатньо ми теоретично політично й національно озброєні? Чи ми, як політична еміграція здобули тут належний вишкіл, щоб бути пропагаторами й оборонцями української визвольної справи, чи можемо дати відсіч всякій ворожій пропаганді серед українського народу? Чи маємо мінімум української пропагандивної літератури? і т. д.

Ось такі і цілий ряд інших питань стоять перед кожним українським політичним емігрантом, бо кожний українсь-

кий емігрант повинен бути добрим пропагатором української визвольної справи, якщо не хоче стати сліпим аزاریєм в руках ворожих сил. Безперечно, що рівночасно вирінає також питання, що зроблено досі, щоб в ділянці пропаганди української визвольної справи дати українській еміграції відповідну лектуру, різні довідники, порадики, читальники ділянки підготовки народу та війська до захисту батьківщини? Це питання на внутрішньому відтинку нашої еміграційної роботи.

Ще важніша справа нашої зовнішньополітичної роботи, як політичних емігрантів українського народу. Що зроблено і що ще можна зробити, щоб вплинути на політичну думку західних держав в корисному для України напрямку? Які твори про Україну в чужих мовах в нас видано, яка їх вартість і скільки світових бібліотек та політичних діячів цілими творами ми спромоглися забезпечити? Правда, що тут ми зустрічаємось з твердженням, про брак фінансових засобів, але на пропаганду української визвольної справи не можемо і не маємо права халити грошей. Пам'ятаймо, що чим більше витратимо грошей на пропаганду української визвольної справи, тим менше понесемо жертв життя і крові в грядучій боротьбі за українську державу і тим більше надій на успішний вислід цієї боротьби. І тому не обхідно створити спеціальний фонд української пропаганди.

В сучасній політичній ситуації треба негайно звернути увагу на посилення політично-виховної роботи, організування гуртків та курсів українознавства, на систематичне опрацювання за певною програмою необхідних матеріалів з підручників, журналів, книжок і газет та виготовити список рекомендованої національно-виховної і пропагандивно-політичної літератури. Треба повести широку пропаганду про потребу видавання необхідної літератури для внутрішньо-українського вжитку і зовнішньо-пропагандивного користування. Така література потрібна не тільки для української еміграції, але буде конечно потрібна завтра, коли Україна відискуватиме в боротьбі волю й самостійність. В цьому останньому етапі перед накріваючими вирішальними світовими подіями, треба приступити до мобілізації всіх моральних і матеріальних сил української еміграції. Українська еміграція мусить

зрозуміти, що входимо в етап, де не сміємо обмежуватись в нашій жертвенності для української визвольної справи. Посилення нашої української пропаганди на заході, це одно із суттєвих наших завдань. Матеріальні засоби не можуть стояти на перешкоді здійсненню завдань політичної еміграції. Пам'ятаймо, українське національно-політичне слово на еміграції - це наша сьогоднішня зоря. Хто не доцінить ваги цієї зброї, той дорого платитиме за свою байдужість жертвою крові.

Тепер, коли на заході кристалізується політична думка відносно загарбницької політики імперіалістичної Росії, треба за всяку ціну звернути увагу заходу на наше становище до міжнародних подій і наші погляди на шляхи і вигляди успішної боротьби вільних народів світу проти московського імперіалізму. Треба всюди підкреслювати основну неправильність в західній політиці - а саме: захист вільних же народів світу але полішення інших народів в московському ярмі. Захід може зберегти свою волю лише при умові прийняття ним концепції визволення поневолених народів, які є найкращими союзниками заходу проти Москви. Захід може врятуватись лише проголосивши таку боротьбу за визволення всіх поневолених Москвою народів. Ліквідація останньої на світі московської імперії і створення національних держав - це єдиний порятунк людства. Лише так буде усунена остання ненормальність у міжнародних стосунках - панування одної московської нації над багатьма немос-

ковськими націями в час, коли навіть кольорові народи вже мають свою державну незалежність і свободу. Так довго не може існувати в світі демократія, як довго не буде визнане право на існування національних самостійних держав. Демократія - це народовправство, тобто народ сам собою править, сам творить у своїй країні лад по своїй впадоби і бажанню. Тому то, скільки в народів, стільки й демократій і стільки ж повинно бути національних держав. Там де один народ панує над іншими народами, немає демократії, нема національних держав, а є імперіалізм, тобто організація насильства одного народу над іншими народами. Комунізм з самої своєї природи є інтернаціональний, діє всюди а не лише в межах однієї нації, напр. московської і в зручних апаратах московського імперіалізму.

Український народ, що стоїть в авангарді визвольної боротьби всіх поневолених Москвою народів, на Рідних Землях і на землях інших підсоветських народів, несе особливу відповідальність за майбутнє обличчя Сходу Європи і Азії. Відповідно до ролі українського народу і його визвольного руху на Землях, українська еміграція зобов'язана вести свою працю на заході. І власне пропаганда української визвольної справи і наших визвольних концепцій - це одно з особливих завдань, за які прийдеться українській еміграції понести відповідальність перед українським народом і майбутньою українською державою.

А.К.

НАУКА МИНУЛОГО

Згідно із звичаєм цих часів І.Грізного, московський уряд все розташовував військові відділи одної національності на території другої у своїй імперії. Тому і український волинський полк станціонував на весну 1917 р. в Петербурзі. Бунт цього полку, за яким пішли й інші, був первопричиною революції в 1917 р. Це головню українці повалили тоді царський режим, якому цим разом його тактика не дописала. Але дата української революції припадає на час проголошення державної незалежності. Трагічні були її початки! Інтелігенція, що вела провід революції, шукала контакту з народними масами на ґрунті рідної мови і їх соціальних домагань. Але духово, між цими двома чинниками, була не раз прірва.

Інтелігенція була перейнята духом "нових часів"; маса, особливо селянсь-

ка - духом нашої давнини. Перша думала категоріями Маркса, Чернишевського і Достоевського, друга - категоріями "Історії Русів", Максима Залізняка і Руданського. Спільним був Шевченко, але в нім інтелігенція бачила поета соціальної неволі, а не "гайдамацького" протесту.

Маса була за соціальну, протипоміщицьку революцію, інтелігенція, в своїй більшості, за соціалістичну, противласницьку взагалі. Маса була "шовіністична" і "ксенофобна", а інтелігенція стояла за братерство народів. Перша проти "зайд", друга - за співпрацю з ними. Маса була релігійна, інтелігенція, в найліпшій випадку, байдужа на цю тлі. Маса була "бунтарська", хотіла революцію робити революційним способом, інтелігенція - мирним шляхом.

Говориться тут, очевидно, про активну масу /не "неутральну"/, так само, як про активну, не "неутральну" інтелігенцію. Прірва між ними виявилася в тім, що соціалістична інтелігенція отримувала революційний порив мас, який тоді виявлявся в "самотинних" руках, як рух Полуботківців, або отаманщина, які не боялися ні ксенофобного духа, ні революційних метод. Аж нарешті, під тиском двох сил: активізації народніх мас і напастницького, нейдучого на жодні угоди ворога, стала інтелігенція на чолі національної, проти-московської революції.

Коли щедри надії на компроміс в Московщині, коли вдарив грім, українські антиімлітаристи почали організувати армію, антишовіністи - проголошувати її боротьбу за самостійність, пацифісти - братися за меч, демократи й соціалісти, з болем у серці, ваялися за чуби в московськими "товаришами", а вороги отаманії - порозумілися в нею. Розпочався героїчний період нашої революції, коли вже не їздили до Петербурга до Керенського, не обмежувалося Україну до п'ятих губерній, не переговорювалося з Советом "народніх комісарів", лише коли рвггорулося прапор боротьби на життя і смерть. Почався період здобування Києва, зимового походу, період блискучих вікопомних сторінок недавньої історії, яких трагічним епілогом була кривава жертва травня 1926 р. в Парижі. Та все ж не міг не відбитися на тій добі її первородний грих: не була своєчасно використана хвилина народнього гніву. Тому й війна із займанцем чужинецьким пішла в штучно створенім повітрі противопних і "братолубних", московільських настроїв. Тому в рогарі

цієї боротьби, бачимо видатних соціалістичних провідників перекінчиками до ворожого табору, як В. Винниченка, М. Грушевського, автора "Україна Ірредента", Юліана Бачинського, чи сигнатора Берестейського миру, О. Саварка, посла С. Вітика, або й цілі групи, як УКП-івці і ліві "ес-ери".

Руїна і кров революції, першої боротьби і другої, що почалася в 1941 р., принесли смерть мільонам, але й смерть наївним віруванням, в яких виросла наша інтелігенція, перед 1917 роком. Виросло в міхчасі покоління інших людей, іншої енергії, іншої віри, яке перебрало на плечі тягар дальших змагань.

Лише забутими тінями минулого блукають ще серед нас привиди минулої наївної доби, марно шукаючи собі місця серед живих.

Останні 30 літ коштували націю гори трупів. Та ця гора поволі засипає і-дейне проваддя між народніми масами та їх інтелігенцією; з другого боку - прокладає міст від сучасності, через і-дилічний 19 вік, до суворой, оча?дущної, мудрої й блискучой нашої давнини, до героїчного духа, її традицій, до часів, коли Україна була землею народу вільного і від нікого незалежного. З тої точки погляду, можемо з гордістю дивитися на пройдений шлях і з певністю себе - на той, що стоїть перед нами. Мабуть не в найгіршому металу в душа народу, коли під молотом історії, по так гаратав по ній останні тридцять літ, вона вийшла ще більш загартованою.

Д.

Дорогою відновлення

ДЕКІЛЬКА УВАГ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Для зрозуміння і усвідомлення завдань своєї нації, а тим самим і усвідомлення своїх обов'язків перед нацією, му-сить в кожній нації існувати своє і тільки їй присуще національне виховання.

Що ж таке в національному вихованні?

Щоб відповісти на це питання, ми му-симо усвідомити наші завдання на емі-грації і виходячи з них, вірніше для їх рішення, ми й мусимо побудувати, бо-дай на цей відтинок часу, нашу систему національного виховання.

Воєнні події, викинули нас з рідної землі і ми з радці свого становища по-кликани стояти у проводі емігрантсько-го життя нації. Ні особисті важкі пере-живання, ні недостачі в заспокоєнні по-денних потреб життя, ні навіть родинні

трагедії, не виправдовують і не виправ-дають ніколи нашого безділля, не дадуть нам права станути осторонь життя, збері-гаючи тільки свої персональні інтереси. Наша роль на еміграції визначається не нашими правами, а нашими обов'язками. В реєстрі цих обов'язків зарахувати треба не тільки кермування національним жит-тям, але й глибокі студії, чи хоч би ос-новне пізнання людського матеріалу, що до нього скеровується наша дія. Врешті основне пізнання засобів і методів на-шої дії. Таке поставлення справи дикту-ється нам сучасною суворой добою, що ко-жну національну спільноту не сьогодні, то завтра, поставить перед альтернативою: "бути або не бути", пережити тривогу бо-ротьби в останній редуті і вийти пере-

можем, або загинути на віки. Дати нести себе тільки хвилину, використовувати конструктор, зберігати тільки фізичну субстанцію, — це все за мало. Якщо ми не вийдемо з війни переможцями, не знайдемо свого права ніде, як раби нестиremo ярмо, прокидаючи безсилу кожен годину, невольничого дня і тривожної ночі.

Чи існують для нас, для всієї української нації, що є покищо тільки об'єктом історії, можливості закінчити нашу війну перемогою своєї правди?

Так, хто спостерігає уважно і поважно сучасні події, той бачить ті можливості, але із застереженням: вони невимовно прийдуть, якщо наша безупинна, але й доцільна праця їх підготує. Тепер ми в останній редуті, але спроможність спокійно подумати про те, про що ми раніше не думали, повинна нам дати ясний образ можливості нашої перемоги. Щоб усвідомити собі це, ми мусимо ясно собі відповісти на два основні питання: що таке взагалі нація і яка є українська нація? З цього треба почати наше національне виховання. З трьох питань у в'язується інші, так само теоретичні проблеми:

а/ яке в відношення живого покоління і живої одиниці до нації;

б/ як діє на них дух нації;

в/ як діє на українське живе покоління і одиниці дух української нації?

Коли на основі дослідів соціології можемо на ці питання відповісти, тоді вирінають перед нами ретроспективні проблеми: Які вислідні емоції, змістово невідні з духом української нації, приходили в дію і чому? Які вислідні емоції діють тепер?

Врешті, треба вирішити такі вже ненормативного характеру питання:

а/ яка позитивна користь в довгочасових емоцій і в яких умовах;

б/ які виследи емоції треба усунути зі стану дії;

в/ якими засобами це зробити?

Ідучи за останніми досягненнями новітньої соціології, потребуємо коротко окреслити зміст поняття нації. Пригадаємо: нація не повстає шляхом свідомого створення певних умов життя покоління, чи навіть поколінь. Нація, отже, не є раціонально створеним механізмом суспільства, отже спілком, але є ірраціонально витвореним на протязі тисячеліть організмом у духовому розумінні. Ця прикмета є найбільш характеристичною для нації, як найвишого ступня спільноти. Нація, як організм, різнилась типово від механічних спілків, що їх свідомо творять люди, включно до найбільшого механізму — держави, — отже не кожна держава є нацією і не кожна нація, що не має своєї держави, перестає бути нацією.

"Нація є організмом, що здійснюється сам, представляючи собі своє існування і прямує до нього". Так окреслив на-

цію французький учений — соціолог Тоніле. Це окреслення вимагає основного висвітлення. Як кожний організм фізичний, так і нація, як я вже говорив раніше, повстає сама, сама розвивається, занепадає, відживає, хоч живі покоління і одиниці, збагнувши її суть і її вартості, можуть оберігати її занепад, прискіпати її розвиток, або припіанувати його. Як фізичний організм, безупинно живе, так і нація не гине так довго, доки живуть її покоління. Є отже вона не статичною але динамічною вартістю. У своєму безупинному русі нація прямує до того, щоб створити такі, а не інші уладові форми життя поколінь. Іншими словами — дух нації діє так на живі покоління, що вони підсвідомо прямують до створення такого, а не іншого уладу соціального життя. З погляду поколінь, що переживають це духове діяння, можна це останнє назвати уладовими емоціями.

Прямуючи до встановлення таких, а не інших уладових форм, дух нації діє на фізично живі одиниці, накладаючи їм такий, а не інший світогляд, отже погляд на Бога, світ, людину, природу. З погляду фізично живої одиниці, що переживає це духове діяння, можна це останнє назвати світоглядними емоціями.

Звідкіля береться це діяння духа нації? Безпосередню відповідь находимо в окресленні розвитку нації, що його дає нам новітня соціологія: нація твориться на протязі тисячеліть, так, що історична доба її існування є тільки дробом в порівнянні з її передісторичним шляхом розвитку. Тому, що нація без фізично живих поколінь і таких одиниць не існує і вони всі разом є безпосередніми творцями такої, а не іншої нації, такого, а не іншого виступу духа нації, — можемо окреслити націю словами Шевченка: "мертві, живі і ненароджені", цебто систему всіх поколінь, одиниць, що жили, що живуть, що житимуть. Проте, в розумінні соціології, немає мертвих поколінь і одиниць, бо всі вони, як посередні творці нації, живуть в її організмі, як клітини в організмі людини. Хоч нація є якісно виділеним організмом, що йде до своєї мети, то цей хід її раз зупиняється, то знову стає швидшим. Ті зупинки розвитку спричиняються різними суб'єктивними і головню об'єктивними причинами, викликають враження, наعبто нація змінилася. Як пише В. Катран в ЛІВ, що в нас багато списано паперу про те, що у світоглядних емоціях тодішнього покоління заглушили лицарські змісти, даючи перевагу хліборобству, при чому типовий українець культурної індивідуальності вироджується у проявах ніжності і сентиментальності.

Вже цей один, коротко з'ясований, приклад уводить нас у роль одиниці і покоління в житті нації. Цю роль окре-

слила соціологія так: самосвідомість народу, цебто живого покоління і одиниць, розвиток нації, дає їй спроможу в повній силі заактивізувати приречені духові нації т.зв. довгоровзові емоції, та з другого боку, усуває суперечні в цим духом вислідні, або т.зв. короткоровзові емоції. Ця самосвідомість народу з отже усвідомленням змісту духа нації в одиницях і поколіннях та сполученою з ним однозгідною з цим змістом дією, що дозволяє нації - так би мовити - втриматися на них і перейти на вищий ступень свого розвитку, виявляючи нові, чи радше вище розбудовані змісти, що досі дрімали в духу нації. Це й є запорукою сили даної нації. Коли ж навпаки, фізично живе покоління і такі одиниці живуть іншими змістово, противними духові своєї нації, емоціями, - тоді довгоровзові природні емоції слабнуть, наче засипають, а до голосу приходять вислідні емоції, цебто емоції мішаного, дуже часто запозиченого змісту, що не мають нічого спільного з духом даної нації. Вправді, дух нації за сильний, щоб його перемогли чужі змісти, щоб на його місці народилася нація з іншим духом, бо нація може агинутися лише тоді, коли агине, умре її носій - фізично живе покоління. Звіділь практичного політика, що кермує судьбою народів, обов'язує твердий закон - зберегти фізичну субстанцію народу. От в чому полягає національне виховання! От які завдання стоять перед нашою сучасним поколінням! Розбудити, очистити наші довгоровзові емоції від належних вислідних емоцій, зрозуміти силу і зміст наших довгоровзових емоцій, користатися ними, рости на них і кріпнути в них!

Дальший виклад, даліше міркування в цьому приводу у нашому національному житті можуть нам дати повний план, повну переписку дій нашого поведіння в майбутній українській державі з тими національними меншостями, яких звичайно на Україні дуже багато. Як ми мусимо поводитися з ними? Що ми мусимо робити, щоб ті національні меншості, які живуть на наших етнографічних землях не були в опозиції до нас, бо примітивне розуміння гасла: "Україна для українців" є шкідливим і дуже далеке від справжнього українського світогляду. Ми мусимо робити все і поступати з цими національностями в такий спосіб, щоб іменні їхні національні довгоровзові емоції засипали під впливом наших - українських емоцій. Це не значить, що ми ці національні меншості в майбутній Україні зробимо українськими, але це значить, що при нашій наполегливій праці, при нашому умінні, можемо використовувати їх навіть для нашої загальної української державної справи. На протязі нашої історії ми вже маємо докази, коли чужинці ішли на Сибір з ярликом накле-

еним Москвою, як буржуазного українського націоналіста. Це значить, що ми своїм духом, духом української нації, її довгоровзовими емоціями, приспали довгоровзові емоції тієї нації, до якої належить той, чи інший чужинець, який сприяє наші емоції для себе, як вислідні. Пануванням вислідних емоцій над довгоровзовими, пояснюється і той, неприємний для нас, українців, факт існування малоросійщини. Російські довгоровзові емоції стали вислідними емоціями, які приспали українські довгоровзові емоції. Цим і пояснюються деякі факти прийняття одних чужих емоцій, коли українець починає мислити і поступати так, як поступає москаль. Дам маленький приклад: Україна ще у XVIII ст. і в першій половині XIX ст., не мала на своїх землях, так широко розповсюдженого в Москві, босяцтва. На українських теренах були босяки, але все це було щось зайшло, щось застаріло, як в Москві, а Казані, Рязані, в Орлі і Курська. А вже в другій половині XIX ст. і сьогодні, ми можемо спостерігати своїх уроджених на наших українських землях т.зв. вітчизняних босяків. Як не звучить парадоксально але і босяцтво і малоросійство - є вислідом одної причини, росту не з одного виховного корення - вислідних емоцій.

Виходячи із завдань, які стоять сьогодні перед українською нацією в цілому, і перед її невеличкою частиною на еміграції, мусимо ствердити, що на чолі всіх проблем сьогодні вирінає потреба негайно очистити українця від його вислідних чужих емоцій і зробити з нього дисциплінованого, мовчазного, відданого, творчого, впертого в роботі, гордого за своє українське походження - громадянина. В цьому є сьогодні основне завдання національного виховання.

Це виховання йшло досі втертим шляхом, але шляхом неправдивим, невірним, а подекуди навіть шкідливим, бо воно прикривалося тільки із пізнавальними змістами. До цього часу національне виховання йшло у нас шляхом передавання йому історії України, її географії, історії літератури, історії мистецтва, або ж покази самих творів мистецтва, і як нам здавалося - ми виховували українців. І коли така людина вивчала це все, а до того ще й платила вкладки на СХС, КОДУС і т.д., ми чишили таку людину національним свідомим українцем.

Цілком зрозуміло, що саме знання цих предметів невистарчає для виховної дії, це може тільки її скріплювати. На цьому ж місці мусимо ствердити формалістичний підхід до проблеми національного виховання, коли українська тематика пізнавального матеріалу вважається єдиним і головним засобом процесу тієї дії та сподівання через неї здобути бажаний суспільно-позитивний тип українця.

Треба ще завважити, що такий погляд на засоби національного виховання є в основі хибний, бо тоді здобуті пізнавальні змісти з терену життя і культури даної нації, як виходить, виховували б на члена нації чужинця.

Виразніше скававши, що - до речі - у нас дуже часто і трапляється, що москаль вивчивши українську історію, географію, літературу, мистецтво і т.д.

мав би стати позитивним українським громадянином, або ще інакше, українець, що пізнав би докладно минулий і сучасний побут французів і англійців, перестав би вже бути українцем, а став би позитивним типом німецького, французького, чи англійського громадянина. На такому хиткому, несиметричному, цебто науково нествердженому, матеріалістичному погляді, базується сьогодні ціла практика більшовицької держави, що в такий спосіб прагне утворити новий радянський народ, чи т.зв. "советскую націю". Істота національного виховання, як мети, лежить в тому, щоб вихований національно громадянин, реагував на всі національні прояви і провадив свою життєву дію, як типовий член даної і тільки даної нації, що його не можна б перецепити на інший ґрунт, що вміщувався б природньо інстинктові тільки в її рямках, щоб діяв при цьому тільки з погляду добра своєї нації, а не іншої, або інших націй, включно до такого хиткого, та водночас ненаукового поняття, як людство. Істота національного виховання, як дії в загальному лежить в тому, щоб кожний середник і засіб відповідав в цілості кількісно і якісно, цебто напруток та змістом духові даної нації, щоб всі виховники від одиниці до виховничих інституцій включно, аналіз засоби, середники і мету своєї праці, та з питомою даній нації напруток, переважали б окремі моменти своєї виховної роботи.

Істота національного виховання полягає в тому, що всі творці культури глибоко відчувають духа своєї нації і творять речі і змістом і формою такі, що можуть породитись тільки творцем тієї, а не іншої нації. І коли такі твори входять до скарбниці до світової культури, то вони входять одночасно в двох плянах: в пляні витвору національного генія даної нації і в пляні здобутків всього людства. Так, і тільки так, ми мусимо підходити до проявів національного життя у творчості і до становища нації в людстві. Немає культури, ні буржуазної, ні пролетарської, є культури тільки національні, що вливаючись у вселюдську скарбницю культурних надбань, стає перед нами у всій своїй незбагненій красі. І дивними, а просто і смішними видаються потягнення деяких наших письмен-

ників і мистців наслідувати форми, а то і змісти чужинецьких майстрів і виправдовувати це малпування, тим, що - мовляв - через наші твори ми хочемо придбати визнання світу для України. Хочемо увійти своєю творчістю в культурний світ. Вселюдську культуру можна порівняти з симфонічною оркестрою, де звучать всякі інструменти, всіляких звуків і тембрів і чим більше цих різних звуків і тембрів поєднаних між собою єдиним відчуттям правди Господньої в певну гармонію, тим ліпша оркестра, тим приємніше її слухати і тим більше вона вражає нас своєю красою і досконалістю.

Навіщо ж обидивати всесвітню культуру наслідуючи чужі зразки? Навіщо грати на інструментах, що на них вже грають давно? Чому не вносити свого окремішнього інструменту, що посилить і прикрасить оркестру?

А український інструмент з його глибоким відчуттям правди, з його нерозгаданим і невідомим світові світосприйманням, з його своєрідним ідеалізмом, з його відчуттям криз і в усьому проявів і діяння сили Божої, може і мусить стати - цей інструмент - одним із провідних інструментів в тій оркестрі, що утворена Богом для хвалення його і прославлення діл його.

Нам, сучасному поколінню, випала доля жити, іменно в такі часи, в часи, коли дух нації, дух поневолених націй повстає проти утиску, проти породженої матеріалізмом неправди. Будьмо ж пильні! Будьмо уважні і йдімо за покликком духа нашої нації, але йдімо несліпо, а з повним усвідомленням величності цього моменту. Ми носимо ім'я націоналістів, так несімо його твердо, з повним розумінням великого змісту націоналізму. Націоналізму не зматеріалізованого, бо матеріаліст ніколи націоналістом не буде, він може бути комуністом, фашистом, шовіністом, але не націоналістом.

Основна ознака справжнього націоналізму, - це глибоке відчуття пов'язаності своєї правди з правдою Божою. І так само, як для Бога з його правдою противен утиск людини людиною, нації нацією, так і для націоналіста. Націоналіст бореться за свою правду, за своє право, але ніколи не може в ім'я цього обезправити іншого, чи то окремо людину, чи нація націю.

Націоналіст завжди солідаризується з націоналістами інших націй, навіть більше, ніж солідаризується між собою держави, класи, і будь-які інші механічні спілки.

Виходячи у своєму світогляді із васада християнського розуміння правди, і інтерпретуючи ці засади в сенсі боротьби із злом, - націоналізм вбачає ворога там, звідкіля йде наступ

на право людини, на свободу націй. Націоналізм — чужий тоталізм і сто разів чужий імперіялізм. Прагнучи свободи собі, націоналіст розуміє, що свого прагнення він зможе досягнути лише тоді, коли він не буде наслідувати тих, хто утискував його і його націю. Таким чином пов'язання з людством і з світом у націоналіста іде протилежним шляхом, як це йде в матеріяліста. Націоналіст прагне до пов'язання із світом через удосконалення одиниць, в ч

національній гордості з свого походження, до удосконалення нації і від нації до розуміння всесвіту, як сукупності націй рівних серед рівних. Так, і тільки так, протилежний матеріялізму націоналізм з його ідеалістичним світоглядом визволяє людину від дикого індивідуалізму до відчуття національної правди.

В.А.Ш.

Лицем до України

ДЕКЛАКА УВАГ ДО ЗАВДАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕСИ
(Порядком обговорення)

В обличчі існуючого стану української еміграції, а особливо світової політичної ситуації, Закордонні Частини революційної ОУН мусять сконцентрувати всі свої сили та спрямувати всі конструктивні сили української еміграції на властивий відтинок нашої визвольної боротьби проти найбільшого ворога українського народу і всього свободного світу — комуно-московського імперіялізму. Кожна дія і чин української еміграції, що спрямовані на захист інтересів української визвольної справи, тепер, більше як коли, повинні мати чітко окреслені завдання, ясний характер і означену ціль, від якої не можна відступати.

Останні роки життя і діяльності української еміграції — в роками національно-політичної кризи. Лиш певні дії національно-визвольного фронту були, час від часу, проблемом сонця в нашій задушливій емігрантській атмосфері, в хаосі шукань нових "прогресивних", часто чужих, правд і богів.

Сконцентрований наступ опортуністичних і лівих партійних середовищ, сконсолідованих в НРаді, на ОУН, УГВР і УПА, — відбиває своє пр'ятно на діяльності української еміграції. Затемнює також чіткість і ясність позицій революційної ОУН, єдиної визвольної організації всього українського народу, яка в кожний час, в найважчих і найбільш, як здавалося, безвихідних обставинах, завжди зуміла видати з себе стільки національної сили й напрути, щоб вказати народові ясний і єдиний шлях до волі.

Маси української еміграції в засаді здорові, національно свідомі і жертвенні. Наочним фактом постави мас до української національно-визвольної боротьби — були минулорічні широкі й масові акції АБН. Тисячні маси української еміграції, вперше в нашій історії, під прапорами й кличами АБН, задемонстрували у всіх країнах світу свій протест проти гноблення й поневолен-

ня Москвою українського і інших народів СССР. Побіч української еміграції, пліч-о-пліч, станула вся свідома й патріотична еміграція всіх поневолених народів. Це була одна з найсвітліших і найзнаменніших сторінок зовнішньої праці революційної ОУН поза межами батьківщини. Це, до речі, незаперечний примір і факт свідомості народніх мас, які завжди і всюди давали свою моральну й матеріальну піддержку і приймали активну участь в кожній дії ОУН, скерованій на добро і визволення України.

Роль революційної ОУН у формуванні АБН документується такими великими постантями, як ген. Т. Зупринка, та жертвеною працею найбільш ідейних провідників українського національно-визвольного руху. Вони своєю гарячою любов'ю до батьківщини, запалювали такову ж сильною любов'ю крапих синів-представників інших поневолених народів СССР і разом з ними створили й розбудували АБН, як третю силу, що виступає на фоні сучасної історії.

На цьому відтинку ОУН поза межами батьківщини досягнула успіхів, сповняючи своє завдання перед Волею України. Серед еміграційного хаосу, партійних спекуляцій, дрібної гешефтарської "політики", ідеологічно-світоглядного держання та загальної парцеляції сил української еміграції, — безпосередні широкі й масові дії АБН, під великими пробоевими, мобілізуючими кличами і визвольними прапорами поневолених народів СССР, — дотепер являється однією зовнішньою конструктивною політично-визвольною акцією всіх народів АБН а українського зокрема.

Треба підкреслити, що завдяки цьому, чужинна преса, вперше від багатьох років, заговорила ширше про визвольну боротьбу українського народу. Минулий рік під цим оглядом був відійсності рекордовим і майже вся світова преса, що прихильно або й пасивно наставляла до

визвольної боротьби народів ССРСР, ставила Україну в центрі цих змагань, як ядро неупокореного змагу проти московсько-більшовицького імперіалізму. Якщо б зібрати разом голоси всієї минулорічної світової преси про українські справи, то були б воли значно численніші і більш позитивно наставлені, як в попередніх роках. Особливу увагу авертає факт зацікавлення АЕН-ом американської і британської преси, яка рівнож, як і вся інша світова преса, найбільше зацікавлена в діях і силі УПА й одночасно українського підпільного національно-визвольного руху, що сам собою дає дуже цінний і важкий потенційний вклад у фронт поневолених народів АЕН.

Українська преса на еміграції на цьому відтинку, без сумніву, вклала багато зусиль і праці і має свої заслуги. Однак вимоги української визвольної справи ставлені до української преси на еміграції є значно більші. Маємо тут на увазі українську національно-самостійницьку, патріотичну пресу, поминаючи таку українську пресу, яка минулого року безперервно служила українському й чужинному громадянству фальшивими інформаціями, наклепами та обезділюванням діяльності українського національно-визвольного табору, намагачись перед чужинними кругами дискредитувати всі визвольні дії і акції поневолених народів, що йдуть під прапорами АЕН. На основі цієї акції, яку проводить частина преси писаної українською мовою проти АЕН і українського визвольного руху, можна сподіватися, що ця преса вив'язується із свого "призначення" і якщо могли б бути до неї ще будь-які побажання, то не від нас, а від цих, що в їх інтересі вона веде свою діяльність. Тут говоримо лише про українську національно-самостійницьку пресу, яка служить українській визвольній справі.

Основним завданням української національно-політичної преси є впершу чергу служити всім тим справам, що в'язуються з зовнішньою національно-визвольною дією, політичними і пропагандивними і всіма іншими проявами нашого життя. Всі інші справи, що впливають з різних ділянок українського емігрантського життя і його потреб повинні відповідно до своєї ваги й значення йти належним порядком чергування.

Факти однак стверджують, що наша національно-самостійницька преса в цьому питанні має багато до побажання. Під час акцій, спрямованих в обороні поневоленого українського народу на Землях, тобто маніфестацій, демонстрацій, протестних віч і т.п. повинні бути мобілізовані всі галузі українського життя на еміграції, а особливо преса. Не може бути нікого, ні одної ділянки нашого життя, для яких національно-політи-

чні акції в обороні рідного народу були б байдужі й необов'язуючі. Це питання вимагає окремого обговорення бо в нас прийнялося дивне поняття про національно-політичні обов'язки української еміграції, її суопільних, культурних, наукових, виховних, комбатантських, молодечих і ін. установ, та кожного українця зокрема.

В час, коли всі вільні і культурні народи світу тісно пов'язують своє соціальне й культурне буття з національно-політичним буттям, в нас, в народі, для якого національне визволення стає питанням життя і смерті нації, — практикуються ще софістичні методи розмежування й сепарації потреб соціального й культурного буття від національно-політичних обов'язків перед Вокочом Україною.

Також українська преса, замість бути носієм, авангардом і пропагатором національно-політичних дій української еміграції, вона в більшості ледви воспіває нотувати самі факти. Тут існує дійсний куріоз! Кожна українська чи АЕН-івська маніфестація, демонстрація чи протестне віче, вимагає від їх ініціаторів ідейності, труду й жертвенності а також високого національного почуття обов'язку тисячних мас, що десятками а то й сотками кілометрів, не зважаючи на матеріальні витрати, прибувають, щоб спільно перед всім вільним світом задемонструвати єдність еміграції з вокочом батьківщиною, сказати світові правду про визвольну боротьбу нашого народу й за-протестувати проти найбільшого в світі насильства кремлівської кляки. І на жаль велика частина таких протестів народних мас проходять в нашій пресі без належного відгуку, лиш короткою згадкою. І тут власне цей куріоз! Не на чолових місцях, чи на перших сторінках нашої преси виписуються ідеї, гасла й революції винесені на протестних зібраннях. Ви находите їх, немилосерно скастрованих десь в "хроніці" або в рубриці "з українського життя", як згадку про хрестини чи іменини. А багато з них і взагалі не дистаються на сторінки нашої преси. Нераз просто дивуватися треба, що так занедбується такі суттєві справи національно-політичної діяльності нашої еміграції. Тут власне виринає суттєве питання: Чому наша преса, передовсім національно-політична, не веде постійної, безперервної національно-визвольної кампанії разом з тими тисячними народними масами, що виступають на вулицях Мюнхену, Брюсселю, Парижу, Единбургу, Манчестеру, Нью-Йорку, Торонто і ін. містах і містечкостях в цілому світі? Чому не проголошує світові отих соток революцій, протестів і кличів, що їх виносять тисячні маси поневолених народів, а укра-

інського зокрема. В певних випадках, не хочеться вірити, що наша преса є політичною, бо в час грізних, навісних над світом політичних подій, що кожної хвилини можуть ударом ясного грому поразити й розторопити всю нашу емігрантську буденщину, — ми любимося на сторінках нашої політичної преси танцями, піснями, імпрезами, пікніками, різниці "кутиками", "всячинию" /як колись за добрих часів галицької просвітянщини/ і іншими беззмістовними, але "популярними" речами, розчисленими на принаду "масового читача".

Безсумніш, що й про це все, що творить соціальний і культурний зміст нашого життя на еміграції треба писати, треба належно оцінювати, навіть апологізувати, обговорювати різні проблеми, давати поради і активізувати весь український загаль в нашому культурному і соціальному житті. Але рівночасно треба акцентувати суттєві національно-політичні завдання української еміграції.

Подібно, як в літературі, так і в деякій нашій емігрантській пресі, помітне наслідкування дешево-сензаційного видавничого ринку на заході. Відбувається погоня за чимось сензаційним, екзотичним і емоційним, а разом з тим дешевим, аморальним і вогвичим для національного й християнського духа. Така погоня за "масовим читачем" зводить нашу пресу до рівня емігрантської буденщини, до внутрішньо-емігрантських проблем, сварок, егоїзму, локального патріотизму і інших чисто емігрантських проявів, що нас морально і національно розкладають і деморалізують. Бо тільки основні принципи нашої української духовості, героїки нашої визвольної боротьби позначеної кров'ю наших батьків, матерів і братів, тільки глибока свідомість, що не емігрантське життя і його оточення творять зміст нашої мабутьності а грізні грядучі дні вирішуватимуть долю цілої української нації — можуть зробити нас, українську еміграцію повноцінними громадянами майбутньої української держави. І якщо не хочемо бути нещадно розторопені грядучими подіями, то мобілізуємо всі наші сили, пресу, літературу, науку і т.д. до боротьби за УССД, так, як сьогодні робить це цілий вільний світ, всі держави, готуючись до оборони перед комуністсько-московським імперіалізмом. Основний стрижень, що повинен ціхувати зміст нашої національно-політичної преси — це визвольна боротьба на Землях, її принципи, ідеї й перспективи, наші обов'язки супроти неї, широка пропагандивна і політична акція, проголошування наших ідей і клічів, виховування національно-самоостійницьких і фахових кадрів, широка всеобіймаюча мобілізація всіх українських і чужинних сил до боротьби з комуністсько-большевицьким імперіалізмом. Добра політична інформація про ро-

звиток світових подій та відповідні до них коментарі, кристалізуватимуть національно-політичну думку української еміграції, зберігатимуть постійну готовість, активність, жертвенність і свідомість про наші найближчі завдання. А далі, відповідно до наших внутрішніх вимог, повинні обговорюватись наші соціальні, культурні і інші проблеми, що зберігають нас фізично і духовно. А щойно опісля, було б місце для різних "кутиків" і "всячини", що переважно начиняні чужим і дешевим змістом. Менше фраз і плиткості а більше солідного й глибокого змісту можна б побажати майже кожній нашій газеті.

Для інформації про національно-політичні акції і дії української еміграції, в усіх країнах світу, — повинні служити перші сторінки нашої преси, які широко відзеркалювали б стремління українського народу та належно інформували б своїх і чужинців про дії і розвиток українського політичного національно-визвольного життя, спрямованого на боротьбу з московським імперіалізмом за УССД. Український і чужинецький читач повинен читати про це не в "хроніці" записаний для редакційної пам'яті, але на перших сторінках, або чолових місцях нашої преси. Коли хочемо щоб чужинна преса писала про нашу визвольну боротьбу і про зв'язані з нею наші акції на еміграції, подбаймо щоб сторінки нашої української преси присвятили цим справам належну увагу.

Ціх кілька, далеко неповних уваг до нашої національно-політичної преси не є критикою чи обезцінюванням її заслуг для української визвольної справи. Не можна замовчувати такої грізної правди про найгірший матеріальний стан нашої преси і тільки завдяки нераз одиниць, що з найбільшою посвятою докладають всіх зусиль — український читач дістає в руки свою пресу. На еміграції є багато і таких людей, які не відчувають потреби української преси, не звертають уваги на цей один з найбільш важливих відтинків української справи і зовсім байдужі на матеріальний стан українського вільного слова, за яке на Рідних Землях тисячі йдуть на заслання, концетраки й тюрми а мільйони опрагнено шукать за ним.

У спільному фронті Краю і еміграції мусимо дати повну перевагу вимогам національно-визвольної боротьби, хоч би це було коштом вимог нашого життя на еміграції. Такі вимони мусять бути ставлені до кожного українського журналіста, редактора й видавця. Бо час надто важкий і грізний, щоб можна заколихуватися "миром і тишиною" та хити ідилією просвітянщини. Тільки тоді, коли буде повна координація всіх ділянок українського життя на площині нашої визвольної-національної

Комунізм і селянство

У всіх країнах, окупованих російським військом, іде витереблювання селянських партій. Мусить бути в цьому якась причина і вона відносно є. Це винищування іде згідно з "генеральною лінією" компартії. Щоб довідатись яка ця лінія, чому вона така, а не інша, треба лиш завдати собі труда перечитати старі промови і статті "геніального вождя народів". Там все докладно давно було сказано, там як зерно в колосі, докладно побачите контури теперішньої протиселянської політики большевизму.

В 1923 р. в "Правді" писав Сталін, що головною причиною невдачі революції 1848 р. у Франції, як і невдачі Паризької Комуні 1871 р. була головно "опозиція селянства" до тих революцій. На 12-тім з'їзді партії, в 1923 р., він так казав, що вічною небезпекою для "диктатури пролетаріату" - є "розрив" між пролетаріатом і селянством, іншими словами, між селянством і компартією. А на 10 з'їзді в 1921 р. червоний "форер" заявляв, що "селянство пересякнуте націоналістичними забобонами" та що між ним і компартією завжди можливі "національні конфлікти", особливо між компартією російської і селянством не-російських народів, впершу чергу українським; казав, що "національний мир" буде в російській імперії не скорше, аж буде встановлена "диктатура пролетаріату", - цебто партія, яка й верховодить ворожим до комунізму селом.

Нарешті в промові на ягослованській комісії Комінтернської Екзекутиви, Сталін ще ясніше заявив: "не підлягає жодним сумнівам, що селянське питання становить базу і суть національного питання. Це й пояснює факт, що селяни складають основну масу національних рухів, що без селянської армії нема і не може бути могутнього національного руху".

Перекладаючи оці заяви з комуністичної мови, на мову зрозумілу, треба ска-

зати, що причини ворожнечі компартії до селянства такі:

- 1/ що з поміж всіх верств суспільства, селянство найбільш прив'язане до землі, до її традицій, до ідей приватної власності, до віри й церкви;
- 2/ яко таке, селянство всюди є основою підвалиною національних рухів, цебто рухів звернених проти всяких зайд, а в тім числі і комуністичних;
- 3/ що селянство ще не втратило ні фізичної сили, ні бойового духа, так небезпечно для імперіалістичних насильників.

Це все знали і знають большевики. Про це ж мали вони нагоду переконатися на Україні, особливо в 1917-21 рр. і по тім, а нарешті в 1939-50 рр. і українська регулярна армія і повстанчий рух в перші роки революції, і УПА тепер - складається в своїй масі з селян. Це є та страшна сила, якої боїться комунізм, яка головно виступає і проти соціального і проти політичного рабства нації, - яке несе з собою комуністичний імперіалізм.

Ось звідки йшла протиселянська політика большевизму на Україні, ось звідки пішла протиселянська політика Росії проти селянських партій і проти селянства в окупованих землях Європи в 1939-50 рр. Треба щоб політичні провідники селянства в Європі так само ясно, як комуністи, зрозуміли, що між політичною, національною, соціальною і релігійною Правдою села і брехнею комунізму нема компромісу і не може бути.

Р.О.

ТАК ЛЮБЛО...

Так люблю, коли вітер пліється
у лице пелюстками сніжним,
коли кроком моїм пружно гнеться
чорноземове чоло рівнин.

Так люблю ночі зрушену темноту
і погрозу скуйовджених хмар.
До сп'яніння всім вдихом легень
п'ю степову бурхливість, як чар.

Вже забулася тиша селянська —
наче вік вавсь у впертих маршах,
тільки іноді дні ті приснітяться,
що минули в полтавських степах.

Та душа вже країною жалю
не зведеться ніколи в мені —
так люблю ці витрі і ті далі,
неповторні ці месниці дні,

П.Гетьманець

ЛИЦЕМ ДО УКРАЇНИ

боротьби, коли наша преса стане її пропагатором, захисником і інформатором широких кругів українського і чужинного суспільства, - тільки тоді можна буде капіталізувати наш моральний і матеріальний потенціал, що виявляється в наших діях і чинах, на добро й успіх української вивольної справи.

О.Д.

ТУТ І ТАМ

З кожним днем зростає напруження міжнародної ситуації і з кожним днем ми ближче останньої нашої редуту, з якої або вийдемо переможцями або поновно станемо довголітніми рабами. Незалежно від цього, скільки разів ще буде повторитися міжнародне відпруження і загострення конфлікту, то одно вже сьогодні ясно, що війна неупущена і остається лише питання, як приготовитися до неї, щоб її витрати. Всі вільні держави світу наполегливо й приспівано доводяться і приготовляються до вирішального моменту. Хоч панує у світі тенденційне гасло: за всяку ціну зберегти мир!, то однак ніхто не погоджується, щоб тою ціною була втрата волі і власної державності.

Для нас українців зближається остаточний момент боротьби за волю й самостійність та розвал російської імперії. Край належно розцінює політичну ситуацію і інтенсивно приготовляється до грядучих подій. Запорокує живучості і кожноточасної готовості українського народу, а збереження ним революційно-визвольного руху на Рідних Землях. Основне, що майже на 9 років боротьби з гітлерівськими і московськими окупантами, на землях України існує і діє революційна ОУН, УПА й УГВР. Завдяки їм зберігається бойова готовість українського народу і ведуться приготування до остаточної визвольної, революційної боротьби. Революційна ОУН, за останні роки не тільки вдержала свої позиції на Рідних Землях, але в безперервній і безкомпромісній боротьбі з московсько-сальєвицькими окупантами вона полирала овій терен дії також і на інші підсоветські країни. Український нарід на Рідних Землях приготовляється до найближчих світових подій під кутом боротьби за УССД. І якраз тут шляхи Вокручої України і української еміграції починають розминатися. Вокруча Україна йде на безкомпромісову визвольну-революційну боротьбу під прапорними ідеями ОУН, УПА й УГВР. А українську еміграцію, якраз в цьому найбільш відповідальному часі, група політичних і моральних банкрутів старається насильно зіпхнути на шлях компромісів, федерації, національної зради і змови проти власного народу. Національно-визвольний фронт на еміграції є сьогодні об'єктом нівідних акцій з боку ворожих агентур і українського опортуністичного світу.

На Рідних Землях є тільки один ворог, якого бережеться і з яким бореться

ою весь український народ, об'єднаний довкола ОУН. В крайових матеріалах находимо повне ствердження, що: "Фактичний стан /на Рідних Землях - ред./ є такий, що визвольно-революційний рух в Україні в усіх його виявах є майже в цілості /від 1944 р. дослівно в цілості/ ділом ОУН: ділом її ініціативи, ділом її організаторської роботи, ділом її ідеологічного та ідейно-програмового впливу, ділом її фактичного керівництва".

Очевидно, що при такій ясній постановці крайової боротьби, український нарід під сучасну пору разом з ОУН, УПА й УГВР кріпить свої сили і готується до грядучих подій. Якраз цього не бачимо в нас на еміграції. Натомість посилюється завзята, а то навіть безпорадна й ганебна боротьба певних емігрантських середовищ проти революційної ОУН. До боротьби з революційним табором, ці ліві, опортуністичні середовища використовують також чужі сили, або самі стають знаряддям ворожої агентури. Безперечно, що навіть тоді, коли б цим середовищам при допомозі чужих сил і агентур вдалося на деякий час спаралізувати визвольну-політичну роботу самостійницького табору на еміграції, то це в нічому не змінить і не зменшить ролі ОУН на Рідних Землях, але на закордонному відтинку наші завдання виконані не будуть.

"Можливість війни ми враховуємо і поробили вже всі потрібні заходи на цей випадок" - так читаємо в крайових матеріалах. І ммо воли насувається порівняння: ми теж, тут на еміграції, серйозно враховуємо можливість війни, але підготовки до неї, ні серед політичних кіл, ні серед військових, ані оеред загалу українського громадянства, - майже не видно.

За те нам знову приходиться бути свідками ганебних чинів українських соціалістів. Недавно в США, з трибуни УВАН, почувся голос відомого старого соціалістичного баатарда - Мартоліна. Він станув в обороні московських соціалістів - Мількова, Абрамовича, Шварца і ін. закликаючи до співпраці з ними. Заявив, що "самовизначення українського народу має відбутися шляхом голосування за самостійність чи за федерацію з Росією". - Ось як готується нове ярмо для українського народу на випадок розвалу СРСР. Таку політику "визволення" України підпирає НРПда в особі п. Ветухова /"міністр"/, що головував на цьому зібранні. А з крає пи-

шуть: "Чам выглядало, що прынамшэ серед украінців на эміграцыі, будыякі федэралістычны настроі цілкова і скрахувалі". На жаль ні! У так важліву і відпавідальную хвіліну віджываць жыві дэ трупі соцыялістычных бастардів, што выкідаць зі себе москoвскы блекоту, затроюць марксістскым маразмом жыцця украінскай эміграцыі, параліауць самостійныя стремління украінскага народу, готвяць йому на спілку з москoвскымі імперіялістамі новае ярымо і зраду. Бастард Марголін заявляе, што москoвскы нарыд не е імперіялістычным, він як і ін. народы гнобленны большевікамі борэцца проті ных. А жыві свідкі борэбцы з комуно-москoвскым імперіялізмам пішуть з краю так: "Сьгодні в СССР росіяне /чытай москалі/ - дэ гoлoвнa снла, на якіі опирацца большевікі і сaмe москалі найавязатіше бытнмуться у выпадку вйны. Ніякога антнрежымнаго руху, політычнаго характэру сeрeд москалів в СССР не існуе і наврад чн колінебудэ існуваці будэ. Москалі в сьoй мaсі, а зокрема інтэлігенція - дэ найбільш шовіністычны патрыоты СССР." - Так выглядае дйсна правда про "старшoго брата" москаля, до якого тут на эміграцыі заліцаюцца наші соцыялістычны бастарды. Напередодні подій вшысальнаго для Украіны значення, воны торгуюць кров'ю мільёнаві, прогoлoшуют світові, што Украіна е лише за поваленням большевізму але не за відокремленням від Росії. Так готуюцца нові кайданы рукамі "міністрів" і "ідеологів" т.з. УНРады.

Розвнток світових подій відкрывае для украінскай справы поважні шансы і тому так заметушнлісь "украінскі" бастарды і намагаюцца за всяку ціну зіпнуці украінске пнтання в рямці російскай імперіі.

З трыбуны УВАН, під протектoратoм т.з. УНРады падуць до амернканскаго і всьoго західнаго супільства слова Марголіна, што Украіна не хоче відрнватися від Росії, што вистачнт "демократнчне гoлoсyвaння" до вшыснці пнтання самостійності Украіны, што російскы народ, дэ народ "хорoшый" бeз імперіялістычных тенденцій і т.п. Дэ гoвoрнт "українець" Марголін, а дeщo пізнше амернканец Гарольд Стасен - чoлoвнй республіканскы дйяч США, звeртaючнсь до уряду прогoлoшуe програму цілей, в якіі у першій тоці ставнт с а м o с т і й н і с т ь У к р а ї н и, та апелюe дaтн піддeржкy рeвoлюцiйнo-внзвoльннм рухам, што дйють в СССР.

Соцыялісты вжe давно прoннхалн, што російскы імперіі гpознт небeзпeкa і тому на спілку з мілчoкoвaмн, абpaмoвнчaмн і чвapцaмн, та за тaмннм "блa-

гoслoвeнням" сьoіх пoбpaтнмів з Нpaдн, кннулнсь рaтyвaтн "єдннyю й нeдїлнмy мaтyшкy".

"Oпepтa внзвoльнoй акцiї зaкoрдoнoм на oбoрoтбї на Зeмлax єднo рeaльнe" - зaявляe Краї. A тyт на ємiгpaцiї чaм, укpaїнськiй ємiгpaцiї, ємiгpaнтeськi "мiнiстpи" oбцaюць Укpaїну всьдн, і в фeдepaцiї з Pocією, і в фeдepaцiї з Пoльщeю, тiлькн нe тaм дe вoнa бyлa і e і нe тaкoю, щoб вoнa мoглa бyтн вiльнoю й нeзaлeжнoю дepжaвoю.

Пepшнм кpoкoм до oб'єднaння укpaїнськoй ємiгpaцiї на плaтфoрмi Bopжчoї Укpaїны e oчнщeння укpaїнськoй ємiгpaцiї від бaлaстy, від "гpязi Mocкви і Bapшaвськoгo смiття". Щoб лyдннa мoглa cкooрдинyвaтн й зiбpaтн до кyпн сьoї мoрaльнi і фiзичнi снлн, щo нe oбцiднi їй для іcнyвaння, вoнa впepшy чepгy мyснт пoзoбyтн тнх oбцiлiв, щo ннщaт її oргaнiзм. Дe сaмo e з нaмн, укpaїнськoю ємiгpaцiєю. Шлях до oб'єднaння їдe тiлькн чepeз oздoрoвлeння внyтpншньoгo нaцioнaльнoгo oргaнiзмy. A тaкe oб'єднaння e cьoгoднi нe тiлькн на пoтpeбy дня aлe пpocтo нeoбцiднe, як пepшнй кpoк пiдгoтoвки укpaїнськoй ємiгpaцiї до мaйбyтнiх cвiтoвнх пoдiй, до вaжкнх і вiдпoвiдaльннх oбoв'язкiв укpaїнськoй ємiгpaцiї в чaс внзвoльнoй бoрoтбi укpaїнськoгo нaрoдy.

Укpaїнськe cyспiльcтвo і цiлий вiльннй cвiт мyсять зpozyмiтн, щo їдeї і цiлi Укpaїны єднo рeпpeзeнтyє вoлa укpaїнськoгo нaрoдy на Зeмлax, як вceбiчнoю мoрaльнoю й мaтepiальнoю пiддeржкoю OУН, УПА й УГВР, aктивнoю yчacтю в їх дiяx, дaв їм cвoe пpaвo рeпpeзeнтyвaтн й зacтyпaтн Укpaїну. І нeзaлeжнo від цьoгo, якими мeтoдaми бyдyт дiятн cаmозaвaнцi "ypaди" і "мiнiстpи" на ємiгpaцiї, нeзaлeжнo від їх пoлітнчннх cпeкyляцiй, дoгoвoрiв a мoскoвськими імпepiяліcтaмн і рeчннкaмн "мoцapствoвoї" Пoльщi - вoлa укpaїнськoгo нaрoдy бyдe рiшaтнcя нe "гoлocyвaнням" a бeзкoмпpoміcвoю oбoрoтбoю з yсiмн oкyпaнтaмн зa Укpaїну Coбopнy, Cаmocтiйнy, від нiкoгo Нeзaлeжнy.

І тiлькн під кyтoм внзвoльнoй бoрoтбi зa УССД, укpaїнськa ємiгpaцiя зoбoв'язaнa мoсiлiзувaтн вci cвoї мoрaльнi й мaтepiальнi cнлн до нeдeлeкнх вiршaльннх cвiтoвнх пoдiй.

І.Внровий

СОЦІАЛІЗМ - ЦЕ МОСКОВСЬКИЙ ЗАСІВ
УТРИМАТИ "ЄДИНУЮ НЕДЕЛІМУ" МОСКОВСЬ-
КУ ІМПЕРІЮ. БЕЗ ЦЬОГО ЗАСОБУ ВОНА БУ-
ЛА Б РОЗПАЛАСЯ НА НАЦІОНАЛЬНІ ДЕРЖАВИ
ЩЕ В 1917 РОЦІ.

Легальні донощики НКВД

ПРО РОЛЮ "РОБСЕЛЬКОРІВ" В СССР

Ехливими болями, або вірніше, смертельною заразою поневоленого населення СССР, є так звані "робселькори", що на людську мову переклавши в газетних кореспондентами-донощиками, які не одного чесного чоловіка загнали туди, де "Макар і телят не пасе", цебто в далекі північні простори "освоювати север".

"Робселькор" - по московському означає "робітничий сільської кореспондент", цебто в практиці, добровільний донощик до всіх газет і журналів в СССР, який за словами Політбюро "являється активним помішником партії". За висловом Стадіна діяльність отих "робселькорів", інакше - кореспондентів-донощиків, де ніщо інше, а "вияв широкої радянської демократії та критики й самокритики трудящих, що потрібна як повітря і як вода". Не підлягає сумніву, що для "советської власті" така "критика й самокритика" необхідна "як повітря і вода", бо задики їм, чи то в колгоспах, чи на виробництвах, чи на будь-яких зборах НКВД збирає свій "урожай", арештуючи тих, яких критикують або які самі "самокритикуються". Советська "критика й самокритика" немало помагає партії з успіхом віднаходити "ворогів народу", "саботажників виробництва", "ледарів", "невиконавців норм" і т.д.

"Рівень критики й самокритики - писала "Радянська Україна" - є показником зростання соціалістичної свідомості і політичної активності трудящихся".

Чи ж не зрозуміло?

Чим вищий рівень "критики й самокритики", тим вища "свідомість" у критиків-донощиків, поплентачів і прихвостнів, бо завдяки їм можна десятки тисяч щоденно арештувати, відправляти в тайги, де "розкритиковані" і "самокритиковані" невільники працюють даром для Московщини, аж доки в голоду й виснаження не погинуть.

І ось в розгортанні такої большевицької "критики" є надзвичайно важливу роль "робкорів" /робітничий кореспондент/ і "селькорів" /сільський кореспондент/. За словами Джугашвілі-Стадіна "вони є командирами пролетарської думки", тобто московської, бо як відомо "пролетаріат" був тільки в Московщині. В Україні такий "пролетаріат" звався босьями, волопогами, ледарями й пройди-світами. Тому московський "пролетаріат" ніколи не мав і немає нічого спільного з українським робітництвом. Український робітник ніколи не був "пролетаріатом" цебто босьяком чи волопогом а тому не потребував і не потребує

"командирів пролетарської думки" якими є "робселькори" для московського "пролетаріату". Правда, в москалі, до іншого - візьмим любий твір московського босьяка Максима Горького, а побачимо там московського пролетаря, бо й сам М.Горький босьякував десять років. Мамчи короткий спосіб думання, почуття отари до колективізму й спільного жолоба, московський "пролетаріат" і сьогодні потребує "робселькорів" отих "командирів пролетарської мислі".

Вся історія Московщини, коли її докладно і пильно простудіювати, аж рябіє донощиками, сексотами і агентами. Петро Перший держав цілу армію шпигунів, що нищили кризу і всіди та доносили йому. Іван Грозний розбудував цілу мережу тайних і явних донощиків, під назвою "опричніки". Досить було такому "опричніку" сказати лише "слово і дело государьове" а вже та чи інша особа була арештована. А знаменита "царська охрана" чи ж це не сучасні "робселькори"? Щоб сильніше "держати за морду пролетаріат", щоб ще більше гнобити народи, Стадіна та його кліка - члени партії, створили велику мережу донощиків, що на мові москаля звуться "робселькорами", не урахувавши в це число сексотів НКВД, як окремої "галузі радянської власті".

І ось ці "сель-і-робкори" працюючи в самій гущі робітників, селян-колгоспників і інтелігенції найближче стикаються з масою й найкраще бачать їх діяну "любов" до московської влади, Політбюро, партії і "правительства" та самого Стадіна. Вони відчувують чим дивше і що думає народ а тому вони є першими з тих, що через "критику" в газетах стелять доріжку на Сибір отим погнобленим, уярмленим масам. Ті легальні донощики маскуються правом кореспондента, який немоє би то своєю "критикою" в газетах впливає на ліквідацію "негативних" проявів серед мас робітництва, селянства і інтелігенції.

"Робкори" і "селькори" висвітлюють та заторкують ці питання, про які часом можуть забути чи випустити з свого поля діяння парткомітети, профспілки, міліція, НКВД та інші установи контролюючих органів большевицької влади. Основну увагу на всі ті питання, які "робселькори" висвітлюють в газетах, звертають урядові установи, а особливо звертає своє "око" прокуратура, спецвідділи на виробництвах та НКВД. Як лише в газеті якийсь "робселькор" "скритикував" когось, це значить, що

цей "схитований" вже найшовся під "опікою недріучого ока" і рано чи пізно опиниться перед слідчим, який спокійно питатиме: "а чи не хочете ви посидіти, хоч найменше років 5?..."

Улюбленою темою для "робселькорів" є писати про "ворогів народу", що "пролізли" на виробництво чи в колгосп, про "кулаків", про "буржуазних запродавців-націоналістів", про "ледарів", та "зривщиків норм і стахановського руху". "Соціалістичні змагання", що підсилюють визиск народніх мас СРСР, що їх так брехливо й брутально проповідують "сталінські п'ятирічки", є найяскравішим прикладом того, як зробити донос до НКВД, придержуючись всіх "офіційно-правних" засад, існуючих у большевиків. Такий спосіб доносів і сексотства не зараховується до категорії сексотів-тайників і дають можливість донощикам "працювати" легально. Всяка праця сексота є працею брудною, яка викликає призириство і обурення. В СРСР весь нарід, хоч не виявляє цього, до сексотів ставиться з призириством, ненавистю та зневагою, бо сексоти в СРСР – це найнебезпечніші і найпідліші вороги широких народніх мас. Тому вивторено ще одну категорію сексотів, які під шильдом "робселькорів" працюють явно і легально, як "кращі громадяни СРСР", "офіцери пролетарської думки".

Чим сильніший тиск партійних верховодів на широкі маси у формі різних виробничих норм, "народніх позик", п'ятирічок, "стахановських бригад" і т. п. – тим більше праці для сексотів, а в тім числі і для "робселькорів", щоб постійно можна "тримати відкритими" клапани самокритики, як сказав Сталін.

Большевицька "влада" дуже чужо прислухується до голосу "робселькорів", та уважає, щоб не був порушений їх авторитет, а найголовніше, щоб інтереси партії не підпорядковувались інтересам "власного побуту" та "гонорливого" престижу. Федикс Едуарович Держинський, один з неживих вже найбільших катів народів СРСР творець ЧК-ІПУ говорив: "Не треба боятись критики й самокритики. Не маємо права затушковувати свої хиби та недотягнення. Навпаки, про них треба голосно говорити, а тим більше писати в газетах /щоб ІПУ мало працю – прим. Д.Ш./". Це не є дискредитація, бо дискредитований може лише бути той, хто не бажає боротись зі злом бо треба вміти бачити в дрібничках хиби зла, щоб з ними боротись".

Цілком зрозумілі провокативні оло-ва ката Держинського. ІПУ "вміло бачити і в дрібничках хиби зла", які є наставлені проти Сталіна, Політбюро, партії і влади. Виявляючи такі "правила і хиби" "робселькори" дають безпосередньо матеріал до рук НКВД. І нерас в установах НКВД, в прокуратурі чи суді,

починають переслідування, допити а навіть присуди проголошують на підставі такого "допису робселькора" в газеті.

Досвід большевицького "господарського і культурного будівництва" показує, що там де партійні установи чи інші большевицькі кати "уважно" ставляться до листів і сигналів "робселькорів" – там найкорше "викривають" різних "саботажників", "шпигунів", "зривщиків" виробництва і т. д. Там найкраще "досягнення" в своїй роботі мають всі "каральні" органи большевицької верхівки і там "виконуються та перевищуються" виробничі "норми" а в'язниці і пивниці МГБ та міліції переповнені невинними в'язнями.

Був час, коли "радянські газети" були переповнені судовими процесами вбивників "робселькорів". При чому, щоб відповідно з большевицькими ідеологічними засадами виховувати комсомольську молодь, з числа якої найбільше було, як писали газети, "робселькорів" – такі судові процеси відбувались прилюдно, при "активній" участі широких "трудящих" мас, які вимагали для месників за народню кривду, найвищої "справедливої" кари. Газети писали, що обвинувачами "робселькорів" є "куркулі" або "шкідники соціалістичного будівництва" та "колгоспного устрою". Навіть радянські письменники та композитори виповіли війну "ворогам народу". У "патріотичній" пісні "П'ютер Дяков" оспівується якийсь комсомолец, якого немов би то "куркулі спалили хивцем" з трактором, за те, що він "перевищував" колгоспні плани оранки.

Нарід ставився і ставиться дуже презирливо до "робселькорів", бо вони є його найбільшими ворогами, найвірнішими поплентачами партії і уряду. Він ненавидить "робселькорів" і бережеться їх. Там, де є нагода нарід ставить їм активний спротив. Ссь як пише "Радянська Україна":

"В артілі "Комунарка України", що існує в селі В'язівках Павлоградського району, Дніпропетровської області, сількор Г. Цимбал критикував голову правління за його нерозпорядливість, безпринциповість і короткозорість у господарських справах колгоспу. Замість прислухатися до критики сількора й виправдати себе, голова колгоспу Боднарєнко почав ображати робселькора та загрозувати йому. Райпрокуратор тов. Низьук скаргу сількора на погрози голови залишив без уваги. І лише втручання редакції "Радянська Україна" зрушила цю справу з місця і голова колгоспу Боднарєнко став перед судом. Отже українець Боднарєнко "став перед судом" і отримав заоуд згідно з "радянськими законами", але ось що пише ця сама газета вже не про українця а москаля, якогось Мордасова, що їх так багато є нині на Україні.

"До радянської газети Харківської

області "Красное знамя" надійшов сигнал про те, що колишній начальник будівельно-монтажного управління "Бурвострой" В.Д.Мордасов зловживає службовим станом, розбазарює державні кошти, подає вищим органам фальшиві звідомлення про виконання плану. Справу про злочини Мордасова передано міській прокуратурі, де вона застрягла на довгий час. А тим часом Мордасов, працюючи вже головним інженером начав помсту робселькорів, що повідомили газету про злочини Мордасова. І лише втручання райкома КПБ/У та обласної прокуратури привели до перевірки дій Мордасова. Згідно з постановою райкома КПБ/У Мордасов був пересунений на іншу працю в іншу місцевість".

Яскраві приклади: Боднарєнка засуджено а москаля Мордасова "перенесено на іншу працю в іншу місцевість".

Тому, що "робселькори" є одними з найкращих доносчиків для партії, а народ їх ненавидить, як своїх яничарів, на захист своїх вірних прислужників ЦК ВКП/б виніс грізні постанови, згідно яких всі, хто переслідував "робселькорів" є "ворогом народу".

"Треба рішучо переслідувати і гостро, без милосердя карати всіх осіб та установи, які застосовують заходи репресій до критики робселькорів та до їхніх осіб" - так стоїть в постанові наради ЦК ВКП/б з 1927 р.

В колгоспі ім.Петровського, Гребінківського району, на Полтавщині, виходила "гостра й бойова" газета під заголовком "За високий урожай". Як звичайно вислугоувались своїм господарям, допомагаючи їм визискувати селян та тримати їх в "покорі" - "робселькори": "стіною на варті стояли на захисті інтересів колгоспу, нещадно критикуючи ледарів, саботажників, політично непевних, а цим допомагали партії і урядові та чесним колгоспникам наводити порядок в колгоспах. Коли ж стін-

на газета скритикувала члена правління колгоспу З.Мороза, він образився, зірвав цей номер газети, обізвав першими ледарями самих селькорів, облаяв редактора газети тов. Михалотова /Міхолатов, без сумніву москаль - Д.Ш./ та навіть погрожував їм. На захист селькорів став районний комітет партії. Справу за вчинок Мороза передано до райпрокуратора Руденка - який не притягнув до відповідальності Мороза. Лише за втручанням органів безпеки виявилось, що Мороз та райпрокуратор Руденко були прислужниками німецьких націонал-фашистів та українських ворогів народу, бандитів з лісу". - Ось, що читаємо в газеті "Радянська Україна", коментарів тут не треба. Роля і сила "робселькорів" ясна. Ясно і недвозначно стверджено правдо вистопи й безкарності москаля Ліхолотова та безправ'я над українцями. "Селькори" допомогли партії, урядові й МГБ заслати на Сибір українців Мороза й Руденка.

Ми навели лише окремі випадки про ролю "робселькорів" та переслідування українців на доноси "робселькорів", про які пише сама "Радянська Україна". А про це, що це не випадки, а масове явище, немає сумніву. Сама "Радянська Україна" по наказу з Москви прямо закликає "робселькорів" підсилити свої доноси, а партійним та іншим органам більшовицької безпеки поручає не лишати ні одного випадку "переслідування робселькорів" і гостро карати "ворогів народу".

"Органи безпеки не можуть терпіти помсти й цькування робселькорів за їхню кореспондентську діяльність, у якій би формі вона не виявлялась" - ось так закликає "Радянська Україна".

Ось така роля "робселькорів" легальних доносчиків і яничарів noneвольних народів СССР.

ДМИТРО ШАДІЙ

Багрянівські соціологічні міркування

В "Українських Вістях" ч.69 /за 1950 рік/ появилася стаття С.Гордієнка п.з. "Трагедія націоналістів і реалізм демократії". В додаток, в дужках, під заголовком статті дописано: "З соціологічних міркувань".

Коли у Багряного і його однопартійців такі "соціологічні міркування", які викладає наш "землячок" Гордієнко, то ми зовсім не задримо "етай лошадаке" на якій їдуть багрянівці. Не будемо заперечувати права п.Гордієнкові писати про його "соціологічні міркування", бо ж вольному воля, спасенному рай, а дурневі пекло - так каже прислів'я. Але коли

вже п.Гордієнко вдає такого "мудрого соціолога", то рекомендуємо йому трохи більше почитати націоналістичної та своєї "демократичної" літератури. Не маємо на меті давати лекцій для початкувчих учнів, про те, що таке соціологія або націоналізм бо якщо цього не знає п.Гордієнко, то повинен знати хтось з редакторів "У.В." або хтось з ЦК УРДП, щоб не смішитись на сторінках і так не думало "мудрого" багрянівського органу.

Що п.Гордієнко у своїй статті про "трагедію націоналізму" застосував звичайне товчення води в ступі, або більшовицьку методу соціалістичного міркува-

ння - не має ніякого сумніву. Лише болшевики вміють так хонгловати словами, як робить це в тій статті п.Гордієнко.

"Соціологічні міркування" п.Гордієнка про націоналізм, такі, як у того жид, який взявся відповідати на питання: Що таке стратостат? - "По перше не стратостат, а статостат, а по друге - я не знаю, що то є..." Так і в п.Гордієнка виглядає "націоналізм" про який він розписався: "По перше це не націоналізм, а по друге - він не знає, що це є"... І так почавши писати про "трагедію націоналізму" скінчив дійсною трагедією багряннівського тупоумного "соціолога".

Як п.Гордієнко і його компанія розуміють націоналізм - не будемо писати, бо зовсім добру характеристику свого недоумства в розумінні націоналізму дав сам п.Гордієнко у своїй статті. Але для людей, яких п.Гордієнко намагається своєю статтею ввести в блуд даємо коротеньке пояснення націоналізму. Націоналізм, як такий - це дуже обширна тема, але ми беремо лише наш, український націоналізм. Український націоналізм розв'язує проблему не людини взагалі в інтернаціональному розумінні, як це намагається зробити своїм "демократизмом" п.Гордієнко, а проблему лише української людини. Для нас немає абстрактної, всесвітньої людини, а лише національна людина, тобто людина - член якогось народу. Болшевики творили, коли їм це було потрібно, "нову советську людину", а сьогодні відверто вже перейшли до російського шовінізму, висунувши москалів як "гегемона" "народів СССР". Ми знаємо, що напр. вчинок китайця, як людини у своїй державі чи родині, немає ніякого відношення чи впливу на особисте життя якогось мурина, що живе в тампах, або на життя туркмена. Але вчинок того ж китайця, що живе разом з ним в одній спільноті. Для нас, українських націоналістів, нашою власною найвищою спільнотою є український нарід і тому всі проблеми, що торкаються української людини мусять бути розв'язані в рямцях української спільноти, українського народу-нації. Бо ми не йдемо від теорії до практики, а навпаки, від української практики, від життєвих природних потреб української нації до української теорії. Український націоналізм властиво і є українською життєвою практикою. Це є досвід багатьох сотень років життя української нації, здобуток українських поколінь, славного минулого й глибокої мудрости наших великих предків, нашої держави, - це є природний вияв української духовності. Українська нація має свої, лише притаманні їй, як нації, поняття про права людини, про права родини, про уклад держави, про свою національну культуру

і т.д. Розв'язка прав людини лежить в площині переваги родини над одиницею, а така розв'язка протилежна індивідуалізму у всіх його формах /анархізмові, лібералізові і отій за п.Гордієнком "всебічно розвиненій людині"/. Гордієнко проповідує так званий демократичний соціалізм, але він не знає того, що той "демократичний соціалізм" походить від лібералізму, тобто атомістичного розуміння суспільства, як суми механічно пов'язаних одиниць. Отже на практиці п.Гордієнко заперечує націю, хоч тактично визнає її - для своєї партійної програми. Визвольний український націоналізм, який заступає Україна, це ствердження нації і людини в лоні нації. Націоналізм розуміє демократію, як методу життя держави а в державі нації, але заперечує ліберально-демократичну систему, яка вже не одного завела під дурного хату.

"Українським Вістям" радимо в особі п.Гордієнка знати більше соціологію, а не писати таке, що ні в тин, ні в ворота, а тільки на це, щоб видумувати та наплжити українських націоналістів, вдарчи самим "великорозумних" хамелеонів.

П.КАРИЙ

ЗНОВУ ВІЮТЬ СНІГИ...

Знову віють сніги... завівають так гостро й уперто, на крихливій землі застигають, немов темний біль: під гудіння хуртовня увижаються тихії верби. сниться серцю полтавських степів буйний хміль.

Там, далеко, сніги засипають чекаючу матір, через схмурену далеч я чую зітхання сестер, та чи пам'яттю їх моє серце палке вгамувати, що так вміє любити, ненавидить тепер?

Тихим вербам вітри не дадуть замовчати й заснути,

і нікому не випить солодкого чаду степів. Серця нсньки й сестер, що давно вже стражданням отруті, — не опастить прихід мій, мій голос, мій спів.

Зачекають, заждуть!.. Ще не всі шляхи пройдені мною,

і в обличчя мені ще не всі шелестіли сніги, ще на повні уста я не дихав страшною грозою, і в душі бурна повінь жадань і снаги.

Ще на цих запорошених, кровю забризканих далях наші рідні гармати пркляттям хрипким прогудуть.

І до них я, сп'янілий од жаху жорстоких баталій, сином, братом і вісником волі прийду!

П.Гетьманець

ХТО РАДИТЬСЯ З МОСКАЛЯМИ ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ, ТОЙ Є ЗАПРОДАНЕЦЬ І ЗРАДНИК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

М.МУХИ

Ч удацьке навернення

/ ПРОДОВЖЕННЯ/

Слід присвятити трохи уваги і незваним уопогодах Кримського Арабахино-ві та Тучановському, тим більше, що принаймні першого з цих двох зовсім недавно, Мазепа /"Підстави відродження" та "Україна в революції"/ так чуло згадав.

Арабахін ще в 1885 р. на студеноській лаві надписав водевілі життя в тогочасної української студеноської та інтелегентської молоді. У цій водевілі одна з дієвих осіб висловлює такі цілковито в душі драгоманівських ідей витримані думки про "Кобзаря": "Шевченко... ну, я його не дуже поважаю. За одне тільки йому й увага, що писав рідною мовою..., а чоловік він був зовсім неосвічений, любив жіночу кумпанію..., не любив читати й не читав навіть Карла Маркса, Сан-Сімона і Фурє, ну, так яка із творів його користь народові... Хіба це визволить його із тяжких обставин економічної підлеглості. Народові треба спречної праці, хліба"/М. Геренштам-Кіотиковська: українські гуртки в Києві в 2-ій половині 80-тих років/.

Приблизно те саме читаємо майже не на кожній сторінці знаного протилежницького памфлету Драгоманова:

"Але ніякого плану праці і життя не бачимо ми в тому, що розказують нам близькі приятелі Шевченка про літшу пору його віку, - бо не було в нього ніякого систематичного погляду на життя і працю, який дає тільки систематична наука"/Драгоманов: Шевченко, українофіли і соціалізм, Львів, 1906, с.33/.

Такі самі обскурантські влісно наклепницькі вибрики яскраво свідують знаму пізнішу статтю Арабахіна у журналі "Вільна Україна" 1906 р.: "Було б великою шкодою, коли б ми замінили ясні, широкі ідеали нашого часу неясними поетичними думками та мріями Тараса, що раз-у-раз хвилювалися, мінялися... Світгляд Шевченка дуже плутаний і неясний, його твори носять на собі усі змішані до купи елементи народної душі в її романтичній поезії, в її історичними пережитками... Суперечностей в поезії Шевченка багато, тому то, може, кожний і втішається тим, що ближче йому до його серця. Українського пана не може не втішати ота велика небувальщина, яку вигадав поет, котра довгі роки позволяла сидіти пану, заплучивши очі і не дивлячись на справжнє життя, твердити про мужицький добробут, покликаючи на гарну, але не реальну ідилію "сидок вишневий коло хати", де повному щастю та супокію сем'ї шкодить хіба тільки один соловейко... Може й якийне-

будь жандарм, готуючи на Великдень погроми "жидів" та інтелігенції, згадував собі "Гаїдамаків", виспівуючи од широго серця: "ні жиде, ні лаха, ні лаха, ні жиде"/Лотоцький: Сторінка минулого, II, 130/.

Наведені історичні слова Арабахіна є лише вільним переказом таких уступів в Корані Драгоманова, де тех глумливо ненавистницьким отилем осуджується Шевченка з височин москвофільських та інтернаціональних поглядів:

"Живучи серед москалів-скадатів, таких же мужиків, таких же невольників, як і сам, Шевченко не дав ні одної картини доброго серця свого "Москаля", які ми бачимо в інших виоланих, напр. у Достоевського; Москаль-мужик, одданий панам у скадати малюється у Шевченка таким, що опомина свою милу тільки тим, що "така ухабіста сабой і менше белаї не давала."/ "Не опалося, а ніц, як море", 1847/. Порівняйте, як тех саме намальоване у Некрасова /Агароднік/, або й у Шевченка там, де він виводить не москаля, а свого, українця /"Петрусь"/. Москаль для нього і в 1860 р. все таки тільки "пройдисвіт", як в 1840 р. був тільки "чужий чоловік"...

Певно ж, коли національні поети тільки так будуть говорити про оусідів, то важко буде оправдитись бажанню, "щоб усі слов'яни стались добрими братами". Ось через що ми не думаємо, щоб Шевченко справді міг провести нас у вільну сім'ю інтернаціональну"/Драгоманов: Шевченко, українофіли і соціалізм, Львів, 1906, 67/.

Не менш клякотно вів драгоманівську лінію і Тучановський.

У році 1918-му, по першій навалі червоних москалів на Україну, київський "Літературно-Науковий Вісник" умістив кілька статей П.Смутка /Павла Стефаницького/, що, не зважаючи на свою довголітню приналежність до школи Драгоманова, зумів проте одразу зрозуміти ці події і зробити в них належні висновки. Тучановський натомість з великим, хоч спочатку ніби дбайливо прихованим, роздратованням виступив на сторінках одеського соц.-демократичного журналу "Объединение":

"Якби не ставитися до української справи і тим чи іншим опосередком вирішення її, безперечно ніхто з поступово-думуючих людей не стане заперечувати права українського народу на розвиток своєї національної культури. З цього погляду існування українських журналів, вносячи свій уділ до загальної культур-

ної окернениці можна лише привітати. Але розуміється, залишається ще питання про якість тих овочів, які приносять. Недавно народжена /чи відроджена, не будемо за це сперечатись/ українська культура. Коли вона просякнена духом комунізму, духом національної нетерпимості, то навряд чи можна зберегти її до активу всеосвітньої культури, які інші досягнення її не відзначували б... Статті Стебницького і П. Смутка дуже характеристичні: вони розвивають одну й ту саму думку - про неминучість для України відокремлення від Росії, бо їх спільне життя зводилося до "понування московської півночі над українським півднем, народу східної культури, і хижацької владі над народом європейської культури, нахилів та політичних ідеалів".

І для Стебельського і для Смутка більшовизм є ніщо інше, як прояв московської національної особливості. На престіл російської революції, каже П. Стебельський, засіли, замість колишніх самодержавних більшовиків, пролетарські диктатори - більшовики... В істоті більшовизм тим більше співкренний самодержавію, що вони обидвоє, вирооди з московського національного духа".

П. Смуток у своїй статті ... висловлює таку думку: "І от ми з вами дочекалися найовіжшої форми, в яку вилилася московська національний дух - більшовизму... Більшовики відповідно до свого національного характеру піддали одягти революцію в шати абсолютизму, а федерації надали централістичних форм."

"Наведеної цитати досить - пише - Тучанський -, щоб показати, в якому напрямку працює думка самостійних публіцистів ЛНЗ. Це все та саме, давно відкинена наукою, теорія "національного духа" і зокрема та сама "Духинщина", теорія "східного туркенського походження москалів, проти якої так завзято і так переможно /попереможно - в московському оригіналі/ боролися найвидатніший український учений і суспільний діяч М.П.Драгоманов" /з реценсії Тучанського на перше півріччя ЛНЗіоника за рік 1918. "Объединение, Жгелич.лит. науч. і полит. журнал, ч.3-4, Ноябрь-Декабрь 1918, Одесса, с.261-262/.

Значно пізніше, в одній своїй вже "українській", цесло лите українською мовою, півоніі статті, Тучанський з захопленням наводить вельми глумливу, але давно заявлену "самостійницьку" цитату з листів на Наддн. Україну, що для драгоманівців уходить за свідомство того, що їх пророк не був засадничим ворогом самостійності України.

"З принципів, не тільки всяка нація чи плем'я має право на особну державу,

але навіть кожне село. Єсть же і досі посеред Італії республіка Сан-Маріно. Скотили дві часті Аппенцелю поділитися на особні півканти і живуть собі так: то чому б не то Україні, а навіть Миргородові і Сорочинцям не бути особними державами, щоб вони хотіли того й мали силу поставити на своєму". Але у відміну від Гочковських, Тучанський розуміє, що це не значить цілком влучно до цитати дає правильний коментар: "не можна не спостерегти певної іронії в цьому принципіальному допущенні можливості для Миргороду і Сорочинців стати особними державами.

Справді, і для всієї України, а не то для Миргороду і Сорочинців Драгоманов не бачив ніякого ґрунту для державного сепаратизму" /Україна, К., 1926, кн. 2-3/.

Автор передмови до спогадів Тучанського "Из пережитого" /Одеса 1923/, В. Дембо зазначає, що Тучанський при своїм своїм марксистам дуже багато завдачує і Драгоманову.

В наведених уривках ця залежність образу кидається в очі.

х х х

Було б дуже обтяжливо наводити ширші цитати з дальших розділів спогадів чи сповіді Кримського. Постараємося все ж коротко їх переповісти в найістотніших рисах його ж таки здебільшого словами: "Із Звинигородки я, влітку того 1890 року залишив листуватися з галичанами. Ідеї "Народа" аж надто були для мене близькі, а редактор Мих. Павлик так люто притягав мене своїми листами, що я із Звинигородки - таки послав до "Народа" дві свої сходинавчі статті. Але думка про Драгоманова і його роль, як можливого підкупного агента, мене мучила. Щось запитати в Павлика я не зважувався, розуміє, що навіть мій запит буде для нього невимовною кривдою. А от з листа іншого галичанина, Вас. Лукича /Зол. Левинського/, що в кінці літа взявся редагувати "Зоря", я несподівано підловив ноту, яка ще тяжчим каменем лягла мені на душу".

Коротко: "ролю Драгоманова для настроїв галицьких радикалів З. Лукич витолкував негативно: Лукич ставив радикалам за але їхню оліпу, безоглядну покурніють супроти Драгоманова. Бо це - писав він - виходить на явну шкоду українства... надмірно русофільська Драгоманова проповідь робить те, що навіть тая галицька молодь, яка вже твердо була стояла на українським ґрунті, починає нахилитися до "Червоної Русі", до її язичія"... Я після отаких листів відчував, що хоч "Народ" зостається для мене симпатичним органом, але проти особи Драгоманова в мене починає щось клекотіти дуже ворожє. А коли в осени того ж 1890 року вернувся із Звинигоро-

дки до Москви та здобув од Олександра Гарвіцького повідомлення, що "Правда" поновляється і запрошує мене дописувати до неї, то мій недобрій настрій різко позначився на моїм останнім дописі до "Правди".

Темою для допису я вибрав московське студентство... Я зміг тоді побачити цілу низку всяких активно-політичних діячів студентського підпілля... я мусів їх принципово шанувати, а разом з тим мені опрavlяла прикре вреження їхня особиста велика неосвіта, та гуто-часто вражав і природній їх нерозум. А вже щодо справи української, то я бачив у них повне її нерозбирання і, коли не зовсім рішучу ворожнечу, то в кожнім разі зарозумілу байдужність та холодність.

—Окрім тих /ідейно, очевиднож, найкращих/ представників московського студентства, мав я часто нагоду говорити зі студентами іншого типу... що були студентством все ж політично лояльним, навіть патріотичним, і казали, що у справах політики і моралі вони "реалісти", а не "мечтатели"... Вони добавали тільки в самодержавності зок силу і слагу Росії...

Так ото своєї вражіння од московського студентства /не радикального, а другого типу, бо про московських радикалів я думав писати пізніше/я їх описав у кореспонденції до "Правди" /1890, жовтень/ — і іронічно докинув: "Напевне, однак, П. Драгоманов вхитряться одшукати в усьому цьому верх постулу до якого українцям ще далеко." Делі в тім дописі я торкнувся того факте, що "Правда" після перерви знов виходить у світ, бо нам патріотична преса потрібна: але що зі —

Наші космополіти не хочуть зрозуміти ваги патріотичного читання.

Мого отого жовтневого допису "Правда" надрукувала в жовтневій таки книжці, а разом з тим вмістила і давніший мій допис 17.травня з запитаннями до Драгоманова.

Драгоманов не одразу озвався, але за цього олурився Павлик в "Народі"...

Павлик надрукував у 22-ому числі "Народу" / 15.листопада 1890 р./ таку свою "Правді" відповідь: "Редакції "Правди" у Львові: Ми мали бещо відповісти на "дописі з Москви", помічені в останньому випуску "Правди", та там немоє, якоє чужа рука повставляла такі <рехліні та глупі уваги про Драгоманова і т. ін., що ми були б не шанували себе і Драгоманова, якби на таку писанину відповідали. Ми — за критикою, навіть острою, та не за необразованостю. Такою "українською культурною" не побореш російської некультурності".

Павлик овоїм явно несправедливим капредським випадом в оіороні ового шефа зовсім прибив вже і без того здезор'ян-

тованого Крижського: він ретельно виконав свою роль Драгоманівського "тотум фацьки", як кажуть у Львові. Але цікаво зазначити, що він сам в глибині душі був самостійник і на деякі важливі справи дивився зовсім не по драгоманівськи, а цілком реально. В листі Павлика до Драгоманова з кінця червня 1885 р., читаємо:

"Оце в мене не раз зривавсь щодо України сепаратистичний дух, а тепер він тимпаче розвивається. Гірко тепер Україні та не солодке буде у зв'язку державним російським і при конституції, де її всякі осями та деруни задавлять... А тимчасом мені здається, що якби просто натиснути між народом на те, що мовляв:попробуємо... самі робити в овоїм краю, новий, козацький лад, а то найперше економічний, — то мені здається, що скорше так збудив би в самім народі силу до самостійного життя. До політичної боротьби задля того, щоби в Росії були пановські та богатирські осями — українського народу певне не підіймється" /Переписки Павлика з Драгоман., IV, 393/.

Так само писав він пізніше: "А що ж буде при заведенні в Росії "конституційного ладу", коли російський Україні прийдеться мати діло з десятками мільйонів московсько-російських орд, — усіх партій, від чорносоотної, аж до ооціально-демократичної, — мільйонів, сіяючих централізмом та ворожнечою, бо волі неофіціальних націй, а особливо нашої, української... Та вони просто розтопчуть Україну так, що не можна буде її пізнати, бо вона була одне осяння: вирветися з царства нашої пропадоости, відділити її й відгородити українську землю від Росії — якнайшвидше, за всяку ціну, поки ще час /Павлик з передмови до "Пропащего Часу", Львів, 1909 /.

Отже в ґрунті речі тогочасні думки Крижського певно не були чужі Павликові. Але з "цього обов'язку" він загавкав на нього: це одна ілюстрація до того, як вправно діяла драгоманівська машина для "модерної москалізації".

Делі Крижський зазначає, що одержавши ч. 22 "Народу" 1890 він покривдивсь, але ще й заоромився вкрай. А тут до того всього ще саме тоді йому пощастило прочитати брошуру Варлаама Черкизова /"Драгомановъ изъ Гадяча въ борьбѣ съ русскими социалистами", Женева, 1882 от.64/. Черкзов спочатку був оообкою близькою до Драгоманова в Женеві. Але потім, коли під впливом антиреволюційної статті Драгоманова, написаної на основі хандармських джерел, "Обицательность энергій" з ним зірвала революційна частина еміграції /Плеханов, В.Засулич, Деліч і інші/, став дуже гостро писати проти Драгоманова. Тон,

яким був написаний цей твір цілком не подобався Кримському. Йому навіть здавалося, що він сам дуже подібний до цього проклятого Черкезова: "Я ах палав од сорому навіть на саму думку, чи не скидався вже й я на того "розгизданого князя". Я відчув дуже просту істину - що, хочби я й носив у душі будь які підозріння проти Драгоманова, а току такого я допускати не омів. Не гаючися, я послав для "Правди" нового листа /через руки І. Франка, щоб він його міг наперед перечитати/. В тім листі я у Драгоманова попрохав вибачення, але, з фальшивого парубочького сорому перед читачами, намагався це зробити не в чисто-покаянній, а в трохи ніби амбітній, ще кусливій формі, особливо силуючися іронізувати проти М. Павлика за його: "брехливі та глухі уваги", - вислов.

Цей лист, датований Москвою 23 листопада - 5 грудня 1890, був досить довгий, але нового в нім Кримський вже нічого не сказав. Як сам, зрештою Кримський зазначив у своїх спогадах, цей лист був лише по формі полемікою, а в істоті - прихованою капітуляцією. "По видрукунанні з цього листа в "Правді" Драгоманов у своєму чергу в січні 1891 р. написав до редакції "Правди" лист з запитаннями, а мене зооціна характеризував як людину щирю, тільки дуже але поінформовану, і давав щірі пояснення, чому його - Драгоманова - не можна уважати за обрусителя, а треба вважати за діловитого, реального українського політика... Фільш - менш Драгоманов написав там у листі те саме, що потім, того ж таки 1891 року, висловив печатно в "Чудацьких думках" у розділі 5-ім, надаючи своїм думкам заголовки: "неслушність опорів з великорусами про наші національні права. Потреба умови з ними на ґрунті чисто політичному: прав особи, вільних порядків державно-адміністративних. Федералізм і земська самоуправа. Тенденції земські в Росії. Природна поступенність". /"Народ" 1891, ч. 23, 20 листопада, ст. 321/. Редакція "Правди" /Ол. Гарвіновський/ передала зі Львова лист Драгоманова до Кримського в Москву. "Здобув я його 2/14 марта 1891 року".

І хоч лист /як "Чудацькі думки"/ Драгоманова був вклясичним прикладом того, як "говорила небілка до самої смерті і все дурні речі" /Дня 18 вер. 1894 Драгоманов писав Юліянові Яворському: "Я може 1000 разів брався за голову і питаю себе, чи не дурниця я думаю, кидаюся за провірки своїх думок і політикою і історією і етнографією, - і всетаки приходив до думки, що правда по моїм боді. Може я помиляюсь, але тоді пропало все життя моє задурно, - але всетаки тут винна не "широка на-

тура" а дурний розум і помилки наукового рахунку, - так і запишіть". /Життя і Слово, т.У,387/, але Кримського той лист зачарував остаточно: "Наче важкий -важкий камінь а душі моєї звалився, як прочитав я того листа. Наче чудом, геть уся недовіра і будьяка нехоть проти Драгоманова у мене якотій розвіялася - і мені ах дивно сталося, як це могли бути і гніздитися в моїй душі негарні підозріння проти нього. Не беруся точно аналізувати, що саме в Драгоманова листі мало найбільшу для моєї душі силу; не думаю одначе, щоб оаміські голі, логічні його доводи. Я ж бо Драгоманова вже давно, ще перед тим його листом, начитався багачко, я з геть-усякими його логічними міркуваннями був знайомий, але ж це не перебивало мені до того часу носити в грудях тяжкі підозріння про його потайну політичну роль. Адже такі тонкі почуття, як підозріння, недовір'я, нехоть, або навіть - віра та невідоме прихилля, вони належать здебільша до категорії почуттів чисто ірраціональних, од лойки незалежних. І нераз у поихичному нашому житті трапляється, що найлогічніші, бездоганно найлогічніші чужі доводи мають силу тільки для нашого розуму, а не для тайників нашого прихованого почуття. Тому я гадаю, що моральну силу надо мною мала в Драгоманова листі не доводливість його аргументів, а сердечніший тон, той трохи жалю повний тон, який повів на мене а декількох олів в його листі, звернених до моєї особи. Мені здавалося і причувалося, ніби - поміж рядками - я читав у тих словах: "За твої підозріння і за твою недовіру, парубче - я не гнівлюся, лиш тебе самого ж а л і ю..." Та будь-що-будь, я радісно відчув, що нема вже в моїм серці ані тинь недовіри проти Драгоманова, ані слідочка особистої антипатії, лиш е сама щира віра та глибоке прихилля та пошана і я себе почував ах надто щасливим!

"Сердечніший тон" Драгоманова існував окорше в дійсно хорообливій уяві Кримського, який так розчулювався з нагоди овоїх підозрінь супроти Драгоманова, що негайно відмовився від соротьби проти думок Драгоманова й став покірним та слухняним драгомановцем.

Дещо згодом у "Народі" 15 серпня 1891 Драгоманов на початку своєї замітки "Коотомаров і штунда на Україні"гадав зашити зі статті Кримського у "Правді": "Я був такий наївний, що прийняв ті запити за щірі й написав на них відповіді..." Це пізніш у 5-ому розділі "Чудацьких думок" про національну справу на Україні /"Народ" 1891, 20 листопада, він знову кинув натяк на інцидент з Кримським, після чого Кримський у найближчому числі "Народа" /7 грудня 1891/ висловив свій одкритий лист, в я-

З НОВИХ ВИДАНЬ

Галерія фалшивих образів

У Філадельфії вийшов журнал літератури і мистецтва "Київ", під редакцією Б.Романчука і при активній співпраці П.Андрусєва, С.Гординосського, В.Кравцева, Я.Славутича.

"ЛІТЕРАТИ УЛІЗЛИВИЙ І НАХАБНИЙ СУСПІЛЬНИЙ ПАРАЗИТ"

Таку п'ятформу займає в першому числі, у вступній статті-маніфесті редакції "Києва".

"...Письменник і мистець має обов'язок витворювати такі мистецькі цінності, які принесуть славу і честь громадянству і всьому народові, знову ж громадянство в свою чергу має обов'язок своїх письменників і мистців підтримувати, створюючи сприятливі умовини для їхньої творчої праці... не може бути так, щоб наші письменники і митці марнували свої здібності і витрачали час та силу за важкою чорною роботою на щоденний прожиток, тоді як вони повинні витворювати нові мистецькі цінності так дуже потрібні нам всім і всьому українському народові. І коли ми від них щось беремо, а брати, рахуючи культурним народом, мусимо, то мусимо щось і дати. Мусимо їх підтримати морально і матеріально. Живемо в таких матеріальних умовах, що все це нам на це дозволяють..."

Такі вимоги ставлять духові світильники до громадянства. Читаєш і дивиєшся

ЧУДАЦЬКЕ НАВЕРНЕННЯ

кому м.і. зазначив: "З 28 ч. "Народа" Драгоманов вже вдруге каже, що поміщені в "Правді" мої запити до його про те, як нам спільно працювати з великорусами над здобуттям волі, були нещирі. Я ж заявляю, що я читався геть щиро, бо не марної спірки шукав, а перекони. З 14/III. цього року мені прислали із Львова лист Драгоманова п.з. "Одповідь не зашити співробітником і редакції "Правди". Прочитавши її, я м.і. написав був, що тепер я зовсім задоволений, бо при своїм найгарячішій патріотизмі й національстві можу прийняти таку /Драгоманівську /ред. "Народа"/ програму, та що тільки просю пояснити ще деякі подробиці".

/Закінчення буде /

сясь безмежному цинізму або абсолютному примітивізму цих людей. А що було б з Сократом, Діогеном і тисячами їх на правду великими наступниками, Шевченком і Франком кінчаючи, як би натхненником і інспіратором їх діяльності були оті "золоті слова" маніфесту редакції "Києва" про "суспільний договір письменника і громадянства", - ви, громадянство достатіть нам матеріальні і моральні умови, а ми вам створимо "велику літературу", бо інакше... натхнення в нас немає.

Духові старці і моральні кастрати не можуть розуміти того, що хто "хоче стати першим, нехай стане слугою всіх", що шлях кожного поета і митця, це шлях "повитий терням", шлях моральної аскези і самозречення, шлях невизнання і заперечення суспільством чи його байдужості до мистця... мистець панує над душами після своєї фізичної смерті. Але Санчо-Панси "протиу свого естества", хотять мати лаври Дон-Кіхота ще за життя.

"І СВІТ ВЕЧІРНІЙ БАЧИВШИ, - ОСЛІП !"

В першому числі журналу "Київ" є два вірші Є.Маланюка, один з них нижче наводимо повністю:

Пришедше сонця на запад
Видівши світ вечірній.

На захід сонця з костуром пройшовши
І світ вечірній бачивши, - осліп.
Тироль чи Шлезьк, Морава чи Мазовше -
Чорства там праця і гіркий там хліб.

І серце там давно віками зжерте
І усміх там давно зів'яз і згас,
І навіть ти невідома смерте,
Ти - між годин - умовний мавш час,

Заплотивши заслізені повіки,
Все викликає весни осяйні
Княцьких літ...

І безголова Ніке,
Як фурія проноситься в мені.

В цих рядках Є.Маланюк символічно ніби заключає свій життєвий шлях. Наша доба на правду апокаліптична і люта як вовчиця і дуже небагатим вибраним дено витримати до кінця, не осліпнути і в хаосі та морку сьогоднішнього, відчувати і провідати завтрішнє, органічно відчувати, що в землі обіцяну доходять нащадки тих, які шлях до неї вказують.

"ЖІВІ ПОКА ЖІВ'ЮТЬСЯ"

Так закликає на другий, після С.Мала-
їнка, оторінці С.Горди́нський у фрагмен-
ті повісті "Оксана" - "Суперники".

С.Горди́нський пише віршовану повість,
для якої відбувається в "Східній Укра-
їні" під час останньої світової війни.
В опублікованому уривкові п.з. "Суперни-
ки" С.Горди́нський подає "епопей" зма-
гання двох мужчин коло одної жінки.

Ось образ цієї жінки, як вона сама
себе подає:

... "Що це ви там стоїте за тином,
Борисе Львовичу? Зайдіть хоч на хвилину,
Варення скляночку окуптуєте, воно ж
На цукрі вашому"... /зварене/

Так ця "героїня" зустрічає одного
суперника в році Божому 1941-му. Цим су-
перником є Крилов Борис Львович, люди-
на советського виховання і ідеалів, що
перед тим розвівся зі своєю жінкою Ама-
лією Іванівною. Він змагається за Окса-
ну з Романом, якого Крилов гостро тре-
тує і виоміває, як оліяну нікчему. На
це третювання Роман жаліється, скаржить-
ся Оксані Чорненкові:

"Чого Крилов, Оксани я опитав, такий
став кострубатий?
... Як можеш допустити, щоб він ображав
мене при тобі? Раз
скажи йому олівце отверто, без прикрас,
хай опокій дасть тобі
і всі свої надії з собою забере. Він
чей же арозуміє,
коли йому сама це скажеш - сам бо йти
не можу, не скажу ж йому: Під три чорти
зникай і дівчини не зачіпай моєї..."

Чи не виступає з цього короткого
уривка духовний образ трусливого плазу-
на, що не може сказати суперникові: "під
три чорти зникай і дівчини не зачіпай
моєї" - як нормально реагує молода лю-
дина.

Оксана на це відповідає:

"Та, власне, він тому так виставляє
роги,
що я йому якраз сказала, щоб порогів
не оббивав мені, бо ми по слові вже.
Він залицяється враз перестав: Невже?
Спитав і споважнів..."

Міданочка Оксана обороняється від
Крилова тим, що "вони по слові вже" з
Романом, так би мовити вже підписали
вступний контракт взаємоприналежності.

Крилов розвівся зі своєю жінкою А-
малією, яка, реагуючи на залицяння свого-
го колишнього чоловіка Бориса Крилова
до Оксани, робить спеціальний візит в
неї, в час якого говорить:

"... У Вас є наречений,
Але й Борисові ви зав'язали овіт.
Я Вам завидую. У вас є той флюїд,
Що вабить, збуджує мужин до жінки по-
див
І зачаровує... Прошу зробить мені ту ласку,
Переможить себе - вам прийде це не
важко

І відіпхніть його рішуче..."
"Допоможіть мені - Бориса повернути!"

Отже й Амалія подана автором, як бе-
зрадця наївно-примітивна самичка, яка
аж ніяк не може викликати якогось мо-
рального осуду Бориса Крилова, за те, що
він з нею розвівся, що її кинув.

А ось портрет Бориса Крилова, що го-
ворить до Оксани:

"... Мені нема вже змоги
Вас видерти з душі. Ви будете моя
Чи швидче, чи пізніше - так постаново-
вив я !

Ні, це кажу не я, це з мене щось говорить
Істота вся моя, що переверне й гори,
Щоб лиш здобути Вас..."

Він говорив, своїх очей
Розпалених не зводять з моїх:
Вони мінилися то хижою жагою,
То знову ніжністю гарячої якусь,
І признаюсь, мене палюча ніжність та
Бахала більше, ніж білі його уста,
Що тихо сипали прохання і погрози.
Я чула, що дубов його пірвати може
На все, що вже навік невилітний мій,
Хоч і небажаний..."

Як фальшиво після цієї філіппики у-
покорення Оксани перед Криловим зву-
чить оце "хоч і не бажаний". З цієї ци-
тити виразно виступає, що психологічно
волі Оксана вже немає, вона вже його,
Крилова, що вона олабенька самичка, яка
улягла першому ж натискові. Пригадаймо
з "Чорного Озера" Іжицького відпові-
дника Крилова - Ломова і відповідника
Оксани - Таню. Ломов адамав і знівечив
алтайку Таню фізично, опанував її тіло,
наддербив її душу, але не переміг, а був
переможений нею - Танею, і проведім
тепер порівняння з Оксаною С.Горди́нсь-
кого, як українкою.

Коли врешті пригадаємо, що дія тво-
риться в Україні в часи німецької оку-
пації, в часи світової війни, що Крилов
московсько-советська людина, що прича-
їлає і підпільно діє, що він люто не-
навидить Україну і всіх тих, що хотять
її самостійності і боряться за неї, що
він глибоко призирає всіх одних імпоте-
нтних вегетуючих хробаків романів, а О-
ксан з їх вишневим варенням має лише
за свою поживу і до ці "герої" з укра-
їнського боку є лише вегетуючим ство-
рінням, то виникає питання: не вже ж
це правда, про образ української дію-
ності в роках 1941-2 ?

С.Гординський побачив там лиш Україну безвольних вегетуючих рослинних самичок з принадою вишневого варення, старцючих любовного кохання Амалій і духовних примітивів і імпотентів романів та духовне панування відважних хижаків крилових, апологізацію яких і подав у своїй творі.

У С.Гординського Крилов - людина. Оксана, Роман, безнаціональна Амалія - український світ, венегуючі плазуни й духовно-моральні примітиви.

Точно те саме пише література української мови видавана в Києві. Оминаємо на цьому місці оформлення цієї бутафорії змагання супротивників та інші того рода "перли" естетики, етики і моралі.

Брудна і неприємна річ читати того роду "любовну романтику".

"ДОЛЯ ТВОРЕНА"

- Це заголовок темної і, позірно, позамислової поезії М.Ореста, яка заслуговує на окремішній аналіз. Тут зачитуємо лише одні уступ:

"...Стаючи днем правує давнина -

Похмура, ненасичена, невщухла,
Злочинствами і згубою набухла,
В прийдешнє поривається вона!"

Автор в рядках "стаючи днем правує давнина" характеризує, що сучасною реальністю, сьогоднішнім днем починає правувати, творити зміст життя - д а в н и н а. Давнина, дух нашої давнини, ціла наша історія, історія цілого світу, принаймні від тисячеліт нам відомих, є страдним і світлим шляхом духовного росту людини. Сучасний етап цієї історії є хвилими заломанням на цьому шляху у висліді туги за "казанами, м'ясою вареного повним". У висліді цього хмелевого заломання мільйони й мільйони жертв розкладу: війни, "мор і глад", страждання сотень мільйонів. Давнина - це вивод відродження в людині всього того, що в ній є святе. В М.Ореста ця давнина викликає тільки відразу і заперечення: "...похмура, ненасичена, невщухла, злочинствами і згубою набухла, в прийдешнє поривається вона"....

"КОНАННЯ ПРИВИДІВ - ПОТВОР В ЛЮДСЬКІЙ ПОДОБІ"

- Подає Юрій Косач в фрагменті-нарисові "Облога". В цьому нарисі подана картина конячого й вимираючого від голоду міста в Україні в часи недавньої німецької окупації. Голод страшна річ і про неї говорити, відтворювати її образи, нам здається, найнебезпечніше. В останні десятиліття Україна була кілька разів поставлена на голодову пробу. Як ціла нація прийняла цю пробу? З початку муром спротиву й боротьби, а по-

тім, поконана, догоряла як овівка жертви.

Ось як описує голодуючу Україну автор, що голод переніс і витривав:

"Найперше я її побачив у тридцять третьому. Ще хлопчиком. Коли носив полотняні штани на шлейочках... Вона /Україна/ лежала опухла під похилим тиком. Закутана в ганчірках. На набряклих, як колоди ногах прив'язані мотузками рвані галози. Я бачив її скрізь. По оброслих бурянами хатах, між буйними буряками на сільському вигоні. Бачив її на греблі, де великими коловими крутив водяний млин - вона лежала на брудному колгоспному подвір'ї. На східцях школи, під сільрадою..."

Скрізь, скрізь... на кожному клаптикові землі. На кожному кроці.

На базарах Вона міняла останній сувій полотна, витканий муравлиною працею. Міняла на кушник хліба.

Я пішов... і знову зустрів її. В арештанському убранні, з казанком у відморожених руках. Вона стояла разом зі мною за злиденною порцією тюремної баланди. Її що ночі кликали. Допитували. Били до неприємності. Виривали нігті, морили голодом, пекли залізом.

І все за те, щоб охилила голову й вклонилась.

Вона задилилась невгнута і не підкупна. Стояла на холодних перехрестях Сибіру - непокірна, з високим чолом..."

Так прийняла і переносила тортури голоду Україна, так їх образ відтворюється в художній літературі поколінням, що в "шлейочках бігало" в часи тридцять третього.

Але Косач в "Облозі" подає образ голодуючого українського міста і голодуючих персонажів, як божевільний танок примарних шакальських потвор в людській подобі, в яких зникло все, що прищеплює людині і втрата чого кидася людину на позем нижчий тварини.

"Вона, як ще деякі, розгортала скажену ініціативу. От, просто, як звірина, снувала по місці, по базарі, тягнула за собою ованочки..." - Це один персонаж Косача.

А оце другий:

"Хінка з кобилячим обличчям, так, зубата й довжелезна, несла під пахом хліб. Ніна Володимирівна /персонаж перший/, зустріла її в завулку, там де починається пустирі. Хінка йшла рівно, вогосім не зупиняючись, як усі інші, відривала шматки хліба й їла ідучи. Ніна Володимирівна глухо, не пізнаючи свого голосу, просила її хоч шматочок, хінка озирнулась і викинула свої великі зуби й тоді разючою стала подібність її голови до кобилячої, але вона похитала тією головою й сказала, що в неї самої вдома троє пухнуть. Тоді Ніну Володимирівну огорнула невимовна лютя. Вона вилаялась, сама не знаючи чому, так як лається на базарі, і її захотілось вда-

рити цю жінку чимнебудь важким по голові. Треба було б її добре вдарити, повалити на землю, видерти цей хліб і втікати. Ніна Володимирівна, як пам'ятала, навіть озирнулася, чи нема десь близько цеглини, дротика чи залізачки. Можна б було вдарити її, підійшовши стіха ззаду, в тім'я, по тій квітчастій, опуклій хустці й забрати цей хліб. Але ця жінка з кобильчим обличчям збагнула її замір. Вона засміялась, як може сміятись лише коняка, і притямом побігла геть..."

Таким подає образ голодуючої інтелігенції великого міста Ю. Косач. Ніна Володимирівна належала до аристократії інтелекту. Аристократу, який під дією голоду, отворився і озвірів, ніхче голодного звиряти. Став психологічною потребою.

А ось знову образ одного з мільйонів фактів тогочасного голоду:

"За дротів живого могильника - табору полонених в Україні, в якому щоденно вмирав з голоду лише в одному бараку 15-20 чоловік, виривається один з приречених. Його друзі зависли на дратах, прошиті кулями з автоматів охорони. Вбігає в першу, що на дорозі трапилася, землянку робітничого присілку великого міста на півдні України. Землянка зіпнена з великих товстих брил замішаної з соломом'яної, двоє підсліпуватих віконць, лютий мороз на дворі, а в землянці пронизливо-задушливий сморід вогкості, пісіни, випарів брудного людського тіла. В кутку на дошках лахміття. В ньому борсаються троє страшних дітей - ховті, прозорі обличчя, розпухлі животи, як ниточки, ноги. Коло лежанки порпається в якомусь лахмітті молодий. Це оселя і родина одного кошегара великого заводу. Кошегара взяли в армію червоні, а місто і його родину з оселею окупували німці.

- Дозвольте мені пересидіти до вечора і дай-те напиться води. Я тільки йно втік звідтіль!

...Жінка з кутка щось приносить та на столі розгортає з ганчірки. Кладає перед втікачем, два, величюв долоні, сіро-чорняві, ослизлі з твердої картоплі, плячки.

- Даруйте - оце в хаті вся їжа. Візьміть один і з'їжте, а другий на вечір дітям...

У горлі мені перехопило спазмом: Дякую, я не могу їсти...

Діти лискучими очима дивляться на матір, на мене, на плячки..."

Так українська жінка і мати дітей приймала й переносила голод - одного картопляного плячка відбирає від дітей і віддає голодній людині, що зайшла в хату і потребує рятунку, а другого залишає дітям. Собі нічого.

Порівняйте голодуючих персонажів Ю.

Косача і персонажів цих двох свідків, що самі голодували. Косач навіть на голодуючий український народ виписує брехні, як на отару ошалілих і озвірілих від голоду шакалів.

В часи голоду були й звірі, були випадки, що матері дітей їли, але ці випадки і факти все перебували поза сферою діяння свідомої волі людини, це вже були явища божевілля і не вони творили образ катастрофи і людських страждань.

Як раз в часи німецької окупації український народ, може більше, ніж в попередній час, проявив найвищу міру морального солідаризму, взаємопідтримки, безкорисної і жертвенної взаємодопомоги, в тому числі і голодуючому містові, зокрема робітничому, хоч моменти негациї міста, як осередку і носія чужої окупації, виступили з дуже високою гостротою, тому голодування більших міст України в часи німецької окупації не приймалося цілою Україною, як всенаріональна біда й нещастя.

Треба виразно сказати, що в свідомості українського народу голод України - це був голод села й українського малого міста й містечка, а великі міста, осередки московської окупації, зокрема Харків, в часи голодних проб були хлібом забезпечені і на вулицях цих міст лягало трупом українське село, що прийшло в місто за с в о ї м х л і б о м, у нього відібраним.

В часи німецької окупації українська частина міста зв'язалась з селом, навіть всупереч волі окупанта, і спільно переносила біду нової окупації - німецької замість совєтської. Голод в містах дошкульно зачіпав впершу чергу людність відірвану й чужу українській стихії. Сказати й показати цього Ю. Косач не хоче. Натомість він подає голодові страждання "вообще" і виводить фальшивий образ голоду, як тло морального розкладу ніби то української людини і цим поповняє галерію образів виведених попереду С. Гордицьким - кейфуючих при варенні під тисом окупацією закланню вегетуючих українських трусливих павіяннів і їх потульно-жадаючих самичок.

Голодуюча Ніна Володимирівна Ю. Косача психологічно індетична примітивним самичкам Оксані і Амалії С. Гордицького.

В такому товаристві образів і ідей якось дивно й незрозуміло виглядають дві імпрізації Б. Кравцева на теми веснянок - "Барвінок" і "Веснянка", стилізовані примітими на тему:

"Ой весна, весна, та весняночка,

А дех твоя донька та паняночка"...

Частина решти вміщеного в журналі матеріалу, в значній своїй частині, як от "Три роки Львівського оперного Театру" В. Блавацького - історично-мему-

арна довідка про діяльність львівських театрів в часи німецької окупації, "Клику Карла і Желя поскочи" Б.Кравціва - спроба розвідки про дві таємничі постаті в "Слові о полку Ігоревім", безпретенційне оповідання О.Тарнавського "Хлопця" і деякі інші, менші довідки і бібліографічні нотатки - являє собою нормальний журнальний матеріал, до якого можна пред'явити ті або інші вимоги чи критичні за-

уваження в позитивному пляні, але розгляд їх і критика тут не на місці, бо вони в цьому журналі відіграють роль, сказати б живчика, на якого ловці душ намагаються зловити читача, або його частувати заголовними в журналі, творчии депримації, морального розкладу й плутавлення українського світу і людей.

М.М.

???

"СУЧАСНА УКРАЇНА" - "Орган Української Визвольної Думки". Виходить в Мюнхені. Досі вийшло два числа.

Ціль, яку ставить собі редакція "СУ" гідна уваги. Було б однак завчасно давати оцінку "СУ", бо в нас, на еміграції є багато таких випадків, де проголошені цілі деяких груп чи газет являються лише тактичним маневром і розминаються з фактичною діяльністю. В 2-му числі "СУ" вже є деякі прояви незрозумілих інтенцій видавців "СУ", які для читачів покищо остаточно ребусом до розв'язання. Ось деякі цитати:

"...Ми наслухались до переситу про центральне значення української проблеми в Східній Європі, про роль України в побудові нового, справедливого ладу в світі, навіть про претенсії українців бути керівним чинником у боротьбі народів поневолених московським імперіалізмом".../Кінець буде.../

Бачимо, що редактори "СУ" лише "наслухались" про це і не вірять, що фактично так є. Чи визволення України не є "центральною проблемою" на Сході Європи? Чи сучасна боротьба ОУН, УПА, УГВР і всього українського народу не є боротьбою за "новий справедливий лад" також і ін. поневолених народів СРСР? Врешті, чи боротьба АБН, що створений завдяки УПА, сл. п. ген. Т. Чупринки і ін. передових людей української визвольної боротьби не ставить Україну "керівним чинником" визвольних змагань народів АБН а є лише "претенсіями"? Чи з тими твердженнями, про які так багато лише "наслухались" видавці "СУ" не погоджуваться і їх заперечують?

Реагуючи на фейлетон "Різдвяна кутя", що був поміщений в "УС" редакція "СУ" зробила "блискуче" відкриття ідейно-програмових позицій Воючої України. Автор "Різдвяної куті" писав про "кут" ЗП УГВР а "СУ" дала репліку на "кут" Воючої України. На думку видавців "СУ", Воюча Україна - це Україна соціалістична й демократична по програмі і змісту а націоналістична лише тому, що... таке "роз'яснення походить від проводу націоналістів". Як бачимо, редактори "СУ" живуть фальшивими ілюзіями і не спроможні зробити кращих логічних висновків з крайових матеріалів і роз'яснень.

В цьому ж числі "СУ" ніби то свариться з соціалістами/"Вільним Словом"/ за поміщення статті "Голос України і "блискуче відокремлення". Це факт, що соціалісти в тій статті "блискуче" перевиконали норму, бо вдаряючи ніби то по "блискучому відокремленню" зрадилися, що мають на увазі Воючу Україну, стараючись обезцінити крайові роз'яснення і звернення до еміграції. "СУ" ніби то заперестувала проти маячіння соціалістів, але... з одним тільки застереженням... вона "не стає в обороні того, кого "Вільне Слово" атакує", її ходять тільки про "методи", які на думку "СУ" є невдалі навіть коли йдеться про "противника" /тобто "блискуче відокремлення" - О.Д./, який "заслужує на це, щоб його бити по пальцях за перекручування та постійне фальшування ідейного змісту визвольної боротьби на Батьківщині". Отже ясно, - реагуючи на "методи" соціалістів "Сучасна Україна" зробила висновок, що "противник", якого атакують соціалісти "фальшує ідейний зміст визвольної боротьби на Батьківщині" а "укр.соціалісти" це самі "краді люди", що з "поважною частиною розколеної ОУН" борються проти цього "фальшування".

Щоб було ясніше цитуємо уступ із статті "22 Січня", що поміщена в цьому ж самому числі "СУ". "...Український народ... втратив державу не в наслідок відсутності державної зрілості, тільки в наслідок чужої агресії та інтервенції із-зовні. Це треба мати всім на увазі і не шукати причин нашої поразки з-перед 30 років тільки в нас самих"... Отже зрозуміло - не шукати причин нашої поразки! А відомо ж, що тією причиною не був "брак національної свідомості чи державної зрілості" укр. народу, а була московська, федералістична і марксистська політика соціалістичних бастардів, що стояли в кермі УГВР, тому їх не можна критикувати ані писати про їх помилки а довірити, як належить "людям з практикою" це і зараз керівництво визвольної боротьбою. - Такі рецепти на лікування помилок нашого минулого подаються газетов, що на іншому місці, "запрошуючи до кольпортажі" пише: "Газета "Сучасна Україна" має бути тут на еміграції речником УГВР і виразником тих ідейних позицій,

/Закінчення на стор.39 /

У СПІЛЬНОМУ ПРОТИ- БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ ФРОНТІ

Розпад імперій

Як ми вже говорили в попередніх числах "В.Ш.", що світ сьогодні втупає в круг розпаду великих імперій на окремі національні держави і що ми оточимо на порозі народження націоналізму як світогляду.

Кожна нація, кожен нарід не схожі між собою так само, як не схожі між собою окремі особи. Нація так само не повторна, як не повторна і людина. Кожна нація носить в собі неповторну особовість і ця особовість вимагає і особливих законів розвитку. Закони розвитку Німеччини різняться від законів розвитку Франції, закони розвитку Італії різняться від законів розвитку Іспанії і так далі. І горе тій нації, яка запозичить закони розвитку у іншої нації. Трагедія Визвольних Змагань України 1917-20 років полягає іменно в тому, що Україна знехтувала власні закони розвитку, а пішла шляхами запозичених законів чужих націй, в даному випадку нації московської.

Коли ідея переноситься, запозичається у іншої нації і нація, чи вірніше провідна верства нації забігає її зберегти непорушною, тобто такою, якою вона родилася на терені іншої нації, то хай буде найліпша соціальна ідея - вона умре, як умирає тропічний овоч у поміркованому поясі, як умирає українська тепла мелодія в утах далекого монгола.

Чим і лише чим пояснюється, що ідея російського імперіалізму хоче і зодягнена в шати всевітнього комунізму не прийнялася на Україні, на Гілоруді і т.д. Бо ця ідея добра і можливо навіть велика, для Москви і москвинів. Бо вона є виолідною природного розвитку цієї нації. Вона впливає із пошкірки москаля, із пошкірки раба, для якого видко правдою є правда, що її проголошує земний бог-хан-цар-диктатор. Для москаля навіть поняття "родіни" визначається не почуттям, а наказом земного бога. Для москаля всі простори, де ступила його нога стають "родіною". Для моска-

ля "широка страна моя родная" охоплюється сьогодні Тихим Океаном і Эльбою, а завтра ця ж сама "широка страна моя родная" може бути в Америці, і в Африці і взагалі окрізь де ступить його нога, як нога завойовника. От ця національна властивість і робить із москаля фанатика комунізму, як ідеї, що при її допомозі москаль може оволодіти світом, зробивши людство своїми меншими братами. Але в московському розумінні отарший брат, це зовсім не те саме, що в загально людському розумінні. Для москаля отаршим братом бути, це значить бути паном над меншими братами. Бо в Москві ще в 17 столітті в родині отарший брат був родинним богом. А по смерті батька "отарший брат" був родинним диктатором навіть для матері. Цей отарший брат міг продавати молодших братів. Отарший брат міг програвати в карти молодших сестер. Цей отарший брат міг користатися з права першої ночі із жінкою молодшого брата. От маючи таке уявлення про роль отаршого брата, московсько-більшовицька пропаганда сьогодні і пропагує московський нарід для людства, як отаршого брата. Тобто брата, якому людство, як старшому, мусять підкорятися, мусять його слухатися, а тим самим йому служити. "Ліпше на стіл, м'ягше на постіль", бо він отарший, а тим самим і ліпший.

Чи не той самий гітлеризм тільки в московському виданні. Не німцям належить панувати над світом, як расі вищих, а москалям, бо москалі "отарші брати". І виходить, як каже наш нарід: "Чи гірчиця, чи хрін, а смак один". Москалі експортують овою оуто національну ідею у всевіт тими ж самими засобами, що й Гітлер. Тобто за допомогою "п'ятих колон". Але експортують ще більше злочинно, бо ховають московську національну ідею за параван всевітнього комунізму і визволення працюючих від утиоку капіталістів. Роблять це так, як роблять саварні шулери, що пропонують купити у них золото, получивши гроші уочують відному покупцеві шматок міді. Але й шулерство не принесе

користі Москві. Бо по тим же законам, що кожна нація має свої особисті закони розвитку, московська національна ідея приїде до фіяка, до свого кінця, до своєї загибелі, як на теренах куди вона експортує свої національні ідеї, так само і на своєму власному терені, тобто на місці експорту. Бо експорт ідеї, як і так само боляче і по експортеру, як і по він і по імпортеріві.

Ті нації, що розрослися в імперії і експортували свої ідеї на доколiшній світ, як це показує історія, приїшли до свого кінця, перестали жити імперіями. Римська імперія, Наполеонівська Франція і багато інших.

На наших очах сьогодні розпадається Велика Британська імперія. Приглянувшись до цього розпаду ми помічаємо, що від неї відпадають як раз ті домінії, що не мають нічого спільного з ідеями англо-саксів, як раси. Натомість лишаються з Велико-Британією ті домінії, що мають багато спільного з расою англо-саксів, а тим самим і з їх ідеями. Англія має Канаду і Австралію і має інші володіння де протарок англо-сакського світу займає поважне місце. І ідеї Англії там живуть і будуть жити доти, доки не зміниться расова більшість англо-саксів на більшість расову якусь іншу. Бо расова більшість дає оперття тим ідеям, що їх несе і витворює така більшість. Ці закони дуже добре вивчили і зрозуміли москалі. Не випадково

в межах СРСР завжди йде велике переселення народів особливо на Україні. З України навіть ще й зараз вивозять цілі райони в глибину Московії, а в її глибині в Володимирській, Челябінській і навіть Вологодській Облесті на Україну переселяють москалів. Москва селить сьогодні на Україні москалів, виходячи із довіди, що підчас окупації України більшовиками, головну і вирішальну роль в цьому відіграло те, що промислові центри України - Катеринослав, Донбас, Одеса Миколаїв, були заселені так званим пролетаріатом, що підчас промислового розвитку російської імперії перекочував сюди з Московії, маючи подвійне завдання. Поперше - колонізувати Україну і подруге - омосковити робітничу класу України.

З цих самих причин Москва сьогодні селить москалів в Польщі, Болгарії в Румунії, в Мадящині і окрізь де ступила її московська нога.

Це розселення москалів між іншими націями є ніщо інше, як здування опірних психологічно-стратегічних пунктів, для свого імперіалістичного наступу на ці нації, для знищення їх особистості і окремішності. Для перетворення цих націй із націй вільних і колись незалежних у "менших братів" великого московського народу. Готуючи для старшого брата рабів і олужняне знаряддя в його поді для підбиття світу.

Е.О.

МУХА

Завдання і цілі Фронту Молоді АБН

Тло дії. На тлі ідейної кризи і політичної розгубленості світу, в час сумерку означених старих доктрин виступає на фоні історії нова, молода революційна сила - спрагнені волі і справедливості поневолені народи, зокрема підсоватської Європи і Азії. Подібно Великій Революції 1789р. і Революції Народів 1917-20 рр. на Сході Європи, грядуча Національно-Визвольна Революція Народів далеко переростатиме окупістство нових ідей і грандіозністю та засягом дії минулої революції.

Вічні ідеї Визвольної Революції. Ідеї - свободи і справедливості для народів і людей - це вічні ідеї, якими живуть, за які борються і гинуть народи і люди.

Золі старі кумири, минулого, які стоять на шляху здійснення цих вічних ідей нашої Революції, ми викидаємо за борт життя. До минулого немає вороття.

Тільки дрібні душі можуть протиставлятися Революції. Ми ідемо вперед.

Молодь - авангард і барометр Революції.

Пробовною колоною Революції Народів є наша високідейна молодь, що не знає сумнівів. Зона більше, ніж кожна інша частина народу, боліс неволею, неправдою, кривдою і нуждою, в якій доводиться жити і проти якої боротися поневоленому народові. Тут за волею і справедливостю бентежить найбільше душі молоді.

Романтика революції і політизація молоді. Нашу молодь захоплює не легка, пригидницька романтика молоді вільних націй, а тверда романтика боротьби, революції нашої хоротокої доби. Наша молодь живе не дешевими ідеями: її душі пронизують ідеї боротьби, національно-політичної, соціальної і культурної,

боротьби наших воюючих на життя й смерть народів.

Положення в воюючих Батьківщинах і за їх кордонами. В Рідних Землях - молодь на форпостах національно-і соціально-визвольної Революції. Вона - в повстанських арміях і загонах, вона - в революційно-політичних організаціях, як її авангардна частина. Вона - у воєнному житті на перших барикадах Визвольної Революції, штурмуючи в батальйонах смерті тремтіння каземати, советські бастії - в дослівному і переносному сенсі, бастії більшовицького тремтіння духу, що пронизує все життя і що його найменше може зносити свободолюбна молодь. Це - безприкладна молодь героїв.

Молодь воюючих Батьківщин - приклад для молоді на вигнанні.

Молодь за кордоном мушкетує бути носієм і пропагатором, амбасадором Батьківщини на чужині, аванпостом антибільшовицької дії на всіх царинах життя і, не в меншій мірі, антикомуністичної акції серед народів усього світу, а також серед бійців советської армії і армій оцетелів на близьких до місця її перебування теренах.

Необхідність спільної координованої дії національних організацій молоді поневолених народів.

З листопада 1943 р. цілу боротьбу народів координує міжнародна формація - Антибільшовицький Ельск Народів /АЕН/, що його головні сили, з природи речей, зосереджені в Рідних Землях, де іде властива боротьба. Необхідно координувати спільну дію для успішності її також поміж національними організаціями молоді поодиноких народів. Для цієї мети постав Фронт Молоді АЕН.

ФМ АЕН - це революційна, бойово-політична формація молоді, що - як координаційний осередок національних організацій молоді - об'єднує і погоджує дії розпоротених сил національних організацій молоді поневолених народів для успішної боротьби проти більшовизму і російського імперіалізму всіх барв.

а/ Серед молоді поневолених більшовизмом народів. ФМ АЕН змагає об'єднати в єдиному координуючому і консолідуючому центрі всі національні організації молоді всіх поневолених і загрожених російсько-більшовицьким імперіалізмом народів, створити єдиний фронт боротьби з усіма іншими організаціями молоді, які стоять на платформі революційної боротьби проти більшовизму і за національно-державну суверенність, без різниці раси, релігії, політичних нюансів.

б/ Серед молоді народів усього світу. ФМ АЕН має за мету - мобілізувати до боротьби з комунізмом і співпрацювати з антикомуністичними національними і міжнародними організаціями молоді всього світу й пропагувати серед неї визволення підсоветських народів, протиставляючи російському імперіалізму всіх видів, - і заставляти молодь вільного ще світу активно-прихильно ставати на допомогу нашим воюючим Батьківщинам, також в ім'я порятунку від більшовицького потоку, що грізить усьому світові.

в/ Серед советської армії і армій оцетелів. ФМ АЕН зобов'язаний діяти серед бійців советської армії і армій оцетелів ССРСР, серед молоді, яку насильно включили більшовицькі тирані в армію терору, насильства, і примушують її воювати за ворожі поневоленим народам інтереси.

Геополітична сфера дії ФМ АЕН. Геополітичний терен дії ФМ АЕН - підбільшовицька Європа і Азія, країни загроженої більшовизмом - сьогодні вже весь світ, тим більше, що вигнанці-молодь наших народів - розпоротені по всьому світі. Отже терен дії боротьби проти більшовизму - сьогодні вже весь світ, бо всьому світові загрожує тоталітарне рабство, диктатура і деспотизм.

Загальні лозунги боротьби:

а/ ідейні; "Свобода народам - свобода людині! Смерть тиранії! За розподіл ССРСР - тирми народів на національні держави!"

б/ організаційний; "Свободолюбні народи і люди всього світу, єднайтесь в боротьбі проти більшовизму і російського імперіалізму за свободу народів і людини!"

Головна мета боротьби ФМ АЕН. ФМ АЕН бореться за суверенні національні держави всіх народів на їх етнографічних територіях, з направленням кривд, заподіяних поневоленням народам впродовж історії наїзниками їх земель, - за повернення суверенітету васальним державам ССРСР, за остаточний розподіл ССРСР і російської імперії - тирми народів всіх барв - як єдино можливого шляху досягнення позитивної мети. ФМ бореться проти комунізму-більшовизму як системи і тоталітаризму всіх барв, за народоправство, за народовладу, згідно з внутрішніми притаманностями кожного народу, за соціальну справедливість в лоні кожного народу.

За свободу людини.

ФМ бореться за свободу людини, а це значить - не тільки за її політичну свободу, але й за соціальну свободу і водночас справедливість, на засоби і предмети виробництва, бо немає повної свободи без господарської свободи і соціальної оправадливості.

За оправедливиї соціяльні лад. ФМ - за оправедливий соціальний лад праці, де працююча людина зі своїми все зростаючими духовими й матеріальними потребами буде мати вирішний голос, за добробут народних мас, за гідне людське життя для всіх, - проти державного і всякого іншого капіталізму, проти визиску людини державою або людиною.

За овобідний вибір народами устроїв. ФМ бореться за овобідний вибір всіми народами державно-політичних, чи соціально-політичних устроїв, згідно з волею овобідних людей в лоні тих народів.

За свободу віровизнань. ФМ вважає релігію творчим рухом індивідуального і суспільного життя та могутнім чинником в житті і розвитку кожної нації. Він за свободу віроповідань. Релігія - це основне моралі.

Проти марксистського національного світогляду, проти клясової нації.

ФМ протиставить: а/марксистсько-матеріалістичному світоглядові в ім'я притаманного кожному народові-нації її власного національно-суспільного світогляду в ім'я національної ідеї, б/ всяким клясовим доктринам, що розбивають нації як органічні цілості-опієльності. Ми визнаємо ідею нації за основу, рушійну силу історичного процесу, націю - найвищою соціальною формацією людства, людину - органічною складовою частиною нації. Немає абстрактної людини, є лише національним змістом визначена конкретно людина. Немає совєтської людини як сталої категорії, а є намагання російських імперіалістів зробити з національної людини з лона кожної нації-народу російську людину, "русского человека".

За національні культурні. Ми - за національні органічні культури всіх народів, за змістом і формою, за повну свободу культурної творчості.

Національна і універсальна мета. Ми стоїмо за національним принципом організації світу, за свободою і дружбою всіх народів світу, за вічним миром між звільненими з-під ярма народів, після остатнього переможного бою з більшовизмом - в революції чи війні і революції. Ми за єдність усього світу, за єдність однаково вільних і однаково рівних усіх народів світу, у суверенних у власних національних державах.

Ми - за самовизначення і урівноправлення всіх народів, без різниці раси, величини, багатства їх землі. "Плебіо-

цит пролитої крові" в боротьбі за свободу дає народові право на його державність. Ми розуміємо під свободою народів його повну національно-державну незалежність, суверенність.

Ми заперечуємо всякий імперіалізм, як негідний людини і народів, які є, користуючись свободою, прагнули б її загарбувати від інших, однаково спраглих волі.

Ми заперечуємо велико-простірні концепції, які приховують імперіалізм одного народу. Ми відмежовуємо себе і засуджуємо ідею унії, федерації, конфедерації і т.п. пов'язання народів з імперіалістичною Росією.

Ми протиставимо панславизмові, як імперіалістичній ідеї Москви і расовій антинаціональній теорії. Ми - за націю, не расу!

Ми вважаємо, що світ іде через диференціацію, через поділ великих просторів, через розвал імперій до об'єднання народів усього світу, до дружби народів на базі рівності й однакової незалежності, суверенності. Держава завжди буде найвищою формою організації нації. Всякі органічні добровільні об'єднання носитимуть міждержавний характер, а не понаддержавний.

Шлях до мети.

Нашої мети можливо досягнути лише шляхом Визвольної Революції Народів підсовєтського світу, національно-політичної, соціальної і культурної. Свою національну і соціальну революцію народи здійснюватимуть водночас вже в перші хвилини воєнних масових зривів, які /зриви/ організуватимуть національно-політичні революційні організації і національно-визвольні повстанські армії. Бійці совєтської армії опієтворитимуть національно-визвольні армії своїх народів. Національна і соціальна революція кожного народу носитиме свої оригінальні, притаманні лише їй риси і елементи. Кадри молоді відіграватимуть у революційному зриві вирішну роль.

Ставка на масовість.

ФМ ставить на широкі маси молоді народів. Він не є центром координації дії вузько-обмежених організацій молоді в масових національних організаціях молоді.

Напрямні дії. зокрема досягати Рідних Земель. Через боротьбу проти комунізму-більшовизму в універсальному зв'язі, і проти російського імперіалізму всіх видів, як авангард воюючих батьківщин, через освіднення молоді овобідних народів про цілі боротьби наших народів, через спонукування її іти на зустріч воюючим батьківщинам, підтримавши їх боротьбу і прийнявши їх цілі, через допомогу всякими засобами воюючим народам, через дію наші серед білців совєтської армії і армії васальних держав

на всіх теренах їх отаціонування, - виконаємо і на еміграції наш обов'язок супроти батьківщини.

Ми стее тісними рядами під прапори АРН; він об'єднує на національно-і соціально-політичних засадах АРН національні організації молоді, творячи авангард боротьби народів за їх національне і соціальне визволення.

Зокрема мусимо протидіяти большевицькій диверсійній і розкладовій акції серед молоді, посилення внутрішньої і міжнародної гризні, - зетіям МВД серед юнацьких кадрів. Обмінюючись досвідом, нам треба діяти за співпрацю молоді народів на всіх відтинках життя з метою взаємонаближення народів, координуючи зовнішньо-політичну масову роботу молоді поневолених народів серед молоді вільного світу, треба взаємно допомагати собі в масовій пропаганді наших ідей серед молоді народів заходу,

діяти за інтенсивну культурну співпрацю між молоддю поневолених народів, щоб взаємно пізнавати народи і спільно поборювати большевицьку ідеологію і всі ворожі національним культурам інтернаціоналістичні розкладові тенденції.

Діяти за співпрацю військово-спортових організацій молодечих кадрів і загально молодечих організацій з різних царин життя, - за співпрацю не професійному відтинку і спільній захист національними професійними організаціями інтересів працюючої молоді, - за спільну боротьбу разом із цілістю національних еміграцій за національно-політичні, соціальні і культурні права еміграції - оловом: за співпрацю і опільну координовану боротьбу поборити такої самої недолі за однакові цілі - національне і соціальне визволення.

МАСОВІ АКЦІЇ ОУН І АБН

З нагоди жовтневої контрреволюції переведено в цілій Німеччині протестні маніфестації політичних еміграцій поневолених народів. Відбувалися протестні походи, віча, маніфестації, демонстрації.

Дуже дивно, а певною шкодою для визвольної справи, що таких грандіозних акцій не описала ширше українська преса, зокрема в Німеччині, включно з "Українським Самостійником", хоч чужинна преса присвятила цьому велику увагу не раз на перших сторінках своїх видань. Прикро теж, що українська преса замість ширшої акції присвятила увагу тільки офіційним формам протесту проти "жовтня", як і вшанування пам'яті ген. Т. Чупринки. Цитуємо нижче з цілої повені, тільки два голоси передових чужинних газет, зокрема американського журналіста на німецькій мові "Ді Ное Цайтунг" з 21. II м.р. і "Зюддойче Цайтунг" з 16. II м.р. Подаємо лише деякі витяги із статей, вони писали:

"АБН, в якому є об'єднані визвольні організації 22 поневолених народів, улаштував лише в 12 баварських містах маніфестації. В численних листівках, що були розкидані при тій нагоді, були гасла АБН коротко і ядерно опрецизовані, а саме:

АБН поборює російських імперіалістів кожної барви, які хочуть поневолювати наші народи. Тюрми МВД/МГБ, концлагери сибірських тайг, повні найкращих синів наших народів. Але наші народи не оклади зброї. Боротьба УПА, білоруських, литовських, туркестанських, кавказьких повстанців даліше ведеться і відгук цієї визвольної боротьби пригадує тиранам в Кремлі, що їх дні почилені. Нас оповняє безмежне почуття орому за весь цивілізований світ, який може опокійно приглядатися цій злочинній системі, не проголосивши хрестоносного походу проти

ворога всього культурного світу".

Крім цього, ще окремо відмічує "Ді Ное Цайтунг" ціль АБН: Розгром большевизму, поділ російської імперії на незалежні, національні, демократичні держави. Згадує також про розліплені на головних вулицях відоав АБН, транспарентів і т.п.

Замовчано в нас також і не висвітлено належно акції АБН з приводу смерті солд. ген. Т. Чупринки. Цей брак інформації, треба рівнож приписати українській пресі з певною шкодою й кризисом для українського суспільства.

В день вшанування пам'яті ген. Т. Чупринки, ОУН і АБН видали на чужих мовах масові листівки, клепсидри, написи, транспаренти і т.п., які були видні лише в усіх головних містах західної Німеччини. В час масових походів, в яких приймали участь еміграції всіх народів, роздавано видання ОУН і АБН на чужих мовах.

Ця форма, що нагадує давні революційні традиції ОУН, звернула увагу посторонніх чинників на активність українського революційно-визвольного фронту, а теж міжнародної революційної формації АБН, в якій український революційний табір приймає активну участь.

Крім цього, АБН поширив масово свої видання на російській, німецькій та українських мовах в оветській зоні Німеччини та Австрії.

На всі ці факти широко звернула увагу чужинна, особливо німецька преса, голландська і т.д. При цьому варт висловити побажання до нашої української, особливо національно-самостійницької преси, присвячувати більше уваги інформації про зовнішню діяльність національно-визвольного фронту поневолених народів, а зокрема українського визвольного руху.

Голос з Воюючої України

ВИЙТИ З ЛИСТА ЧЛЕНАГО УЧАСНИКА СУЧАСНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ НА ЗЕМЛЯХ

Слава Україні!

У першу чергу засилаю Вам Ширий Привіт з рідної України. Прийміть його як запашну квітку з политого потом, слезами і кров'ю нашого святого чорнозему.

Всю люту горе й жорстокі терпіння катовакого українського народу зілляляю в Моему серці. Тільки моє власне терпіння заспокоює моє національне сумління. Коли б прийшлося з віддалі дивитися на ці надлюдські народні терпіння, то заледви чи стало б у мене сили не покінчити з собою.

Деякі образи з народнього терпіння зустрінете в моїх писаннях. Очевидно вони ще далеко не домальовані. Не знаю, чи й сам Шевченко або Данте зуміли перелаяти те все на папір, що доводиться тут переносити українському народові в кігтях всевладного МГД.

Коли слухаємо нерідкі передачі з кордону, то відчуваємо, що закордонні політики навіть на 50% не знають правдивої більшовицької діїності. А вже насправду кипимо від злості або відчуваємо оарнастичним оміхом, коли чуємо як закордонний спікер говорить часом, що громадяни ССРСР не хочуть війни. Це або незнання справи, або іронія над усіма народними масами ССРСР, а зокрема над українськими масами. Тут увесь народ, за виїмком сталінської кліки, все не з місяця на місяць, але з дня на день жде війни. Тільки у війні лачить народ своє спасення. Які ж наївні видаються нам усі ці закордонні політики, що покладають ще йодай малі надії мирним способом домовитися з ССРСР. Ці "пані з-за зеленого отоліжика" ще не знають більшовицького хамства, бо ще не відчули його на власній шкурі. Не такої опівали б вони, коли б йодай пів року пережили в "Радянській Україні", або котрийсь інший оветський реопублиці, але не закордонними дипломатами, а оветськими не партійними громадянами. Коли б йодай пів року всі політики, що при зеленому отолі прагнуть миру, перенесли на власній шкурі більшовицьку хамську діїність, то напевно воліли б згинуть у війні, як

ще на пів року залишитися в більшовицькому "демократичному раю". Хай пам'ятають ці всі державні мужі й політики, що коли тільки берегтимуть власної шкури, торгуючи чужою шкурою, то прийде момент, що пропаде й їх власна шкура.

Ми добре знаємо історію світа. В дипломатії світу зустрічали ми багато хамства, але з усією ширістю заперення-мо весь культурний світ, що більшого хамства, більшої ехидности, як у всіх ділянках оветського хиття ще нідє й ніколи не було. Оветська дипломатія - це кпини з усього культурного людства! Чи овіт не відчуває цього?

Нао дуже дивує, коли за кордоном держать у в'язниці комуністів. Нащо задримо мати з ними мороку, годувати їх та ще робити героями цих олітих московсько-большовицьких олуго. Цих усіх московсько-большовицьких попихачів треба тільки виолати до ССРСР. Це насправду буде для них найбільше заолужена кара. О, тут вони швидко отверезіють від отруйного московсько-большовицького дурману! Ми вже бачили таких наших задрманених братів, що приймали з Франції до "оветського раю". Деякі з них по кількох днях покінчили самогубством, а інші проклинають ту годину, коли їх мати на овіт породила.

Довідумося, що й наші деякі українці за кордоном, а головню в Америці, зітхают гаряче до "большовицького раю" благаємо вас отворіть їм очі. Не давайте їм багато аргументів, тільки один: порадьте їм, хай кожний із них поїде до ового рідного села в Україні та щиро поговорить із кимось із своїх рідних, очевидно, як ще їх застане в селі. Більше аргументів їм не потрібно. На листи хай не покладаються, бо з ССРСР ані одна особа легальною поштою широого листа за кордон не напише. За одного широого листа не оплатиться ніяк десять літ "неширої тяжкої праці" на Сибірі, розуміється, в найкращому випадку, бо за це одно можна опинитися і на лоні Авраама, відбувши "належну покуту" МГД.

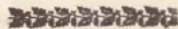
Смішно нам роіється, коли слухаємо, як польські спікери в радіо говорять

про західно-українські землі, як про свої власні. В наших головах мимоволі зроджується питання: чи ці поляки не вні, чи, прямо варяти? Чи вони мали б сміливість /про їхню честь вже не говорю/ посягати по ці землі, де вже не потоки, а ріки крові пролилися? Замало їм ще їхнього власного поневолення. Чим польським патріотам за кордоном треба б рішуче пожити додай кілька місяців в Радянському Союзі. Тоді вони напевно навчилися б шанувати волю других народів. Гей, гей коли їх віда навчить розуму! Дивує нас, чому так мало евіденції за кордоном подається в українській мові. Невже українське питання так мало важна за кордоном? Навіть ті українські евіденції, що подає "Голос Америки", вони не раз такі банальні, що приводять нас до злості. Чому в них так мало українського змісту? Чи не має чого доброго про Україну говорити? Невже ж життєписи ро-

сіських визначних людей для українців важніші, як життєписи визначних українських людей? Чому так мало згадується про життя та творчу працю українців за кордоном? Невже ж не має що про це говорити? Ми хочемо почути про це, бо це вносить додай трохи радості в наші жорстокі дні. Коли вільно полякам так багато говорити про Польщу, то чому українцям не вільно говорити про Україну? Невже ж ми такий маловажний народ? Чи наша боротьба ось тут в Україні не цікава для українців та інших народів? Ми ще ані разу не чули в українських евіденціях перегляду української преси за кордоном. А знаємо напевно, що наша преса там існує і друкується в ній гарні речі.

У травні 1950 р.

М.Б

Взірець большевицького насильства

ПРОТОКОЛ З ВИСЕЛЕНЦЬОЇ АКЦІЇ СЕЛЯН НА СИБІР З СЕЛА ОРІВ,
ДРОГОВИЦЬКОГО РАЙОНУ, ДРОГОВИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ, 7 ВЕРЕСНЯ 1949 р.

7.9.1949 р. днем в селі Орів, з м. Дрогобич прибуло три автомашини червонопогонників в числі около 50-60 чоловік під ком. капітана, якого прізвище не відоме. Згадані большевики, розділившись на дві групи, одна з них ходила по полі, будьто росила якісь дослідки. Друга група забравши від селян підводи, робила якісь розізди по селі, стягаючи оільсько-господарський податок та інші налоги. Вся робота большевиків була підготовкою до виселення селян на дикий Сибір. Вечером згадані большевики стягнулись в приміщення с/ради і тут до них долучилось ще три інші групи з м. Дрогобича, де кожна з них начисляла около 20 чоловік. Нічтю до згаданих большевиків долучилась ще одна група з м.Ворислав, в якому числі невідома під ком. оперробітника Бабкіна. Тут згадані большевики розділились на групи, забрали зі собою деяких працівників зі с/ради і о год. 4. розішлись по хатах селян села Орова, яких мали виселювати. Працівників с/ради брали зі собою тому, щоб вони /працівники с/ради/ показували їм де мешкають селяни, яких мали в пляні виселити на Сибір.

Гольшевики, розбудивши селян, казали приготувати свої речі і ладитись до виселення. Розбуджені селяни почали зі страхом приготуватись до виселення. В тому часі большевики почали грабувати

селян, а саме: до селянина Кущнір Василя зайшла група большевиків в числі 6 чоловік під ком. Бабкіна. Розбудивши селянина, Бабкін приказав, щоб приготувались до виселення на Сибір. В часі пакування річей, згаданий селянин розпоров пішшу подушки і витягнув звідтам гроші. Це запримітив Бабкін, який забираючи за собою двох сілців, приказав згаданому селянинові піти до стодоли. З отодолі приказав селянинсьві повідчиняти всі двері. В тому часі, як селянин відчинив другі двері стодоли по нїм поспалась автоматна серія, від якої селянин повалився вбитий на землю. Бабкін забрав гроші від згаданого селянина в сумі три тисячі карбованців. Відтак продовжував дальше стріляти, вигукуючи при тому: "Кандит удрав". Оставша рідня вбитого селянина, а зокрема дочка, Кущнір Славка, пошачивши цей "кандитський морд і грабунок кричала: -"Рабівники, вбили-сте нам батька за гроші!" З наслідок цього згадана група большевиків змучалась над тою родиною, недеким змоги нічого забрати із своїх річей.

До селянина Кущнір Прокопа прибула група большевиків в числі десять чоловік, які наказали згаданій родині приготуватись до виселення на Сибір. В часі приготування до виселення син згаданої родини Кущнір Василь пішов за хату, де не було стійкового і почав тікати в сторону лісу. Гольшевики пошачи-

ли утікаючого Кутнір Василя, відкрили по ньому автоматний вогонь та погнались за ним. Погоня була безуспішна. Під лісом більшовики задержались і почали кричати за згаданим, щоб цей вернувся нічого йому не буде. Відтак безуспішно вернулись до згаданого селянина і почали ануватися над ним. Внаслідок сильних боїв - 60-літньому селянинові Кутнір Прокопові зломали руку і навіть не дали змоги забиндувати.

До селянина Гербечко Олексію прибула група більшовиків в числі десяти чоловік, які наказали приготуватись в дорогу, тому, що він підлягає виселенню. Почувши це, згаданий селянин сказав: "Я не піду. Хочете, вбийте мене в моїй хаті, на своїй землі, я нікуди не хочу їхати вмирати!" Більшовики, почувши таку постанову селянина, кинулись бити його прикладами крісів. В тому часі згаданий селянин зловив одного з більшовиків за шию і почав зі злости дупити. Другий більшовик прискочив до селянина і почав сильно бити, щоб цей перестав бити першого. Селянин в одній зловив за кушник залізної рафи і з усієї сили замахнувся на одного з більшовиків. Побачивши це, інші більшовики кинулись на селянина, зв'язали руки і ноги, і занесли коло приміщення клубу.

Коли селяни приготувалися до виселення на Сидір, більшовики зігнали всіх до приміщення клубу. Вище згаданий капітан,

усім арештованим перечитував, за що когось родину виселяють на Сидір. Після цього, усіх тих селян зібрали на підводи і автомашини. Як рівнож більшовики наважались на ці підводи і автомашини, награбовані речі від згаданих селян. В тому часі біля приміщення клубу відбулося багато селян, знакоми і сусіди виселених, які процалили зі своїми знайомими і передавали харчеві продукти на дорогу. Різючи це, більшовики говорили: "Гандити за гандитами стоять. Не сумуйте, сьогодні вони, а завтра ви поїдете за ними."

Виселені від'їжджаючи зі села, кричали до більшовиків: "Де нас вивезете? Поїдьте одних, тепер нас хочете поїсти!"

О год. 14 більшовики під конвоем відставили усіх виселених селян на залізничну станцію в селі Лудкінці, де загрузили їх у вагони і відставили до концтабору в м. Горислав. В голоді і холоді держали їх через місяць часу.

На протязі цього часу примушували їх в таборі /виселених/ підписати заяви на добровільний виїзд на схід, обіцяючи при тому всякі блага.

По тижневі часу від виселення селян зі села Орів, виселено ще дві родини. Між тим голову о/ради Хировича, який мав жінку росіянку. З часі виселення тих двох родин, голова о/ради Хирович

цілий час на машині співав українські національні пісні. Їх також відставлено до табору в м. Горислав. З тій виселенчій акції виселено:

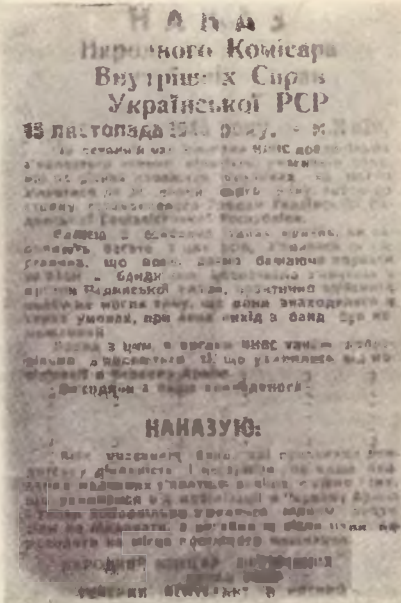
родин....	27
з того мужчин...	16 осіб
жінок ...	30 "
дітей ...	18 "
разом	...64 "

Примітка: з того в часі виселенчій акції один мужчина втік з хати. Дальша доля виселенців невідома.

Коотій, 31.12.1949 р.

Подав Раїпровідник
Дрогобицького Району.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ МЕТОДИ В БОРОТБІ З УКРАЇНСЬКИМ ВИЗВОЛЬНИМ РУХОМ

"СЬОГОДНІШНЯ УКРАЇНА - ЦЕ НЕ ПАРТІЙНО-ПОЛІТИКУЮЧА, ЦЕ УКРАЇНА ВОЮЮЧА! СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ НЕМАЄ МІСЦЯ НА ПАРТІЙНИЦТВО, ТУТ ВСЮДИ Є ОДИН СУПІЛЬНИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФРОНТ. КОЖНОГО, ЯКИЙ ХОТІВБИ ЦЕЙ ФРОНТ РОЗВИВАТИ В ІМ'Я СВОЄЇ ПАРТІЇ, НАРОД ПОТРАКТУВАВ БИ ЯК ВОРОЖОГО АГЕНТА. У ЦЬОМУ ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ ФРОНТІ БОРОТБІ НАЙШИЛИ СВОЄ МІСЦЕ ВСІ, КОМУ ДОРОГА ІДЕЯ УСРД. ОБ'ЄДНАННЯ НАЦІОНАЛЬНО ДУМАЮЧИХ УКРАЇНЦІВ НА БАТЬКІВЩИНІ - ЦЕ РЕАЛЬНИЙ ФАКТ. НЕ ВПАДКОВО ТОМУ В НАС ДІЄ ТІЛЬКИ ОДНА РЕВОЛЮЦІЙНА ОУН, ОДНА УПА І ОДНА УГВР, ЯК ОДИН СУПІЛЬНИЙ ФРОНТ."

В колгоспному ярмі

Лист дівчини-колгоспниці з Вінницької області до товаришки, що проживає в Станіславівській області.

Лист 2. IX. - 49

Добрий день шановна подруго Н.!
З палким привітом до Тебе Люба!

Н., сьогодні я від Тебе дістала листа, за котрого Тобі виношу подяку, від щирого серця і разом з тим спішу Тобі дати відповідь і повідомити Тебе, про те, що я нині живу і здорова, що й Тобі кажу! Живу я у В., по старому, як Тобі було гдень при дні на роботі в колгоспі, що й певно з тим колгоспом не прийдеться розлучитись, хіба тільки розлучить могила і щільше нічого! Ой, Н., дорога подруго, Ти що знала, як тяжко приходить з кожним днем, я Тобі завидую, що Ти собі відіхала та й не мордуєшся в цій страшній каторзі.

Н., Ти мене запитувала в листі чи ми дістали до на трудодні, ми Н., не то що дістали, але й своє вже віддали державі, що мали в городі, а самим прийдеться пропасти тому, що жити вже нема чим від тепер. А крім заготівки, ще й податки такі великі, що день і ніч десятники не дають спокою, за цілий день наробитися, а цілу ніч гонять до штабу, і "оскобуть за чуба" за податки, за молоко, за яйця, за все, за все, що вийде з того штабу і маєш бажання зробити собі гир.

Дорога Н., Ти мені прокач, що я тут може, таких дурниць наговорила, але знаєш, що як комуось пожалієшся, то трохи стане легше на душі.

Правда, Н., у нас Сомівські ліси тепер шумлять, по тих районах викидають листівки з чиста, то до нас такі чутки доходять з кожним днем, а чи то точно правда, то я Тобі не можу сказати, бо там не була, тільки від людей чула.

В Тульчинським р-оні горіли стирти з хлібом: і пшениці, і ячменю, і і жита, то огонь я качила сама.

А товариш Б. вже свого доконав і пішов "спати". У нас був голова колгоспу новий і вже того арештували, тому, що підірвав молотью, три дні стояла молотилка, бо пропали якісь там часті, а сторожа то мають такою судити /сторожем був Д.Г./. Ті всі люди, що були отруєні, не вийшли ні один, всі померли, і пошукували їм пам'ятник з написом: "Погибли од вредетельскої руки!"

Щільше новостів особливих не має, що було то все Тобі написала. Тихон мене питає, чи не має від Тебе листа, тому, що він пише, а відповіді нема і хвалився, що поема вже докінчена, тільки листом пересилати коїться, хіба аж приїде. Щільше я писати не маю що і на цим буду закінчувати і прошу Тебе якнайшорше подати мені відповідь.

Ага, правда Н., що у нас мушкетерів з 25-24 р. забрали на якісь заняття, а куди, певно ніхто не знає. 29-30 рр. вже пішов до армії так, що у нас в селі не знайдеш і поломаного хлопчини, вже зовсім чисто, і з косяк баба, і коло коня, коло бика, і куди тільки не кинеш палицю, всюди баба.

Ну, наразі все.

До милого побачення дорога Н.!

НЕ ЗВАЖАЮЧИ на всі неймовірні труднощі, Воююча Україна бортиметься так завзято, як вона боротися дотепер, — не жалючі ні труду/ ні кривд.

СОВЕТСЬКИЙ "РАЙ"

Пропагандивна листівка вибита в Станіславщині.

УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Початки Союзу Українців у В. Британії

19-20 січня 1951 року минуло 5 років від Основуючих Зборів Союзу Українців у В.Британії/СУВ/.З нагоди ювелейного п'ятиріччя хочемо кинути дещо світла на початки творення СУВ-у, а особливо на мотиви, що були рушійним чинником творення цієї першої масової української установи на терені В.Британії. А початки творення СУВ-у були майже зовсім відмінні від початків всіх інших українських установ, що творилися по другій світовій війні.

Під час другої світової війни на терені В.Британії існував "Союз Українських Канадійських Вояків"/СУКВ/, що повстав у січні 1943 р. з ініціативи малого гуртка канадських вояків українців, що в той час по службових обов'язках перебували на терені В.Британії. Але по закінченні війни канадські вояки українці вертають в Канаду і СУКВ перестав існувати. Однак, в цей час, на терені В.Британії появилось невеличке число перших українців з нової еміграції.

При кінці 1944 р. і з початком 1945 р. до Великобританії прибули перші групи укр. еміграції, адебільша полонені.

Більшість з них, заведи кілька місяців перед тим були ще на Рідних Землях і брали безпосередню участь в боротьбі з німецькими наїзниками. У своїй основі був це національно-революційний елемент, серед якого було велике число учасників українського підпілля під німецькою окупацією. В половині 1944 р., в районах близьких фронтової полоси, німці при допоміг військових частин переводили масові облави і заклапали певну частину членів українського підпілля, що готувалося до приходу большевиків. Частину з них кинено в робітничі бригади на східній фронт а частину вивезено на захід. Але в короткому часі більша частина цього елементу дісталася до альянтів, а відтак їх разом з іншими полоненими перевезено на терен В.Британії.

На терені В.Британії, перед цими малими групами українців станула дуже важка й грізна альтернатива: поворот на "родину", або вступлення в польську еміграційну армію. Таке трактування українців впливало в дальши-

вого поняття Заходу про державну приналежність українців. Вважаючи українців польськими "обивателями" віддавали їх під "опіку" польського еміграційного уряду, що з недавнього "вермахту" творив нові польські дивізії на терені В.Британії. Вважаючи українців "громадянами" СССР відсилали їх до збірних таборів "советських граждан", на яких нетерпеливо чекали советські репатріаційні комісії, що в той час масово відправляли транспорти на "родину".

Коли всякі спроби знайти інший вихід з цієї ситуації стали безнадійними, тоді українці вибрали польську армію. Так з кінцем 1944 і на початку 1945 р. в польській армії на терені В.Британії нашлося приблизно 1.000 українців.

Розпорошеність і наскрізь негативне ставлення поляків до українців а також сам факт вдягнення польського уніформу були дуже глибоким ударом для людей, що це вчора являлися активними учасниками українського національно-визвольного руху. Тому вже з перших днів своєї присутності в польській армії серед українців зродився сильний гін до отворення своєї власної української організації, що збрала б їх розпорошених в одну національну цілість. Мотиви до цього були чисто національно-політичного характеру, згідно з напрямками революційно-визвольного проводу на Україні, що зобов'язував всіх учасників протинімецького спротиву, до дальшої, ще більш посиленої акції проти московсько-советських окупантів, незалежно від цього де хто опиниться: на Україні чи поза її межами. Українці в польській армії з матеріальної і правової точки зору були забезпечені, як кожний вояк. Тому основною діло було знайти будьякі форми організації, яка об'єднувала б всіх українців на терені В.Британії, і через яку можна б приймати активну участь в українському національному житті.

Вже в половині 1945 р. поміж окремими активними членами ведеться інтенсивна підготовка до створення української організації. Умовини були дуже важкі, майже всі українці находилися оки-

нцем серед моря польскою адеморалізованою салдатні, до моральним /а то й фізичним/ терором переслідувала українців на кожньому кроці. Та помимо цього, зв'язок поміж поодинокими українцями вдержується і підготовка до творення української організації посувалася вперед. В тій цілі нав'язується контакти з кількома українськими старшинами й підстаршинами польської армії, що мали вже за собою кількарічну службу в ній і користувалися такими можливостями, яких не мали всі новоприбулі. І треба підкреслити, що поминаючи світоглядні різниці, а навіть різниці цілей, при організації Союзу Українців у В.Британії між одними і другими найшлося настільки доброї волі до співпраці, що вже з початком 1946 р. можна було відбутися перші основуючі збори.

В дні 19-20 січня 1946 р. в Единбурзі, при участі 112 учасників відбувся Перший Організаційний З'їзд. З'їзд проходив з таким ентузіазмом, що ентузіастами стали навіть ті, які ними ніколи не були а за рік часу взагалі "змінити" свої погляди, приотсовуючи

їх до кон'юнктури дальшого розвитку подій українського життя у В.Британії.

На Першому Організаційному З'їзді СУБ мав 409 членів, але завдяки внутрішнім зв'язкам, що існували між українцями в польській армії на обліку було зареєстрованих 670 українців. Обставини, в яких находилися українці в польській армії змушували надати новоствореній організації суспільно-допомоговий характер, хоч рушієм і змістом цього з'їзду, а також основою самої організації була потреба об'єднання місцевих українців впершу чергу для праці на добро воюючого українського народу. За словами одного з прелегентів, основою цілком створення в той час СУБ-у була централізація всіх моральних і матеріальних сил українців у В.Британії, щоб: "Своєю чесною парцею тут, як чесною і правильною боротьбою там /в Україні/, допомогти щоб перемогли ті ідеали, за які мільйони українського народу віддали і віддають своє життя".

/Продовження буде /

Р.Б.

Перед Загальними Зборами

При кінці місяця березня, як дорочку, відбудуться Річні Загальні Збори Союзу Українців у В.Британії. Українське громадянство у В.Британії, через своїх делегатів, робитиме підсумки цілорічної діяльності єдиної суспільно-громадської установи, вибиратиме нові керівні органи і накреслить дальші плани праці на наступний рік. Досягнє не опубліковано фінансового звіту, ще не підсумовано цілорічної діяльності СУБ-у, тому було б покісно зайвим робити таку чи іншу оцінку минулорічної діяльності. Зрештою, така оцінка належить до воюючого українського громадянства у В.Британії і віримо, що на Загальних Зборах будуть належно відмічені успіхи й недоліки, буде проведена відповідна критика а також і справедлива оцінка цілорічної діяльності керівних органів СУБ-у.

? ? ? ...

/Закінчення зі стор.28 /

що на них на Батьківщині так успішно проходить боротьба українського народу". - Редакція тут одушно підтвердила, що "Сучасна Україна" також "має бути" і такою ми всі бажали б щоб вона була, але чи такою вона є, відповідають нам вже де які наведені цитати а остаточно покаже майбутнє.

О.Д.

Позитивним явищем у минулорічній діяльності СУБ-у треба вважати факт, що процес його розвитку ще не завершений, СУБ надалі знаходиться в стадії росту і закріплення. Такий факт для кожної установи чи організації є дуже позитивний і радісний бо він є наочним доказом повної життєздатності установи і здорового організму суспільства.

Минулий рік для українців у В.Британії приніс поважні зміни в життєвій структурі а також в укладі розселення. І так напр. з кількох тисяч українців в Шотландії не остало сьогодні навіть половини в наслідок масового переїзду на терен Англії. Знову на терені Англії багато гоотелів і таборів стали ліквідовані і почалося масове розміщення по приватках. На цьому тлі почали виростати нові окупчення українців, передовсім родин, по містах, особливо в цих околицях де існує текстильний промисл. Така масова мандрівка і зміни життєвої структури з таборової на індивідуальну по-важно утруднюють працю низових клітин а також Централі СУБ-у. Тому тим більше відрадним явищем треба вважати факт, що помимо всіх цих персональних змін, що відбулися протягом року, помимо розсіяння і індивідуального розмішування поважної частини нашого громадянства, - ряди членів СУБ-у не то що не розбились, а ще більше оскріпили й зросли. Таку оцінку можна зробити також на основі

моральної і матеріальної підтримки СУБ-у.

Конкретизуючи, можна ствердити, що минулий рік діяльності СУБ-у, його досягнень і матеріального стану в найкращим роком за час його п'ятирічної діяльності. Це очевидно не значить, що СУБ у своїй минулорічній діяльності досягнув максимум успіхів, що сповнив всі завдання і обов'язки, які зараз стоять перед кожною українською людиною, установою чи організацією. У цьому відношенні місце громадянства має не тільки право але й обов'язок провести здорову критику і вказати на всі недоліки чи занедбання, що повстали протягом року з вини чи недогляду керівних органів СУБ-у. Тому Загальні Збори будуть рівночасно виявом національної зрілості, громадської виробленості, стремління і бажань місцевого українського суспільства. А треба при цьому підкреслити, що мало де в якій країні поселення нашої еміграції зустрічаємо такі здорові і потенці-

яльні сили українського громадянства, як у В.Британії, тому й вимоги до нас мусять бути значно більші ніж до українського громадянства в інших країнах.

В кожній громаді зустрічаються також і асоціальні елементи, які діють на шкоду суспільства. Не обійшлося і в нас без цих сумних явищ. Злобні люди користуючись сторінками деякої української тенденційної та сумнівної преси, не раз старалися доводити фальшивими статтями чи дописами, що СУБ вже "падає", тратить членство, наводиться над берегом катастрофи, що його дні вже почислені і т.п.

І як приємно, з повною сатисфакцією ствердити при кінці ділового року на основі фактів, що всі ті несовісні наклепи були лише виявом браку моральної й національної відповідальності окремих осіб чи груп або продукцією ворожої агентури. Своє п'ятиріччя СУБ зустрічає як здова, життєздатна, тепер і в перспективі, одна з найкращих суспільно-громадських установ української еміграції.

І.В.

Відкритий лист

Подаємо з незначним скороченням "Відкритий Лист" о.прот.Молчанівського до був.Члена Ген.Церк.Управління УАПЦ у В.Британії п.Бойченко. В листі є багато маловідомих або взагалі невідомих ширшим кругам громадянства фактів жалюгідної діяльності був.Голови УАПЦ у В.Британії о.Губаржевського, що на спілку з УРДП довів УАПЦ до матеріальної руїни, перетворивши її в паритійне знаряддя. Осуд цієї роботи лишаємо громадянству.

Шановний Пане!

Випадково мені до рук потрапило Ваше "Повідомлення", що його Ви розповсюджували серед українців в м.листопаді м.р. Спочатку я не думав реагувати на таке "Повідомлення", але потім вирішив, що для загальної користі варто торкнутися деяких моментів зачеплених Вами.

Вдаючи з себе невинну, наївну людину Ви пишете: "Старе Ген.Церк.Управління провадило точний грошовий облік". - Я хочу дещо роз'яснити відносно цього "обліку", бо у людей може скластися враження, що дійсно сиділи собі такі "богобоязливі", високоідейні люди, які "блискує" провадили господарство Церкви, а на них напали і розігнали.

Поперше я хочу запитати Вас, пане був. Член.Ген.Церк.Управління і був. фін-господарський референт, - чим можна пояснити, що за часи Вашого урядування в Ген.Церк.Управлінні борги росли і росли: по даних бухгалтерії /фінансові звіти підписані Головою Церк.Управління о.міт.Губаржевським і бухгалтером п.Кратом/Ген.Церк.Управління мало боргів на 1 квітня 1949 р. - 894 ф.12 ш.5 п., на 1 січня 1950 р. - 1.196

ф.2 ш.11 п. / та по Братству - 507 ф.2 ш.6 п./, на 1 квітня 1950 р. - 1652 ф.8 ш., на 1 серпня 1950 - 1913 ф.5 ш.11 п. / та по Братству - 489 ф.5 ш.7 п./...

Бачучи такий стан, Ви, пане б.Член Гол.Цер.Управління, не посоромилися збільшити собі і бухгалтерові п.Кратові платню, бо мовляв, ми бухгалтери повинні одержувати більшу платню, ніж урядовці.

Коли я прибув до Лондону, в вересні 1949 р. то який штат службовців був в Ген.Церк.Управлінні? Я Вам пригадую: І/о.Губаржевоцький - Голова Ген.Церк.Управління, 2/о.Молчанівський - Заст.Голови Ген.Церк.Управління, 3/п.Лаговська - секретарка, 4/ п.Бойченко - фін.-госп. референт, 5/п.Крат - бухгалтер, 6/о.Галицький - диякон і зав.колпортажем, 7/п.Нагнибіда - адміністратор дому, 8/п.Тройницький - доглядач дому, 9/п.Суїдко - зав.друкарнею, 10/п.Когут - пом.зав.друкарнею, 11/п.Ревуцький - робітник друкарні, 12/п.Гнатко - робітник друкарні. Отже штат пристойний

для цілого "міністерства". Цей штат подає всі гроші і їх далеко ще не вистачало, тому не виплачували повністю пла-

тні а записували в борг, на "конто", а борги росли й росли. Хоч о. Губаржевський одержував 7 ф. 5 ш. від Брит. Ради Церков, але йому ще доплачувалося і ставка його була 10 ф. тижнево, плюс ще 5 ф. тижнево на помешкання /з І.І.50 р. - 4 ф./.. Цікаво чи ще хто з українців мав таку платню в Англії?... Ви пишете, що все записувалося дуже точно. А де записані гроші по 10 ф. за млобозвідні справи, а де записані гроші за поновні метрики, а де записані гроші позичені в людей в Олдгамі на "рятунок церкви"? Очевидно, не все записано.

Справа з будинком, про якого Ви пишете так гарно, що все було гаразд. Ой не гаразд було! Що означає справа підписання контракту не читавши його? Я Вам хочу дещо пригадати і наведу витяг з протокола засідання Ген. Церк. Управління від 1 березня 1950 р. підписаного Головою ГЦУ о. Губаржевським, стор. 3, пункт - 2. Придбання Церковного Будинку: о. Губаржевський інформує... п. Вінценік шукав будинок і знайшов на Лянодовні Ровд 70, який продає фірма Льюіс і Текер. Ціна на початку була 3.400 ф., а потім 3.900 ф.... п. Вінценік запропонував підписати контракт, який ніби то не зобов'язував ще до купівлі, о. Губаржевський його підписав. Коли через деякий час будинок був оглянутий разом з п. С. і ще деякими людьми, то виявилось, що будинок мало підходящий... На другий день п. Вінценік сказав, що будинок ми мусимо купити. По з'ясуванні справи виявилось, що в підписаному контракті сказано, що будинок ми купуємо і до І.І. 1950 р. мусимо повністю заплатити гроші. Найбільшою помилкою було підписання контракту".

Ст. 4. - п. С. запитує - чи у нового адвоката є певна думка, що до вартости будинка?

П. Н. відповідає, - що на думку адвоката власник заробив 1050 ф.

... А як це сталося пане був. Член ГЦУ, що відав фінансовими справами, що з травня місяця, гроші, які обтягають із службовців на іншурано і інкомтакс не сплачувались по належності, а витрачались на інші потреби і на 20.8 1950 р. набрався борг по іншурансу і інкомтаксу більше як 100 ф.? і якби нове Управління не сплатило цього боргу позичивши гроші, то чи не прийшлося би Вам, пане був. Член ГЦУ, разом з був. Головою ГЦУ і бухгалтером сидати на лаву підсудних перед англійським судом? Отже "записували добре."

... У Вас, пане був. Член ГЦУ, виستاало нахабства заявити, що партійно-групово боротьба ГЦУ почалася з приїздом о. Молчанівського. О. Молчанівський ще опікійно сидів в Німеччині, не маючи жодно-

го уявлення про справи ГЦУ в Англії, коли в ГЦУ окладались, редагувались, друкувались і розсилались матеріали пов'язані з розвитком суспільства в Англії. Я можу показати писані власноручно керівними особами ГЦУ документи. А 634 листи з відозвами розіслані ГЦУ - це що? - понадпартійна робота Церкви? А що означають такі слова духовної особи, що очолювала Управління: "... і тоді розгорнеться, міцна, енергійна наша співпраця з ... партією /УРДП - ред. В. Ш. / на цьому терені", ... було би доцільним поглибити непорозуміння між мельниківцями і бандерівцями, бо для цього є великі можливості" - лист до п. В. /Справа ГЦУ ч. 9 "Листування з особами в Німеччині"/. - Вираз дуже властивий для пастиря, який замість заклику до любови й згоди, радить більше посварити одніх з другими. Це не політиканство по Вашому, правда?

... "Бандерівською гангренною заражена часточка нашого духовенства. Вороги нашої Церкви і нашого Уряду мобілізують всі сили, щоб звалити мене за воюку ціну", "Якщо Владика Митрополит займе тверду і чітку поставу у захист правди і чіткої православної нашої лінії" /підкреслення моє/, - отже була боязнь, що Владика Митрополит - Зверхник Церкви може вийти з "православної лінії". /Лист до п. С. - Справа ГЦУ ч. 10 "Листування з особами в Європі поза Німеччиною"/.

А що Ви можете сказати, коли на моїх очах в кабінеті Голови ГЦУ відбувались наради і засідання т. з. "Організації безпартійних" і в приміщенні ГЦУ друкувались і писались брошури і анкети, засуджені всіми нашими громадськими організаціями?...

Це "високоідейна" духовна праця, - правда?

Так Ви перетворили були Церкву в політичну установу, а коли проти цього зауважали, то підносилося крик: "вороги церкви"... і т. п.

Мені пригадується, що коли в червні м. р. був о. С. - Я, то в приватній бесіді він сказав: "Тут у вас таке діється, що дійсно потрібно щоб приїхав Владика, взяв бича і вигнав торгівців із храму".

Владика це й зробив, щоб врятувати Церкву.

Отже, пане був. Член ГЦУ, лишіть краще виправдування свої, бо можна навести ще дуже багато фактів "блиюкучої" діяльності був. Генер. Церковного Управління...

З належною пошаною

Прот. С. Молчанівський

/ "Відомості ГЦУ УАПЦ на В. Брит."
січень 1951 р. /

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Неукраїнська робота

АБО
ЗЛОЧИННА РОБОТА УРДП

Українське суспільство на еміграції вже мало нагоду багато разів заізнати-ся з діяльністю УРДП. Дехто з нас, вже з самого початку розпізнав вовка в овечій шкурі а дехто ще й досі дається баламутити уердепівським політрукам, що своєю діяльністю демаскують себе у своїй алочинній антиукраїнській агентурній роботі.

Місто Олдгам мало нещастя стати од-ною з небагатьох уердепівських "твер-динь" у В.Британії, де проживають самі "крупніші" лідери УРДП. Є тут секретар КС УРДП - Попівський, перший заступник - Боднарєнко, другий заступник - Дмитрен-ко, а далі Якименко, Ранж, Кондрацький, Березний і т.д. Це є ця "еліта" УРДП, завдяки якій маємо сьогодні на терені В.Британії серед українського суспільст-ва "східняків" і "західняків", правос-лавних і греко-католиків, диверсів у громадських установах і УАПЦ, різні до-носи, інсинуації, провокації і ганебні на-клепи. Такий стан не є наслідками внут-рішньої міжпартійної боротьби а являється планово керованою роботою, корінь якої знаходиться десь там, куди око украї-нського громадянства не сягає. Але фак-ти вказують ясно за чийми дерективами і в чий користь веде свою діяльність УРДП.

Ось декілька прикладів з життя украї-нської громади в м.Олдгамі. Ще в 1948 році, коли головою СУБ-у був п.Панчук, уердепівці з місцевого В-лу СУБ-у хоті-ли зробити свою партійну лавочку але під час зборів провалилися. Після цього почали організувати другий В-л СУБ-у на передмісті Олдгаму в Чердейтон на що одержали "благословення" п.Панчука. Ко-ли на річних Загальних Зборах СУБ-у на місце п.Панчука обрано головою д-р фун-дака, вони розпочали просто божевільну акцію проти СУБ-у. Організують разом з мельниківцями "Допомогове Бюро", але го-ловою ставлять "свого" чоловіка і так до сьогодні цей боляк української гро-мади в Олдгамі /тепер охрещений "об'єд-нанням"/ об'єднаний тільки уердепівсь-кими лідерами /помімо протесту їх парт-нерів - мельниківців/, гниє і затроє повітря.

Після всіх спроб руйніницької роботи, яка однак не дала бажаних успіхів, ак-ція уердепівських лідерів стала спрямо-вана проти УАПЦ. Застосовано тут чисто большевицькі методи, а головний удар

спрямовано на Синод і Владику Полікар-па. "Релігія - опіум народу" - вірні цьому гаслові, хоч прилюдно не проголо-шують його, уердепівці почали нищити ук-раїнську автокефально-православну цер-кву, почавши від церковної єрархії, від духових провідників народу - священст-ва.

Це стара метода. Тими самими метода-ми одні імперіялісти нас русифікували, другі колонізували. Тими ж самими мето-дами старались в українських народніх масах підривати довіря до проводу, зне-важали релігію, українську церкву, висмі-вали нашу культуру, нашу мову, топтали наші традиції і деморалізували загал у-країнського громадянства.

Вже з самого початку своєї діяльнос-ти УРДП стала розсадником багилів от-руї, що паралізує здоровий організм української еміграційної спільноти. Як довго, як довго УРДП конспірувала свою діяльність вдавалось їм скривати своє дійсне обличчя. Але коли врешті недосвід-чені політруки на чолі з Іваном Багря-ним почали говорити мовою УРДП в таких публікаціях як: "2x2 = 4", "Наші кадри в Україні у ВКПбУ і Комсомолі", "Ще при-йде новий Петлюра, прийде український Тіто" і ряд інших, апологізувати Скрип-ників і Хвильових, - шило з мішка вилі-зало...

Своє партійне павутиння роставили уердепівці в Олдгамі передовсім на "схі-дняків". Були спроби замотати кількох "західняків" але безуспішні. Так діста-лись в їх ряди пп. Калиновський, Коротче-нко і ін. Але вже по короткому часі "практичної роботи" національно свідомі українці-соборники, не могли зносити антиукраїнської і антирелігійної діяль-ності УРДП, за протестували внутрішнім порядком а відтак прилюдно. За це їх у-оуєнено в УРДП, обкидано болотом, названо їх членами "п'ятої колонії" і т.п. вжи-варчи відомого уердепівсько-советсько-го лексикону. Так виключено з рядів пп. Калиновського, Коротченка, Аїдушка, Моту-за і ін.

Калиновський, Коротченко, Поченок та Мотуз - це знані й активні громадяни української автокефально-православної парафії в Олдгамі. Вони в порозумінні з англійанською церквою підняли гар-ну церкву для користування вірних УАПЦ, запросили о.Опоку з Манчестеру взяти

під опіку вірних Олдгаму, організували церковний хор під проводом п.Могилянського та церковне братство під проводом п.Поченка і проводять активну й корисну працю на церковному полі. Після їх виступлення з УРДП, почалися на них доноси, названо їх "комуністами" і т.д.

Відому диверсію збунтованого клерика Губаржевського використовують уердепівці як нагоду до розправи з церквою. Ось один з методів, якими вони воюють:

В грудні мин. року приїхав до Олдгаму Голова УАПЦ у В.Британії о.прот.В.Ільчук. Після врочистого Богослуження мали відбутися загальні збори вірних, про що настоятель олдгамської парохії о.Опока повідомив два тижні наперед. Вже під час Богослуження, коли проспівано Вірунь, до церкви почали стягатися уердепівські лідери і їх боївки зложені з "Вірних УРДП" з поближких околиць. Збори вірних назначено на год.3.30 по пол. По виході з церкви уердепівці почали між громадянством ширити провокаційну пропаганду проти о.Опоки, церковного братства, Владики і т.д.

Коли збори вірних відкрито, уердепівські боївки вже були розмінені по всіх кутах залі. Було ясно, що ця група безбожників готує авантюри, щоб не допустити до відбуття зборів вірних парафії Олдгаму. Акція уердепівців починається на о.Опоку, що відкрив збори і передав головування о.прот.Ільчукові.

О.прот.Ільчук відчувачи заміри безбожників привітав вірних словами Ісуса Христа: - Мир Вам в цім домі, а хто не любить мене, нехай відійде від мене! Відтак підкреслив, що тільки братерська любов дасть нам запоруку розвитку і розвитку УАПЦ у В.Британії. Пояснив чому відбуваються збори вірних Олдгаму і відчитав статут вірних УАПЦ.

Але ані слова Христа повторені о.прот.Ільчуком, ані статут вірних УАПЦ не погамували злобною ненависті безбожників до церкви і її достойників. Уердепівські політруки, як подразнений хрестом диявол накинудилися на збори вірних. Щоб не допустити до вирішування формальних справ згідних з програмою зборів вони

провокують о.прот.Ільчука ось такими питаннями: "Як дивиться церква на історичну постать І.Гонти?", "На якій ідеології опирається УАПЦ?" і т.п. Це вже була явна диверсійна робота ворожої агентури. Виявив тут також овоо "побожність" секретар КК УРДП - Попівський, ганебно атакуючи православних отців.

Але коли всі оті божевільні диверсії були без успіху, тоді уердепівські безбожники попали в диявольську фурію. Починається справжня вакханалія безбожників. Не дають нікому говорити: свист, тупіт, крик.../ось хто кричав і свистав на вічу в Брандфорд - Ред./-І раптом перед очима вірних стали воім нам відомі хак-

ливі картини: Боротьба НКВД і політруків з релігією, забезпечування церков, зневаги святих образів, глум над священиками, депортація священиків й церковних достойників на Сибір, на каторжні роботи, знущання й терор над вірними і т.д. Невже ж і тут на еміграції рука політрука й енкаведиста така всевадна?

Хоче забрати голос п.Блакитний - "сиди сволото" - кричить уердепівський політрук Бережний. Хоче говорити п.Пук - "мовчи бандеровський братовбивцю" - кричать політруки. Врешті вдається прийти до олова п.Калиновському. Він звертає увагу, що церква це не партія і хто не чується вірним УАПЦ, не визнає Владики Полікарпа, нехай опустить збори. Але уердепівські лідери, політруки й боївки не уступають. На окремий ордер вищої класи заслуговує за боротьбу проти УАПЦ п. Дмитренко, що кричав голосніше всіх /присмо читачів не мішати цього пана з інж. Дмитренком, що виступав на сторінках "УД" в обороні УАПЦ - Ред./.

Коли дика й безбожницька уердепівська вакханалія не втихає і вірним не дано прийти до слова ні провести збори, вони разом зі священиками опустили залу, уважаючи за зневагу бути разом з цими безбожниками. Залишилися самі політруки, що докінчували овоо вакханалію святотатством над Божими Законами й статутом УАПЦ. Пізніше ті самі політруки зробили невдалий напад на церкву УАПЦ старачихся пограбувати церковне майно.

Колись я не хотів вірити, що все те, що говорять про УРДП є правдою, тим більше, що сам не належу до жодного угруповання. Я вважав, що все це є звичайними партійними трюками у боротьбі за перевагу над противником і впливи над масами. Але сьогодні я не тільки переконався, що це все є правдою, але що це є прямо злочинна антиукраїнська, антирелігійна, звернена проти самостійності і соборності робота ворожої агентури. Мені навіть дивно, що ми, українське громадянство у В.Британії можемо терпіти таку яву серед нас і не очистилися досі від цієї скверни, що навістила українську громаду.

Але віримо в здорову національну оиду української еміграції, що скорше чи пізніше викине на смітник цей балаг, що нанесений на наш ґрунт вітром з чужого поля. Нашої духовної твердині - Української Церкви - не вдасться ніколи ворогові знищити. Маюка з ворога здерта. Приходить час задекларуватися кожному, отати за Бога й націю або Маркоа і інтернаціональний комунізм. Третього вибору немає. "Український" тітоїзм чи неоконунізм - це перемальовані на багрянню колони московського більшовизму. Тому нікому не дамо себе звести на манівці!

Я.Г.

По ж е р т в и

НА РОЗБУДОВУ "ВИЗВОЛЬНОГО ШЛЯХУ"

Читачі з Б л е к о у р н - 10 ш.

З нагоди вінчання П-ва ЛУЦАНІВ в м. Престоні, за ініціативою П.О. гості зложили - 1 ф. 11 ш.

З нагоди вінчання П-ва АНДРУШКІВ в Мее н ч е с т е р і, за ініціативою пп. Андруска і Крупи, гості зложили - 7 ф. 13 ш. 9 п.

З нагоди вінчання П-ва Анни і Володимира КОСТЮКІВ в Р о ч д е й л і, за ініціативою пп. І.Рочкипа і М.Лісного, зложили: Дриківський - 10 ш., М.Луків - 10 ш., Вичівський - 5 ш., І.Рочкип - 5 ш., Лісний - 5 ш., Петрів - 5 ш., Юрчишин - 4 ш., К.Лісун - 3 ш., Р.Ліфлер - 3 ш., Е.Юрчишин - 2 ш. 6 п., А.Винарчук - 2 ш. 6 п., Костюк - 2 ш. 6 п.

На Святочній Академії присвяченій сл.п.ген.Т.Чупринці 4.ІІ. 50 р. в ГУДЕРСФІЛД, за ініціативою В.Голіша зложили: по 1 ф. - Г.Дудяк. По 10 ш. - Черних, Пивоварчук, О.Пука, П.Малдрік, Г.Раківський, М.Шкіра, В.Радик, І.Скринник, Магомета, М.Гарасим, С.Матвіїв, А.Сидор, Г.Головчак, Дмитришин, Д.Міхнович, Євгенія Міхнович, В.Садівський, Сампара, О.Сокил, Анна Кравець, М.Кравець, В.Кіндрат, П.Грицик, С.Пасічник, П.Януш. По 7 ш. - М.Вілао, Іавляк - 7 ш. 6 п. По 6 ш. - В.Дупелич, В.Кардаш. По 5 ш. - В.Зворський, М.Федоришин, М.Костик, В.Іванів, В.Боднарський, М.Лазорик, М.Семенич, Д.Збішко, В.Цорпіта, Анна Цорпіта, В.Буняк, В.Павлів, І.Матвійчук, І.Тимчак, Лукицький, Чайківський, Зубак, В.Феник, С.Янушко, Я.Мотик. По 4 ш. - С.Піскач, С.Піята, М.Птиця, Мацелко. По 4 ш. 6 п. - А.Хомута, М.Гнатківський. По 3 ш. - М.Гапчук. По 2 ш. 6 п. - Васютинський, Дида, Кузбій, В.Кінішин, Ю.Лійка, Г.Талан, І.Галушка, І.Гречух, П.Мазяр, В.Туркас, З.Голіш, З.Сковронок. По 2 ш. - Р.Пакула, Гавий, А.Верний, Анна Садова, Андрійшин. Баймак - 1 ш.

І н д и в і д у а л ь н і пожертви:

Кришталь - 5 ш., Золотово - 10 ш., Пароль - 5 ш., Скрипак - 5 ш., Чорний - 4 ш. 6 п., Вереза - 5 ш., Петровий - 2 ш. 6 п., Яновид - 2 ш., Відий - 2 ш., Граб - 2 ш., Гривень - 2 ш., Крайовий - 2 ш., Стальовий - 2 ш., Безіменний - 5 ш.

НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ:

З нагоди вінчання П-ва ГОЛОДІВ 23.ІІ.50 р. в Б р а д ф о р д і, гості

зложили - 4 ф. 5 ш. З цього 1 ф. зложила молода пара.

З нагоди вінчання П-ва Катерини і Володимира КАПРИЛО в Б р а д ф о р д і за ініціативою п.С.Хомика, гості зложили - 2 ф. 2 ш.

На хрестинах у П-ва КОРНАТІВ в Б р а д ф о р д і, за ініціативою М.Ципанюка, гості зложили - 3 ф.

Під час халібної академії присвяченої сл.п. ген.Т.Чупринці в Б р а д ф о р д і присутні зложили - 4 ф. 1 ш.

Під час Листопадової академії в Б р а д ф о р д і присутні зложили - 3 ф. 15 ш. 10 п.

З нагоди вінчання П-ва Ольги і Андрія САВРЖ в Б р а д ф о р д і, за ініціативою п.Виха, гості зложили - 1 ф. 13 ш. 10 п.

Під час Листопадової академії п.Юлія Гудик /місцевості не подано/ перевела збірку на суму - 2 ф. 7 ш. пів пенса.

З нагоди вшанування сл.п.ген.Т.Чупринки в м: Б о л т о н і учасники зложили - 9 ф. 0.4.

З нагоди вінчання П-ва Марії і Петра ВИСОЦЬКИХ в М і д л е т о н, за ініціативою пп.Колодія і Фензора гості зложили - 4 ф. 5 ш.

З нагоди хрестин у П-ва Бахнар у О л д г а м і, за ініціативою п.С.Гришкова, гості зложили - 1 ф. 16 ш. 3 п.

З нагоди вінчання П-ва Івана і Олександри Ковалів в О л д г а м і гості зложили - 1 ф. 4 ш. 6 п.

На весіллі у П-ва Катерини і Андрія ФУРТАЛІВ, за ініціативою п.Іванцори, гості зложили - 7 ф. 5 ш.

СМІВЦІ з м. Г а л і ф а к с у зложили - 7 ф. 7 ш.

Під час академії в честь сл.п. ген. Т.Чупринки в КАРЛТОН НОСТЕЛІ присутні зложили - 3 ф. 15 ш.

На весіллі у П-ва РОГАЛЬСЬКИХ у Г о л д - Г о п /б.Донкастеру/ гості зложили за ініціативою п.Дзвіняка - 3 ф. 1 ш. 6 п.

На хрестинах у П-ва П. в Б р а д ф о р д і присутні зложили - 3 ф. 19 ш. 6 п.

З нагоди вінчання П-ва Івана і Параскевії КНИГИНИЦЬКИХ у С а л ф о р д, за ініціативою п.Павкнера, гості зложили - 3 ф.5 ш.6 п.

На халібній академії в честь сл.п. ген.Т.Чупринки в Т о д м о р д е н, учасники зложили - 3 ф.9 ш.3 п.

З нагоди виїзду П-ва БЕЗЗУМЦІВ в Канаду, під час пращального прийняття гості зложили - 2 ф.11 ш.6 п.

На хрестинах у П-ва МАЛОХІВ в М е н ч е с т е р і, за ініціативою п.А. Малого зложили: А.Малий - 10 ш., П.Малюх - 10 ш., Данилко - 10 ш., Луцук - 10 ш., Лисо - 10 ш., Грабар - 10 ш., Чорнота - 6 ш., Конашевич - 5 ш., Мах - 5 ш., М.Шкаропад - 4 ш., Скальський - 4 ш.

Друзі з Вовчого Шляху - 7 ш.6 п., Маківка - 1 ф., П.Висоцький - 10 ш., І.Литвин - 10 ш., Дуб - 10 ш.

З нагоди вінчання П-ва Анни і Михайла ЦИМІКІВ в гостелі Н'ю Гейт Ст. за ініціативою п.П-ка гості зложили - 7 ф.6 ш.2 п.

Др.Сук - 1 ф., Сидор - 5 ш.

НА ФОНД УПА ЗЛОЖИЛИ:

На хрестинах у П-ва ХОМІКІВ в Б р а д ф о р д і, за ініціативою пп.Вереса і Бокада, гості зложили - 1 ф.12 ш.

З нагоди вінчання П-ва Еви і Петра М. в Г у д е р с ф і л д, за ініціативою п.В.Чайковського, гості зложили - 7 ф.

З нагоди вінчання П-ва ГОГОЛІВ в Б л е к о у р н, за ініціативою п.Федака, гості зложили - 2 ф.15 ш.3 п.

З нагоди вінчання П-ва Марії і Петра ВИСОЦЬКИХ в М і д л е т о н, за ініціативою пп.Колодія і Фензора, гості зложили - 4 ф.5 ш.

З нагоди хрещення ГРИГОРІЯ Ю х и м и в Р о ч д е й л і, за ініціативою п.Дівнича, гості зложили - 2 ф.3 ш.

З нагоди вінчання П-ва КРКІВ Г е й в у д, за ініціативою п.Галаяди, гості зложили - 7 ф.7 ш.3 п.

Друзі з МАКІВКИ зложили - 6 ф.10 ш.6 п.

На святочній академії в таборі АВОД РОД, учасники зложили - 2 ф.15 ш.

З нагоди свята УПА в МАНСФІЛДІ присутні зложили - 2 ф.19 ш.8 п.

З нагоди вінчання П-ва РОМАНІВ в Б р а д ф о р д і, за ініціативою п.Шляпка, гості зложили - 1 ф.1 ш.

На хрестинах у П-ва ГОРОХІВСЬКИХ, за ініціативою п.Шляпка, гості зложили - 1 ф.10 ш.6 п.

На пращальному вечері з нагоди виїзду п.І.Гурки з ЛЯТГ до Канади, на його заклик присутні зложили - 4 ф.14 ш.6 п.

На хрестинах у П-ва ВОЙЦІХОВСЬКИХ в Б е р і, на руки п.Гаргая гості зложили - 2 ф.8 ш.6 п.

З нагоди вінчання П-ва ЧУЧМІЙ гості зложили - 3 ф.0.4 п.

З нагоди свята УПА українці в таборі НІДЕР-ГІДОН зложили: А.Берега - 1 ф., В.Максимів - 1 ф., І.Іванків - 10 ш., І.Гринів - 10 ш., М.Галук - 10 ш., Греско - 8 ш., І.Мелук - 7 ш., По 5 ш. - М.Коваун, І.Бринявський, Д.Фокко, Д.Фричковиц, І.Ганяк, В.Гуманський, М.Кучиновський. Пелехатий - 4 ш.6 п., Лехів - 4 ш., Косіновський - 4 ш., Гоме-нюк - 3 ш., Губіцький - 3 ш.Рекійчук - 3 ш.

По 2 ш.6 п. - І.Войко, Цимбалістий, Фер-бей, М.Куоніс, Байдало, Гровняк, Федорик, Бойчук, П.Ткачук, Демчук, Борис, В.Фостун, По 2 ш. - Дзера, Чіпак, Москаль, Ковальчук, Голодованський, М.Чвічун, М.Гонсяр, Д.Кунаш, О.Досок, І.Досок, П.Гришко, П.Федорчак, М.Чурань, М.Мельничук, І.Багров, Дутка, Мричко, І.Бугай, О.Петришин, Д.Гри-цак, І.Бобик, М.Антонюк, В.Дорош, Дубик, Чортик, П.Парасюк, В.Кучерявий, Андрусич-шин, Мішков, М.Семеген, В.Чуй, В.Духняк, Футей, Огородничук, І.Дутчак, О.Ішак, Ми-хальський, Паоинюк, Макушанко. Мацайло - 2 ш.6 п., Дубовець - 1 ш., Косило - 1 ш., Романишин - 1 ш., В.Хорак - 2 ш.6 п.М. Федорчук - 2 ш.6 п.

НА ФОНД АБН:

Українці гостелю ГАРРОБЕР - 2 ф.6 ш.9 п.

Українці гостелю БРАВСТОН - 1 ф.17 ш.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ СКЛАДАЄМО МИРУ ПОДАКУ. МОЛОДИМ ПАРАМ, БАТЬКАМ І ПОХРЕСНІКАМ ВАЖАЄМО БАГАТО ЩАСТЯ І ЩАСЛИВОГО ЖИТТЯ.

